

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Diplomová práce

Veřejné zakázky

Bc. Petra Železníková

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Petra Železníková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Veřejné zakázky

Název anglicky

Public Procurement

Cíle práce

Diplomová práce je tématicky zaměřena na problematiku veřejných zakázek v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT). Hlavním cílem práce je identifikace dopadů změn v legislativě na systém zadávání veřejných zakázek. Dílčí cíle diplomové práce jsou:

- definovat principy a standardy veřejných zakázek ICT
- zhodnotit vývoj veřejných zakázek v České republice v letech 2006 – 2015
- analyzovat veřejné zakázky na vybraných úrovních veřejné a státní správy v letech 2010 – 2015

Metodika

Metodika řešení problematiky diplomové práce je založena na studiu a analýze odborných informačních zdrojů. Praktická část práce se zaměřuje na vypracování analýzy vývoje využití veřejných zakázek. Na základě syntézy teoretických poznatků a analýzy v praktické části budou formulovány závěry diplomové práce.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Veřejné zakázky, legislativa, ICT, elektronické tržiště, Ministerstvo pro místní rozvoj

---

Doporučené zdroje informací

JURČÍK, K. Veřejné zakázky a koncese. Praha: C.H.Beck, 2014. ISBN: 978-80-7400-443-8

OCHRANA, F. Veřejné výdajové programy, veřejné projekty a zakázky: jejich tvorba, hodnocení a kontrola. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN: 978-80-7357-644-8

PAVEL, J. Veřejné zakázky v České republice. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2009. ISBN: 978-80-86729-47-3

POREMSKÁ, M. Elektronické zadávání veřejných zakázek. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN: 978-80-7357-760-5

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Jarolímek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra informačních technologií

Elektronicky schváleno dne 28. 10. 2015

Ing. Jiří Vaněk, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 21. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Veřejné zakázky" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 21. 3. 2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Janu Jarolímkovi, Ph.D. za jeho odborné vedení, rady a poznatky při psaní této práce.

Veřejné zakázky

Public Procurement

Souhrn

Práce je tematicky zaměřena na problematiku veřejných zakázek a je rozdělena do dvou částí. V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy týkající se problematiky veřejných zakázek, zejména druhy veřejných zakázek, druhy zadávacích řízení, dozor nad zadáváním veřejných zakázek, dále je zde popsán historický vývoj zadávání veřejných zakázek, problematika elektronického zadávání veřejných zakázek a samostatná kapitola je věnována IT zakázkám. Pojmy z teoretické části jsou dále využity a detailně rozpracovány v praktické části, která je zaměřena na vývoj veřejných zakázek v České republice v letech 2006 - 2015. Praktická část je dále rozčleněna na jednotlivé podkapitoly, první je věnována obecně vývoji zadávání veřejných zakázek v ČR včetně výsledků činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v letech 2006 - 2015. Druhá podkapitola se zabývá vývojem zadaných IT zakázek v České republice v letech 2008 – 2015. Třetí podkapitola je zaměřena na vývoj zadávání veřejných prostřednictvím elektronických tržišť a poslední kapitola je věnována vývoji zadaných veřejných zakázek v letech 2010 – 2015 u vybraných subjektů na jednotlivých úrovních veřejné a státní správy. V praktické části jsou zhodnoceny změny a vývoj veřejných zakázek ve zvoleném období a využity metody k dosažení výsledků práce, zejména komparace a analogie k porovnání jednotlivých vývojových trendů. V praktické části jsou také využity bazické a řetězové indexy z indexní analýzy a predikce trendu z analýzy časových řad.

Z výsledků praktické části je zřejmé, že problematika veřejných zakázek je velmi složitá a je potřeba zajistit striktní úpravu, která by tuto problematiku zastřešovala a zajistila co největší transparentnost. Neustálé novelizace zákona způsobují v mnoha případech problémy jak na straně zadavatelů tak dodavatelů, kteří se poté snaží úmyslně či neúmyslně zákon obcházet.

Klíčová slova: Veřejné zakázky, legislativa, ICT, elektronické tržiště, Ministerstvo pro místní rozvoj

Summary

This dissertation is thematically focused on the issue of public procurement and consist of two parts. The theoretical part explains the basic concepts related to the issue of public procurement, especially types of public contracts, types of procurement procedures, supervision of public procurement, there is also described the historical development of public procurement, the issue of e-procurement and a separate chapter is devoted to IT procurement . The concepts of the theoretical part are further utilized and elaborated in detail in the practical part, which is focused on the development of public contracts in the Czech Republic in 2006 - 2015. The practical part is consist of individual subsections; the first is devoted to the general development of public procurement in the Czech Republic, including results of the Office for Protection of Competition in the years 2006 - 2015. The second subsection deals with the development of IT contracts awarded in the Czech Republic in the years 2008 - 2015. The third section is focused on the development of procurement through electronic marketplaces and the last chapter is devoted to the development of public contracts awarded in the years 2010 - 2015 in selected subjects at various levels of the public and the government. In the practical part are evaluate the changes and development contracts in the selected period and the methods used to achieve the results of the work, particularly comparison and analogy to compare the various trends. In the practical part are also used in basic and chain indexes from index analysis and trend prediction of time series analysis.

The results of the practical part are obvious that the issue of public procurement is very complex and we need to ensure strict adjustment to this issue covered and ensure maximum transparency. Permanent amendments to the Act in many cases cause problems for both the authorities and suppliers who will then try to intentionally or unintentionally circumvent the law.

Keywords: Public Procurement, Legislation, Information and Communication Technology, Electronic Marketplace, Ministry of Regional Development

Obsah

Seznam použitých zkratk	9
1. Úvod	10
2. Cíl práce a metodika	13
3. Literární rešerše	15
3.1. Vymezení základních pojmů	15
3.2. Historický vývoj zadávání veřejných zakázek	17
3.2.1. Zákon č. 199/1994 Sb.	19
3.2.2. Zákon č. 40/2004 Sb.	19
3.2.3. Zákon č. 137/2006 Sb.	20
3.2.4. Zákon č. 55/2012 Sb.	20
3.2.5. Návrh nového zákona o zadávání veřejných zakázek	21
3.2.6. Předpisy EU	23
3.2.7. Shrnutí vývoje zákonných norem	23
3.3. Zásady zadávání veřejných zakázek	24
3.3.1. Zásada transparentnosti	25
3.3.2. Zásada rovného zacházení	26
3.3.3. Zásada zákazu diskriminace	26
3.3.4. Zásada 3E	27
3.4. Druhy veřejných zakázek	27
3.4.1. Veřejná zakázka na služby	29
3.4.2. Veřejná zakázka na dodávky	30
3.4.3. Veřejná zakázka na stavební práce	30
3.4.4. Veřejné zakázky nadlimitní	30
3.4.5. Veřejné zakázky podlimitní	31

3.4.6.	Veřejné zakázky malého rozsahu	31
3.5.	Druhy zadávacích řízení.....	32
3.5.1.	Otevřené řízení.....	32
3.5.2.	Užší řízení	33
3.5.3.	Jednací řízení s uveřejněním.....	34
3.5.4.	Jednací řízení bez uveřejnění.....	35
3.5.5.	Soutěžní dialog	36
3.5.6.	Zjednodušené podlimitní řízení	38
3.5.7.	Rámcové smlouvy.....	39
3.5.8.	Dynamický nákupní systém.....	40
3.5.9.	Veřejná soutěž o návrh	41
3.6.	Hodnotící kritéria v zadávacích řízeních.....	41
3.6.1.	Kritérium nejnižší nabídkové ceny	42
3.6.2.	Kritérium ekonomické výhodnosti nabídky	42
3.7.	Dozor nad zadáváním veřejných zakázek	44
3.7.1.	Opravné prostředky.....	46
3.7.2.	Nejvyšší kontrolní úřad.....	46
3.7.3.	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	47
3.7.4.	Analýza slabých stránek zadávání veřejných zakázek	48
3.8.	Elektronické zadávání veřejných zakázek.....	49
3.8.1.	Elektronické tržiště	49
3.8.2.	E-tržiště dle zákona č. 137/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů	51
3.8.3.	Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek.....	52
3.9.	Veřejné zakázky v oblasti ICT	54
3.9.1.	Problematika IT zakázek	55

3.9.2. Kontrola IT zakázek.....	55
4. Vlastní práce.....	57
4.1. Vývoj veřejných zakázek v České republice.....	57
4.2. Vývoj IT zakázek v České republice	71
4.3. Elektronické tržiště veřejné správy	77
4.4. Analýza veřejných zakázek na vybraných úrovních státní a veřejné správy	83
4.4.1. Analýza veřejných zakázek na úrovni státu – Ministerstvo obrany	83
4.4.2. Analýza veřejných zakázek na úrovni kraje – Středočeský kraj.....	90
4.4.3. Analýza veřejných zakázek na úrovni obce – Brno.....	97
5. Výsledky a diskuse	104
6. Závěr.....	108
7. Zdroje	110
8. Přílohy	116

Seznam použitých zkratk

ČNB – Česká národní banka

EU – Evropská unie

ICT – Informační a komunikační technologie

IEN – Individuální elektronický nástroj

JŘBU – Jednací řízení bez uveřejnění

JŘSU – Jednací řízení s uveřejněním

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MO – Ministerstvo obrany

NEN – Národní elektronický nástroj

NIPEZ – Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek

NKÚ – Nejvyšší kontrolní úřad

NÚKÚ – Nejvyšší účetní kontrolní úřad

ÚOHS – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

ÚOSS – Ústřední orgán státní správy

VZ – Veřejná zakázka

ZPŘ – Zjednodušené podlimitní řízení

ZVZ – Zákon o veřejných zakázkách

1. Úvod

Veřejné zakázky jsou nedílnou součástí všech ekonomicky vyspělých zemí. Institut veřejných zakázek slouží především pro potřebu uspokojení veřejné potřeby či veřejného zájmu. Při obchodování s veřejnými zakázkami dochází ke střetu mezi soukromým a veřejným sektorem. Z tohoto důvodu by měl být institut veřejných zakázek důkladně právně ošetřen, aby nedocházelo k možnosti korupce. To se však stále nedaří a čím dál tím častěji se ve spojitosti s veřejnými zakázkami hovoří právě o korupci. Nejkritičtější bodem v celém procesu zadávání a realizace veřejných zakázek je výběr dodavatele. V rámci veřejných zakázek dochází k obchodování se zbožím/službami/stavebními pracemi za vysoké peněžní částky, což může zapříčinit vznik korupčního jednání.

Od vzniku samostatné České republiky je problematice veřejných zakázek ze strany jednotlivých vlád a zákonodárců věnována soustavná pozornost. V rámci veřejných zakázek se jedná o miliardové částky vynaložené ze státních prostředků. Veřejné zakázky by měly vést ke zvyšování efektivnosti vynaložených veřejných finančních prostředků a zároveň eliminovat korupční prostředí.

O tom, že právní úprava veřejných zakázek je závažný problém, svědčí fakt, že za dobu existence našeho samostatného státu Sněmovna přijala již čtyři zákony týkající se veřejných zakázek. Také právní úprava posledního a v současné době aktuálního zákona je nedostatečně účinná a nespĺňuje požadavky Evropské unie. Na základě směrnice EU vláda ČR schválila návrh nového zákona a předložila jej k projednání do Sněmovny. Zákon by měl platit od dubna 2016, ale nelze předjímat, v jaké podobě bude schválen Poslaneckou sněmovnou.

Na téma veřejné zakázky bylo vydáno již mnoho publikací a napsáno několik bakalářských a diplomových prací, které se zabývaly veřejnými zakázkami z různých hledisek. Hlavním cílem této práce je identifikace dopadů změn v legislativě na systém zadávání veřejných zakázek. K naplnění hlavního cíle byly stanoveny tři dílčí cíle. Prvním dílčím cílem je definování principů a standardů veřejných zakázek ICT, v rámci druhého dílčího cíle je zhodnocen vývoj veřejných zakázek v České republice v letech 2006 – 2015 a posledním dílčím cílem je analýza veřejných zakázek na vybraných úrovních veřejné a státní správy v letech 2010 – 2015.

V teoretické části diplomové práce jsou využity informace získané z dostupné literatury, které jsou teoretickým východiskem pro uplatňování zásad a principů veřejných zakázek ve společnosti. Teoretická část je rozčleněna do devíti částí. V první kapitole jsou vysvětleny základní pojmy týkající se problematiky veřejných zakázek, které jsou v dalších kapitolách podrobněji rozebrány. Velká pozornost je ve druhé kapitole věnována analýze již zmíněných zákonů o veřejných zakázkách, které měly pro tuto oblast vynakládaných státních finančních prostředků přinést zdravé konkurenční prostředí a efektivitu. Další kapitoly jsou rozčleněny do jednotlivých hlavních okruhů, které jsou poté v rámci kapitoly detailně rozčleněny a popsány. V kapitole číslo tři jsou popsány zásady zadávání veřejných zakázek, které je nutné při tomto procesu dodržovat, aby nedošlo k porušení zákona. Další kapitola je věnována druhům veřejných zakázek, které je možno dělit dle předmětu plnění nebo dle výše předpokládané hodnoty. V kapitole číslo pět jsou rozděleny jednotlivé druhy zadávacích řízení, zároveň jsou zde popsány jejich fáze, které jsou případně znázorněny ve schématu, a požadavky, které jsou specifické pro každý druh zadávacího řízení. Kapitola číslo šest je věnována hodnotícím kritériím v zadávacích řízeních, a to kritériím nejnížší nabídkové ceny a ekonomické výhodnosti nabídky. Kapitola číslo sedm nese název Dozor nad zadáváním veřejných zakázek a jsou zde uvedeny především dva subjekty, jejichž úkolem je kontrola průběhu a realizace veřejných zakázek, a to Nejvyšší kontrolní úřad a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Dále jsou v této kapitole nastíněny opravné prostředky, které lze využít na základě ZVZ a je zde uvedena analýza slabých stránek zadávání veřejných zakázek. Předposlední kapitola popisuje elektronické zadávání veřejných zakázek a elektronická tržiště, která musí ze zákona od poloviny roku 2012 povinně využívat ústřední orgány státní správy a podřízené organizace jednotlivých ÚOSS. Poslední kapitola teoretické části pojednává o problematice IT zakázek. Teoretická východiska slouží jako podklad pro vypracování empirické části týkající se vývoje veřejných zakázek v rámci ČR v letech 2006 – 2015.

V empirické části je využito především metody syntézy a analýzy, komparace a analogie ke zhodnocení vývoje veřejných zakázek a konkrétnímu určení změn, které nastaly z důvodu novelizace zákona o veřejných zakázkách. Empirická část je rozdělena na několik podkapitol – první podkapitola je věnována vývoji veřejných zakázek v rámci celé České republiky v letech 2006 – 2015, zároveň je v této části zhodnocena činnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – výše a počet uložených pokut, výsledky provedených

kontrol. V této části jsou vyhodnoceny dopady jednotlivých novelizací v průběhu sledovaného období, případně určení dalších činitelů, které mohly ovlivnit změny mezi jednotlivými roky. V další podkapitole empirické části je zhodnocen vývoj zadaných IT zakázek, ve třetí podkapitole je provedena analýza zadaných veřejných zakázek prostřednictvím elektronických tržišť. V poslední podkapitole empirické části jsou stanoveny konkrétní subjekty na vybraných úrovních státní a veřejné správy, u kterých je zanesen do grafů a tabulek vývoj veřejných zakázek z hlediska počtu a ceny, druhu veřejné zakázky dle předmětu plnění (dodávky / služby / stavební práce), druhu veřejné zakázky dle výše předpokládané hodnoty (nadlimitní / podlimitní / malého rozsahu), druhu zadávacího řízení (otevřené řízení / užší řízení / jednací řízení s uveřejněním / jednací řízení bez uveřejnění) ve sledovaném období 2010 – 2015 a dopady ovlivňující tento vývoj z důvodu změn v legislativě. Zároveň jsou na základě získaných dat určeny předpokládané oblasti, kterým se nejčastěji věnují subjekty na vybraných úrovních státní a veřejné správy. Mezi vybrané subjekty patří na úrovni státu Ministerstvo obrany, na úrovni kraje Středočeský kraj a na úrovni obce statutární město Brno. Tyto subjekty patří mezi jedny z nejvýznamnějších zadavatelů veřejných zakázek ve sledovaném období. Data v praktické části jsou čerpána z Informačního systému o veřejných zakázkách, z Věstníku veřejných zakázek a z výročních zpráv Úřadu pro hospodářskou soutěž a z výročních zpráv Ministerstva pro místní rozvoj. Získaná data jsou pro větší přehlednost vložena do tabulek a grafů. Jednotlivé změny jsou popsány a vysvětleny důvody jejich vzniku. Zároveň jsou zde využity bazické a řetězové indexy za účelem stanovení rozdílů v hodnotách mezi jednotlivými roky.

2. Cíl práce a metodika

Diplomová práce je tematicky zaměřena na problematiku veřejných zakázek v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT). Hlavním cílem práce je identifikace dopadů změn v legislativě na systém zadávání veřejných zakázek. K naplnění hlavního cíle byly stanoveny tři dílčí cíle:

- definovat principy a standardy veřejných zakázek ICT;
- zhodnotit vývoj veřejných zakázek v České republice v letech 2006 – 2015;
- analyzovat veřejné zakázky na vybraných úrovních veřejné a státní správy v letech 2010 – 2015.

Metodika řešení problematiky diplomové práce je založena na studiu a analýze dostupných odborných informačních zdrojů. Praktická část práce je zaměřena na vypracování analýzy vývoje využití veřejných zakázek. Na základě syntézy teoretických poznatků a analýzy v praktické části jsou formulovány závěry diplomové práce.

Získaná data v praktické části z dostupných internetových zdrojů jsou redukována, sumarizována a organizována. Pro názorné zobrazení získaných dat jsou v praktické části vytvořeny grafy a tabulky znázorňující vývoj veřejných zakázek ve sledovaném období.

V praktické části jsou dále využity elementární charakteristiky časových řad, konkrétně bazické a řetězové indexy, které porovnávají ukazatele v časové řadě. Indexy bazické porovnávají hodnoty ke stejnému období, vzorec pro výpočet tohoto indexu je $I_{i/0} = \frac{q_i}{q_0}$. Řetězové indexy porovnávají získané hodnoty vzhledem k předchozímu časovému období a výsledné hodnoty lze získat pomocí vzorce $I_{i-1} = \frac{q_i}{q_{i-1}}$.

K doplnění údajů za rok 2015 jsou využita data z Informačního systému veřejných zakázek, případně odhad budoucího vývoje uveřejněný ve Výroční zprávě o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2014. V případě výsledků činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a počtu zadaných zakázek prostřednictvím elektronických tržišť veřejné správy jsou k předpovědi vývoje časové řady za rok 2015 využity hodnoty z trendových funkcí. K výpočtu predikce hodnot je využito programu Statistica, získané

hodnoty z programu jsou znázorněny v tabulkách, grafech či souhrnném hodnocení za rok 2015.

Data v praktické části jsou získána z dostupných internetových zdrojů Ministerstva pro místní rozvoj (www.mmr.cz), Věstníku veřejných zakázek (www.vestnikverejnychzakazek.cz), Portálu veřejných zakázek (www.portal-vz.cz) a Informačního systému veřejných zakázek (www.isvz.cz), dále z výročních zpráv Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a výročních zpráv Ministerstva pro místní rozvoj.

3. Literární rešerše

V této části diplomové práce jsou shrnuty získané poznatky o veřejných zakázkách, které jsou následně využity ve vlastní práci.

3.1. Vymezení základních pojmů

„Institut veřejné zakázky je nástrojem pro zvyšování efektivnosti veřejných výdajů a zprostředkovává tak i celkové ekonomické efektivnosti“ (Pavel, 2009, str. 3). Veřejné zakázky představují podstatnou část hospodářství EU a ekonomiky mnoha zemí na celém světě. Zadávání veřejných zakázek se řídí přísnými limity stanovenými právními předpisy a organizačními postupy na různých úrovních, ať už se jedná o pravidla EU nebo místní politická rozhodnutí. (European Commission, 2015; Knight, Harland, Telgen, Thai, 2007)

Na veřejnou zakázku lze nahlížet ze dvou různých úhlů pohledu, ekonomicky a právně. V rámci ekonomického hlediska představuje veřejná zakázka smlouvu, která je uzavřena mezi subjektem veřejného sektoru v roli nakupujícího a subjektem jiného sektoru (soukromého nebo neziskového) v roli prodávajícího. Jedná se o účelnou alokaci zdrojů, kterou zadavatel sleduje obvykle ekonomicko-sociální cíle. Z tohoto hlediska se dá veřejná zakázka označit jako veřejný výdaj. Z právního hlediska je veřejná zakázka písemnou smlouvou uzavřenou mezi zadavatelem a dodavatelem na základě zákona o veřejných zakázkách, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí dodávek nebo služeb nebo úplatné provedení stavebních prací. Zadavatel musí být tedy vždy jednou ze smluvních stran a předmět veřejné zakázky musí být sjednán ve smlouvě a za jeho plnění musí být poskytnuta úplata. Těmito znaky se odlišují veřejné zakázky od jiných zakázek. *„Klasická veřejná zakázka je většinou realizována v krátkém časovém horizontu do pěti let a jejím předmětem je nákup určitého statku ze strany subjektu veřejného sektoru“* (Pavel, 2013, str. 10). Statek je ihned zaplacen soukromému dodavateli a přechází tím do vlastnictví subjektu veřejného sektoru. (Pavel, 2013; Sarafin, Dvořák, 2009; Ochrana, 2004; Graells, 2012)

Zadavatelem může být zároveň několik zadavatelů, kteří musí mít svá vzájemná práva a povinnosti a vztahy smluvně upraveny ke třetím osobám. Česká legislativa

v dnešní době zahrnuje tři skupiny zadavatelů, a to veřejný, dotovaný a sektorový neboli odvětvový. Mezi veřejné zadavatele lze zahrnout Českou republiku, státní příspěvkové organizace, územní samosprávné celky (obce, kraje) nebo jejich příspěvkové organizace a jiné právnické osoby, které musí splňovat tři zákonem požadované podmínky. Do skupiny jiných právnických osob lze zahrnout Českou národní banku, Český rozhlas, Českou televizi, Pozemkový fond České republiky, apod. Dotovaný zadavatel není subjektem veřejného sektoru, avšak zadává veřejnou zakázku hrazenou z více než 50 % z veřejných rozpočtů. Zadavatel může být také sektorový, kam se řadí firmy působící ve vybraných odvětvích (energetika, vodárenství, doprava a poštovní služby). Zadávání veřejných zakázek je v tomto případě regulováno z důvodu monopolního postavení těchto firem na trhu. Regulace těchto nákupních procesů je nástrojem politiky ochrany spotřebitele. (Pavel, 2013; Pavel, 2009; Doleček, 2014; Marek, Pelc, 2005; Ochrana, 2004)

Z právního hlediska se rozlišují pojmy „dodavatel“, „zájemce“ a „uchazeč“. Dodavatelem může být fyzická nebo právnická osoba, která poskytuje služby, dodává zboží nebo provádí stavební práce. Zájemce je takový dodavatel, který podal ve stanovené době žádost o účast v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním, nebo který byl vyzván zadavatelem k účasti v jednacím řízení bez uveřejnění. Uchazeč je dodavatel, který ve stanovené době podal nabídku v otevřeném řízení nebo zájemce, který podal ve stanovené době nabídku v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním. U uchazečů ucházejících se o získání veřejné zakázky se předpokládá dostatečná odborná úroveň. (Raus, 2011; Marek, Pelc, 2005; Ochrana, 2004)

Pro zadání veřejné zakázky je nezbytná zadávací dokumentace, což je soubor dokumentů, údajů, požadavků a technických podmínek, které jsou stanoveny zadavatelem pro zpracování nabídky. Dle ZVZ musí zadávací dokumentace obsahovat alespoň obchodní podmínky, včetně podmínek platebních, technické podmínky, požadavky na opatření k ochraně utajovaných informací, požadavky na zabezpečení dodávek, požadavky na varianty nabídek, požadavek na způsob zpracování nabídkové ceny, podmínky a požadavky na zpracování nabídky, způsob hodnocení nabídek podle hodnotících kritérií a případně jiné požadavky stanovené zadavatelem. Zadávací dokumentace je veřejně dostupná, vytváří tak stejné podmínky všem uchazečům pro podání jejich nabídek. (Ochrana, 2008; Poremská, 2014)

Rozhodování o veřejné zakázce má několik fází. Jedná se o časově a věcně relativně samostatné etapy, které se vztahují k rozhodování, přípravě, výběru, realizaci a kontrole veřejné zakázky. Jednotlivé fáze, včetně dohledu nad VZ ze strany ÚOHS, jsou upraveny v zákoně č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. (Ochrana, 2011)

Tabulka 1 - Fáze veřejné zakázky

Pořadí fáze	Název fáze	Konkrétní činnosti
1	Rozvaha specifikace	Zhodnocení potřebnosti intervence ze strany veřejného sektoru
2	Selekce	Vybrání vhodné formy k řešení veřejného problému
3	Rozhodnutí o řešení problému formou VZ	Zhodnocení účelnosti řešení daného problému formou VZ
4	Příprava dokumentace a zadávání VZ	Vytvoření dokumentace dle ZVZ a prověření vypracování zadávací dokumentace s ohledem na náležitosti 3E
5	Hodnocení	Zhodnocení jednotlivých nabídek dle stanovených kritérií
6	Výběr	Výběr ekonomicky nejvhodnější nabídky
7	Exploatace	Realizace vybrané nabídky
8	Monitorování	Sledování v procesu životního cyklu, zda jsou plněny stanovené nákladově-užitkové ukazatele
9	Závěrečný audit výkonu	Realizace výkonnostního auditu ex post

Zdroj: Ochrana, 2011

3.2. Historický vývoj zadávání veřejných zakázek

Způsob zadávání veřejných zakázek byl na území dnešní České republiky regulován již za rakouského mocnářství. Dne 17. prosince 1920 bylo vydáno nařízení vlády č. 66/1920 Sb. z. a n., které bylo označováno jako „Zadávací řád“ a tuto regulaci převzala i tzv. první republika. Nařízením se musely řídit všechny úřady státní správy a jimi spravované ústavy, podniky a fondy při zadávání všech prací a dodávek. Zadávací řád se v této době nevztahoval na zakázky zadávané územně samosprávnými celky. Z hlediska zadávacích metody bylo možno využít tři základní možnosti, a to veřejnou soutěž, omezenou soutěž a zadání z volné ruky. V této době byly zakázky na dodávky a práce zadávány úřady státní správy a jimi spravovanými ústavy, podniky a fondy. Cílem

zadávacího řádu bylo zajištění účelného a efektivního hospodaření s penězi státního rozpočtu a zároveň vyloučení korupce a nekvalitního provedení zakázek. V zadávacím řádu byly právně upraveny instituty, jako je jistota, náležitosti nabídek, proces otevírání obálek a hodnocení nabídek. (Pavel, 2013; Pavel, 2009; Jurčík, 2007; Bergerová, 2005; Krenk, 2008)

Tento právní předpis byl až na malé změny používán po celé období meziválečného Československa. V roce 1935 došlo k nejvýznamnější změně, která však nezasahovala do celkového procesního vyznění. Na základě zákona č. 67/1935 Sb. z. a n. bylo státu umožněno, aby dodavatelům za poskytnuté dodávky a stavební práce platil tzv. dodavatelskými poukázkami, což byly specifické pokladniční poukázky splatné u Zemské banky nejpozději za 6 měsíců. Důvodem tohoto opatření bylo nedostatečné množství finančních prostředků ve státním rozpočtu zapříčiněné rozbíhajícím se zbrojením.

V období 1918 – 1938 zadávání veřejných zakázek nefungovalo bez problémů. Kritikou ve zprávách Nejvyššího účetního kontrolního úřadu (NÚKÚ) byla především nejednoznačnost zadávání jednotlivých soutěží, což bylo příčinou neporovnatelných podaných nabídek. NÚKÚ dále kritizoval časté používání institutu doobjednání, i přesto, že měla být vypsána nová soutěž. Kritizované bylo též poskytování bezúročných záloh nebo oslovování pouze omezeného počtu firem při použití omezené soutěže.

V poválečném období ekonomika Československa fungovala na principu centrálního plánování a institut veřejné zakázky do značné míry ztrácí smysl. Ceny byly pevně stanoveny a neexistovalo tržní prostředí. Veřejné zakázky v tomto období byly zadávány příslušnými ministry přímo podnikům, které měly ve většině případů monopolní postavení. Zadávací řád byl s účinností od 13. 7. 1950 zrušen přijetím zákona č. 99/1950 Sb., o hospodářských smlouvách a státní arbitráži. Do této doby přetrvával v českých zemích bez větších změn i v období německé okupace. Teprve po roce 1989 byl nastartován proces zpětného přechodu k tržnímu hospodářství a s tím přišla potřeba ošetření zadávání veřejných zakázek. V roce 1990 byl vydán Zadávací řád staveb a v roce 1991 opatření č. 179/1991. Oba tyto dokumenty měly dva nedostatky – neměly právní návaznost a řešily pouze výdaje oblasti zadávání staveb. Od roku 1992 byla veřejná obchodní soutěž upravena zákonem č. 512/1991 Sb., obchodní zákoník bez rozlišení druhu zakázky. (Pavel, 2013; Bergerová, 2005; Krenk, 2008)

3.2.1. Zákon č. 199/1994 Sb.

Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek byl první komplexní normou, která vycházela z tzv. modelového zákona o zadávání zboží, staveb a služeb, přijatého Komisí Spojených národů pro mezinárodní obchodní právo, ze směrnic EU a z jeho návaznosti na již existující právní předpisy, zejména z obchodního zákoníku, živnostenského zákona, občanského zákoníku, správního řádu apod. Přijetím Evropské dohody se ČR jako stát zavázala zadávat veřejné zakázky na základě nediskriminace a vzájemnosti. Primárním impulsem vytvoření tohoto zákona byly snahy o zapojení do EU.

V průběhu let vyšlo najevo, že konstrukce tohoto zákona není konzistentní s legislativním rámcem Evropských společenství a že obsahuje řadu nedokonalostí v oblasti transparentnosti a kontroly, což vedlo k potřebě jeho časté novelizace. Do konce své účinnosti byl celkem 12krát novelizován, přičemž nejvýznamnější obsahové změny přinesla s účinností od 1. 7. 1996 novelizace provedená zákonem č. 148/1996 Sb., od 30. 4. 1998 novelizace provedená zákonem č. 93/1998 Sb. a od 1. 6. 2000 novelizace provedená zákonem č. 28/2000 Sb. Mezi základní odlišnosti od následujících norem vycházejících z evropských směrnic patřila především definice okruhu subjektů, které se musely zákonem řídit, a odlišný postup stanovený u jednotlivých zadávacích metod. Zákonem č. 199/1994 Sb., o veřejných zakázkách, byly stanoveny možnosti zadání veřejné zakázky v pěti zadávacích řízeních, jednalo se o obchodní veřejnou soutěž, výzvu více zájemcům pro podání nabídky, zjednodušené zadání, veřejné zakázky malého rozsahu a výzvu jednomu zájemci k podání nabídky. (Pavel, 2013; Jurčík, 2007; Krenk, 2008)

3.2.2. Zákon č. 40/2004 Sb.

„V souvislosti s blížícím se vstupem do EU bylo nutné splnit závazek ČR týkající se harmonizace práva i v oblasti práva veřejných zakázek“ (Jurčík, 2007, str. 9). K naplnění tohoto úkolu došlo schválením zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, který nabyl účinnosti 1. května 2004. Tento zákon byl založen na všech tehdy platných směrnicích upravujících zadávání veřejných zakázek v EU, jednalo se celkem o 10 směrnic. Přípravou zákona o výkonu dohledu nad zadáváním veřejných zakázek byl pověřen ÚOHS, vypracováním zákona o zadávání veřejných zakázek bylo pověřeno MMR. Ve skutečnosti však nový zákon nepřinesl až tak výrazné změny. Poměrně brzy se navíc ukázalo, že

obsahuje několik nedostatků, zejména úpravu postupu v jednacích řízeních, mezery v právní úpravě námitek a návaznosti lhůt, nejasnosti při prokazování kvalifikace. Změnou oproti předchozí právní úpravě byla redukce druhů zadávacích řízení na čtyři (otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění). Nová právní úprava rozdělila též zakázky na nadlimitní a podlimitní, zároveň byl zrušen institut zakázek malého rozsahu. Zadavatelé tedy mohli realizovat nákupy dodávek, služeb a stavebních prací v hodnotě pod 2 mil. Kč bez DPH bez omezení zákonem, jelikož tyto nákupy nebyly označeny za veřejnou zakázku. Zároveň byl zákonem nově definován pojem veřejné zakázky a zadavatele. V průběhu účinnosti byl zákon šestkrát novelizován, tyto novely však neměly větší dopad na obsah zákona. (Pavel, 2013; Pavel, 2009; Jurčík, 2007; Krenk, 2008)

3.2.3. Zákon č. 137/2006 Sb.

Nedostatky zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, se nepodařilo odstranit ani několika novelami, proto byl vytvořen další zákon o veřejných zakázkách, který vstoupil v účinnost 1. července 2006 pod číslem 137/2006 Sb. Účinností tohoto zákona nebyla sice přinesena nová logika procesu, avšak byla vyjasněna sporná místa a byla zvýšena flexibilita zadavatelů v případě zadávání zakázek s nižšími hodnotami a při haváriích a krizových stavech. Tímto zákonem byl opět navrácen institut veřejných zakázek malého rozsahu, avšak u stavebních prací vzrostl limit z 2 mil. Kč na 6 mil. Kč. Zadávání těchto zakázek opět nebylo zákonem upraveno, je však povinností respektovat principy transparentnosti, nediskriminace a rovného zacházení. (Pavel, 2013)

3.2.4. Zákon č. 55/2012 Sb.

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, byl novelizován v průměru každých pět měsíců, což se negativně projevilo na stabilitě prostředí. Několik novelizací však bylo způsobeno z důvodu změny v Evropských předpisech, nikoliv z důvodu nestability právního prostředí v České republice. Nejvýznamnější úpravy přinesla tzv. „transparentní“ novela, zákon č. 55/2012 Sb., která reagovala na kritiku fungování zadávacích procesů ze strany neziskových organizací a odborné veřejnosti. Zákon č. 55/2012 Sb. přispěl ke zvýšení transparentnosti pomocí zavedení povinnosti zveřejňovat například smlouvy,

dodatky, konečné ceny apod. Za účelem snahy o zvýšení konkurence na nabídkové straně došlo ke zrušení možnosti omezovat počet nabízejících v rámci užších řízení, automatickému zrušení zadávacího řízení, do kterého se přihlásil pouze jeden nabízející apod. Tyto zavedené instituty však zvýšily administrativní zatíženost zadavatelů. Tehdejší ministr pro místní rozvoj uvedl, že díky této novele dojde k úspoře v oblasti veřejných zakázek ve výši 60 – 90 mld. Kč. Novela přinesla změny zejména v oblasti cenových kritérií. (Pavel, 2013; Asociace poskytovatelů a uživatelů elektronických nástrojů pro výběrová řízení a elektronické aukce, 2010)

Mezi konkrétní podstatné změny zákona patří zejména snížení finančních limitů pro veřejnou zakázku malého rozsahu z 2 mil. Kč na 1 mil. Kč pro služby a dodávky a z 6 mil. Kč na 3 mil. Kč u veřejných zakázek na stavební práce. Další změnou bylo zrušení ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů, místo kterých je nutné dodat čestné prohlášení o ekonomické a finanční způsobilosti plnit veřejnou zakázku. Bylo zavedeno otevírání obálek ihned po uplynutí lhůty pro podání nabídek a zároveň byla upravena situace, kdy zadavatel obdržel pouze jednu nabídku. V tom případě obálku neotevívá a je povinen řízení zrušit. V užším řízení a jednacím řízení bez uveřejnění byla zrušena možnost omezit počet zájemců pro podání nabídky, zadavatel tak musí vyzvat všechny zájemce, kteří splnili kvalifikaci. V soutěžním dialogu byla možnost omezení počtu zájemců zrušena bez výjimek. Ve zjednodušeném podlimitním řízení má zadavatel povinnost vyzvat k podání nabídky a k prokázání splnění kvalifikace minimálně pět zájemců a zároveň musí výzvu zveřejnit na svém profilu. Zároveň byl v případě použití zjednodušeného podlimitního řízení snížen limit pro zadání veřejných zakázek na stavební práce z 20 mil. Kč na 10 mil. Kč. Ke zvýšení transparentnosti měla také vést novinka v podobě povinnosti zadavatele umístit textovou část Zadávací dokumentace na svůj profil a zveřejnění kvalifikační dokumentace v případě užšího řízení, jednacího řízení s uveřejněním a soutěžního dialogu. (European Business Enterprise, a.s., 2012)

3.2.5. Návrh nového zákona o zadávání veřejných zakázek

Zákon o veřejných zakázkách v současné podobě je již nevyhovující z důvodu nesouladu s evropským právem. V případě neexistence nového zákona by bylo ohroženo čerpání dotací z Evropské unie v novém programovém období. Potřeba nového zákona je

nutná v souvislosti s přijetím tří evropských směrnic regulujících oblast veřejného zadávání. Obsah těchto směrnic je nutné transponovat do vnitrostátního právního řádu nejpozději do dubna 2016.

V průběhu dubna 2015 předložilo Ministerstvo pro místní rozvoj návrh nového zákona o veřejných zakázkách do mezirezortního připomínkového řízení. V rámci tohoto řízení bylo vzneseno spousta připomínek a dotazů týkajících se nové úpravy. Dle Ministerstva pro místní rozvoj by měla vést novela ZVZ ke zjednodušení samotného zadávacího řízení, zvýšení efektivity a k celkovému snížení administrativní zátěže v souvislosti s průběhem zadávacího řízení. Zároveň by měl nový zákon umožnit zadavateli, aby měl k dispozici více kritérií, dle kterých by se mohl rozhodnout o nejvhodnější nabídce. Zadavatel se tak nebude muset rozhodovat pouze dle nejnižší nabídnuté ceny jako doposud. Nový zákon bude stručnější, přehlednější a bude doplněn sadou návodných metodik pro zadavatele, které doplní schválený zákon. Díky novému zákonu budou mít zadavatelé více prostoru, ale také odpovědnosti.

Dne 5. 10. 2015 byl vládou schválen návrh nového zákona o VZ. Díky intenzivnímu jednání bylo Ministerstvem pro místní rozvoj vyřešeno více než 1 400 potenciálních rozporů. Po dodatečných úpravách byl zákon odeslán do Poslanecké sněmovny. Dne 26. 11. 2015 byl v Poslanecké sněmovně schválen v prvním čtení nový zákon o zadávání veřejných zakázek. Dne 27. 1. 2016 byl projednáván nový zákon o veřejných zakázkách na jednání Poslanecké sněmovny, kde zároveň prošel druhým čtením. Dne 9. 3. 2016 prošel zákon třetím čtením v Poslanecké sněmovně a byl postoupen do Senátu.

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek řeší například:

- možnost vyloučení dodavatele, který se v minulosti neosvědčil;
- možnost stanovit v zadávacích podmínkách konkrétní cenu nebo náklady, které budou považovány za mimořádně nízké;
- dobrovolné svolání hodnotící komise u banálních zakázek, odpovědnost ponese zadavatel;
- možnost kontroly pouze nejvýhodnějších zakázek;
- možnost měnit smlouvy, a to až do výše 50 % za splnění přísných podmínek;

- navýšení hranice pro zadávání veřejných zakázek na stavební práce v ZPŘ z 10 mil. Kč na 50 mil. Kč. (MMR, 2012; Vych, 2015)

3.2.6. Předpisy EU

S cílem vytvoření rovných podmínek pro všechny podniky v celé Evropě stanovila EU minimální pravidla, která je nutné dodržovat při zadávání veřejných zakázek. Tato pravidla jsou transponována do vnitrostátních právních předpisů a vztahují se na nabídky, jejichž peněžní hodnota přesáhne stanovený limit. V případě nabídek s nižší hodnotou se uplatňují vnitrostátní předpisy, které však musí respektovat obecné zásady práva EU. (European Commission, 2015)

V členských zemích Evropské unie patří mezi základní dokumenty ošetřující zadávání veřejných zakázek zadávací směrnice. V současné době se jedná o dvě směrnice, a to Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES ze dne 31. března 2004, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, ve znění pozdějších předpisů, a Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/17/ES ze dne 31. března 2004, o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb. Cílem zavedení těchto dvou směrnic je především zabránit poskytování nepřímé veřejné podpory. Členské státy EU jsou vázány také Dohodou WTO o veřejných zakázkách nazývanou Government Procurement Agreement – GPA, která zakazuje diskriminaci zahraničních uchazečů. (Pavel, 2013)

3.2.7. Shrnutí vývoje zákonných norem

„Vývoj zákonných norem v oblasti veřejných zakázek je spojen s poměrně razantním nárůstem jejich rozsah.“ (Pavel, 2009, str. 14). Během vývoje došlo k nárůstu komplikovanosti celkové právní úpravy. Příčiny tohoto jevu jsou obecně dvě. Jedná se o nutnost implementace nadnárodních právních norem, a to směrnic Evropského parlamentu a Rady a dále o snahu do zákona vložit co nejvíce procesních podrobností, které by jinak byly zahrnuty do podzákonných norem. Výsledkem jsou však nepřehledné právní úpravy a značná složitost zákona. V praxi to však znamená růst administrativních nákladů a v některých případech může dojít ke snaze obejít zákon. V následující tabulce je uvedeno

porovnání rozsahu legislativní úpravy veřejných zakázek v letech 1920 – 2012 v České republice. (Pavel, 2009)

Tabulka 2 - Vývoj legislativní úpravy VZ

Zákon	č. 667/1920 Sb. z. a n.	č. 199/1994 Sb.	č. 40/2004 Sb.	č. 137/2006 Sb.
Počet paragrafů	41	72	112	161
Nárůst (%)	-	76	56	44
Počet znaků	35 908	53 005	116 513	277 221
Nárůst (%)	-	48	120	140

Zdroj: Pavel, 2009

Zákon č. 55/2012 Sb., o veřejných zakázkách, je nejdůležitějším dokumentem, kterým se řídí veřejné zakázky. Institut veřejných zakázek je však velmi složitý a upravuje ho několik dalších zákonů. Mezi další právní dokumenty patří předpis č. 77/2008 Sb., Nařízení vlády o stanovení finančních limitů pro účely zákona o veřejných zakázkách, o vymezení zboží pořizovaného Českou republikou - Ministerstvem obrany, pro které platí zvláštní finanční limit, a o přepočtech částek stanovených v zákoně o veřejných zakázkách v eurech na českou měnu, předpis č. 274/2006 Sb., Vyhláška, kterou se stanoví seznam vojenského materiálu pro účely zákona o veřejných zakázkách, zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon), předpis č. 78/2008 Sb., Nařízení vlády, kterým se stanoví finanční limity pro účely koncesního zákona. (Knébl, Němec, 2010)

3.3.Zásady zadávání veřejných zakázek

V zákoně o veřejných zakázkách jsou vyjmenovány základní zásady zadávacího řízení, které musí být dodrženy v každém zadávacím řízení. Tyto zásady jsou výslovně uvedeny v části první v § 6 odst. 1 ZVZ.

Podle zákona o veřejných zakázkách patří mezi zásady postupu zadavatele zásada transparentnosti, rovného zacházení a zásada zákazu diskriminace. Z ekonomického hlediska jde o zabezpečení výběru veřejných zakázek v podmínkách volné soutěže, kdy mají všichni účastníci stejné zadávací informace pro formulování a podávání nabídek.

Výše uvedené zásady jsou závazné při zadávání všech kategorií veřejných zakázek: veřejných zakázek malého rozsahu, podlimitních veřejných zakázek a nadlimitních veřejných zakázek. (Jurčík, 2007; Ochrana, 2008; MMR, 2015)

3.3.1. Zásada transparentnosti

Každá zakázka musí být zadána transparentním způsobem, což v praxi znamená, že musí být zajištěna co největší průhlednost řízení. Za netransparentní může být označen postup, ve kterém jsou shledány prvky, které by zadávací řízení činily nekontrolovatelným, hůře kontrolovatelným, nečitelným nebo nepřehledným. Mělo by být možné přezkoumat celé řízení a zkontrolovat jednotlivé postupy v řízení. Předmět veřejné zakázky musí být vymezen jednoznačným způsobem, který umožní sestavení nabídky, její následné transparentní hodnocení zadavatelem a poté i následné přezkoumání, zda zadavatel hodnotil nabídky tak, jak vyplývá ze zákona. Při dodržení zásady transparentnosti by tedy mělo být zajištěno srozumitelné a jasné určení co, proč a za jakých podmínek se nakupuje. Nejlépe a nejjednodušeji lze transparentnost zajistit zajištěním snadno dostupných záznamů, která obsahují všechna zásadní rozhodnutí v průběhu veřejného nakupování. (MMR, 2015; Poremská, 2014; Kameník, Plhoň, Šanc, 2012)

„Za jasnost a určitost zadávacích podmínek odpovídá zadavatel“ (MMR, 2015). Mezi povinnosti, které naplňují tuto zásadu, patří například institut předběžného oznámení, pravidla pro postup komise pro otevírání obálek či hodnotící komise, pořízení písemné dokumentace o všech důležitých úkonech v dostatečném rozsahu, které lze případně nezávisle přezkoumat, jasné vymezení kritérií, dle kterých budou nabídky hodnoceny, v dostatečném předstihu, odůvodnění všech kritérií, uveřejnění smlouvy na plnění veřejné zakázky a uveřejnění skutečně uhrazené ceny veřejné zakázky. (MMR, 2015; Raus, 2011; Krenk, 2008)

Dodržení zásady transparentnosti zabezpečuje co největší míru informovanosti uchazečů, zadavatelů a zároveň veřejnosti o průběhu veřejných zakázek, o pravomocných rozhodnutích ÚOHS, zásadu odůvodňovat veškeré úkony, které zadavatel koná, aby byl jeho postup předvídatelný a v souladu se zásadou právní jistoty, apod. (Jurčík, 2007)

3.3.2. Zásada rovného zacházení

Dle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2008 je povinností každého zadavatele přistupovat stejným způsobem ke všem dodavatelům, kteří mají zájem a mohou podat nebo podávají nabídky, počínaje okamžikem přípravy řízení. Projevem této zásady je například možnost účasti libovolného dodavatele ve většině zadávacích řízení či povinnost ustanovení shodných zadávacích podmínek pro všechny dodavatele. Tuto zásadu je nutno pojímat jak ve smyslu možnosti přístupu k veřejným zakázkám, tak i rovnosti v možnosti uspět ve výběrovém řízení ve veřejné zakázce, například otevírat všechny nabídky uchazečů v jednom okamžiku. Cílem této zásady je vyloučení existence rizika upřednostňování a svévole zadavatele. (MMR, 2015; Jurčík, 2007; Poremská, 2014; Krenk, 2008)

Tato zásada je naplňována například tím, že zadavatel v rámci přípravy řízení definuje jeho přesné podmínky tak, aby všichni dodavatelé měli stejné informace o tom, jak bude řízení probíhat. (MMR, 2015)

3.3.3. Zásada zákazu diskriminace

Zadavatel má povinnost postupovat v průběhu zadávání veřejné zakázky tak, aby nedošlo k diskriminaci žádného z dodavatelů a to zejména z důvodu národnostního či z důvodu výkonu své činnosti na určitém území či v určité oblasti. Stanovení zadávacích podmínek vždy diskriminuje ty dodavatele, kteří nemohou tyto podmínky splnit, a tak se nemohou zúčastnit zadávacího řízení. Veškerá omezení, například požadavky na kvalifikaci, obchodní podmínky apod., musí vždy souviset s předmětem veřejné zakázky. (MMR, 2015; Krenk, 2008)

Tato zásada je uplatňována zejména v EU, kde platí, že nesmí být diskriminováni zahraniční dodavatelé, respektive dodavatelé z ostatních členských zemí EU. Za diskriminaci se nepovažuje využití českého jazyka. (Jurčík, 2007)

Novelou 55/2012 Sb., došlo k omezení povinnosti dodržovat zásady zákazu diskriminace a rovného chování pouze na ty dodavatele, kteří mají sídlo nebo místo podnikání v členském státě EU a ostatních státech, které mají s Českou republikou či

Evropskou unií uzavřenou mezinárodní smlouvu, která zaručuje dodavatelům z těchto zemí přístup k zadávané veřejné zakázce. (MMR, 2015)

3.3.4. Zásada 3E

Naplnění zásady 3E znamená dodržení 3 hlavních zásad zadávání veřejných zakázek, a to zásady hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

Hospodárnost je definována jako využití veřejných prostředků k zajištění plnění úkolů, při kterém dojde k co nejnížšímu vynaložení svěřených prostředků a zároveň je dodržena odpovídající kvalita plněných úkolů. Jedná se o minimalizaci nákladů při dodržení požadované kvality vykonávaných úkolů. Veřejné prostředky by zároveň měly být k dispozici ve správnou dobu, v dostatečném množství a přiměřené kvalitě a za nejvýhodnější cenu. (Jurčík, 2007; Kameník, Plhoň, Šanc, 2012)

V širším smyslu lze hospodárnost chápat jako cíl veřejného nákupu, kdy je nutné toto pravidla vnímat v rámci celého životního cyklu veřejného nakupování. Dle rozsudku krajského soudu v Brně je za účel veřejných nákupů považován výběr nejvhodnějšího řešení, uzavření smlouvy na veřejnou zakázku a její uskutečnění na základě výběru nejvýhodnější nabídky. Za hospodárná řešení lze označit například snížení vstupů při zachování stejné kvality, nižší ceny zdrojů použitých pro zajištění výstupů, zlepšení poměru mezi výstupy a jednotkovými náklady vstupů apod. (Kameník, Plhoň, Šanc, 2012)

V rámci efektivnosti se jedná o minimalizaci nákladů nebo maximalizaci užitku, jde o vztah mezi vstupem (náklady) a výstupem (zboží, služba). Dochází tak k optimalizaci zdrojů využitých k zajištění plnění úkolů. (Vláda ČR, 2013 – 2015, Jurčík, 2007)

Zásada účelnosti říká o takovém využití veřejných prostředků, které zajistí dosažení stanovených cílů při plnění jednotlivých úkolů. Jedná se o vztah mezi zamýšlenými cíli a skutečnými dopady vykonané činnosti, tzn. čeho chceme realizací veřejné zakázky dosáhnout. (Jurčík, 2007; Kameník, Plhoň, Šanc, 2012)

3.4. Druhy veřejných zakázek

Předmětem veřejné zakázky mohou být dodávky, služby a stavební práce. Na základě toho jsou v zákoně o veřejných zakázkách definovány 3 typy veřejných zakázek, a

to veřejná zakázka na dodávky, veřejná zakázka na služby a veřejná zakázka na stavební práce. (Jurčík, 2007)

Tabulka 3 - Klasifikace veřejných zakázek podle předmětu plnění

Předmět VZ	Druh VZ	Druhov ^á forma VZ	Zákonné vymezení
Dodávka	VZ na dodávky	Pořízení věci ("zboží")	§ 8.1
		Poskytnutí služby související s koupí zboží	§ 8.2
Služba	VZ na služby	Čistá forma poskytnutí služeb	§ 10.1
		Kombinovaná forma poskytnutí služeb poskytovaná spolu s dodávkou nebo stavebními pracemi	§ 10.2
Stavební práce	VZ na stavební práce	Stavební práce definované přílohou 3	§ 9.1a
		Projektová nebo inženýrská činnost související s provedením stavebních prací	§ 9.1b
		Zhotovení stavby	§ 9.1c

Zdroj: Ochrana, 2008

Veřejné zakázky lze dále dělit z hlediska předpokládané hodnoty, kterou se rozumí předpokládaná výše peněžitého závazku stanovená zadavatelem vyplývající z plnění veřejné zakázky. Tuto hodnotu je povinen zadavatel stanovit před zahájením zadávacího řízení. Předpokládaná hodnota je vždy stanovena jako cena bez DPH. Z hlediska předpokládané hodnoty lze veřejné zakázky rozdělit na tři druhy veřejných zakázek, a to na veřejné zakázky nadlimitní, podlimitní a veřejné zakázky malého rozsahu. Nadlimitní veřejné zakázky jsou v působnosti zadávacích směrnic ES. Limity jsou stanoveny tak, aby byly atraktivní pro zahraniční nabídky. U podlimitních VZ se naopak předpokládá, že o ně budou mít zájem domácí subjekty, tudíž není vhodné, aby se na ně vztahovaly zadávací směrnice. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky je předpokládaná výše peněžitého závazku, jež vyplývá z plnění veřejné zakázky. Povinností zadavatele je zveřejnit předpokládanou hodnotu veřejné zakázky před zahájením zadávacího řízení pro účely

postupu v zadávacím řízení. Vždy je při stanovení rozhodná cena bez daně z přidané hodnoty. (Ochrana, 2011; Raus, 2011; Bergerová, 2005; Poremská, 2014)

V níže uvedené tabulce jsou uvedeny finanční limity veřejných zakázek na dodávky, služby a stavební práce. Limity u nadlimitních veřejných zakázek jsou určeny pro územně samosprávné celky, jejich příspěvkové organizace a jiné právnické osoby. U České republiky a státních příspěvkových organizací jsou limity stanoveny ve výši 3 395 000 Kč na dodávky a služby a 131 402 000 Kč na stavební práce. U sektorových zadavatelů jsou stanoveny limity na dodávky a služby ve výši 10 489 000 Kč, limit na stavební práce je ve stejné výši, tedy 131 402 000 Kč. (MMR, 2012)

Tabulka 4 - Finanční limity pro veřejné zakázky na dodávky, služby a stavební práce

Druh VZ	VZ na dodávky a služby		VZ na stavební práce	
	Předpokládaná hodnota v Kč bez DPH		Předpokládaná hodnota v Kč bez DPH	
	od (včetně)	do	od (včetně)	do
VZMR	0	2 000 000	0	6 000 000
Podlimitní VZ	2 000 000	5 244 000	6 000 000	131 402 000
Nadlimitní VZ	5 244 000	neurčeno	131 402 000	neurčeno

Zdroj: Česká národní banka, 2003 – 2015

3.4.1. Veřejná zakázka na služby

V ZVZ v §10 jsou veřejné zakázky na služby definovány jako veřejné zakázky, které nejsou veřejnými zakázkami na dodávky ani veřejnými zakázkami na stavební práce. Veřejné zakázky na služby mají dvě základní formy, a to čistou nebo kombinovanou formu poskytování služeb. Čistá forma poskytování služeb je taková forma veřejné zakázky, která není veřejnou zakázkou na dodávky ani veřejnou zakázkou na stavební práce. Kombinovaná forma poskytování služeb je taková veřejná zakázka, v rámci které je služba poskytována spolu s dodávkou nebo stavební prací, přičemž předpokládaná hodnota poskytované služby je vyšší nežli předpokládaná hodnota dodávky či stavení práce. (Ochrana, 2011; Krenk, 2008)

3.4.2. Veřejná zakázka na dodávky

V ZVZ v §8 je uvedeno, že předmětem veřejné zakázky na dodávky je koupě věcí movitých (nábytek, automobily, přístroje, apod.) i nemovitých (koupě pozemků nebo dokončení staveb). Smyslem této veřejné zakázky je uspokojení předem definovaných veřejných potřeb. Předmětem může být zároveň poskytnutí služby, a to umístění, montáž či uvedení zboží do provozu za předpokladu, že jsou tyto činnosti nezbytné ke splnění veřejné zakázky. Jedná se především o služby instalační a zkušební povahy existující v přímé závislosti na uskutečněných dodávkách. Pořízení věci je řízeno zásadou získání hodnoty za peníze (VFM – Value for Money), kdy je tento proces vybírán a hodnocen s ohledem na potenciální užitek, který lze získat například formou koupě, koupí na splátky, nájmem zboží či formou leasingu. (Ochrana, 2011; Marek, Pelc, 2005; Ochrana, 2008; Krenk, 2008)

3.4.3. Veřejná zakázka na stavební práce

„*Veřejná zakázka na stavební práce má tři základní formy*“ (Ochrana, 2011, str. 166). Mezi tyto formy patří provedení stavební práce, provedení projektové nebo inženýrské činnosti, která souvisí s provedením stavební práce a zhotovení stavby. Formy provedení stavební práce se liší dle druhu stavebních činností. Patří sem například stavebnictví, příprava stavenišť, demolice, výstavba dopravních komunikací, truhlářské práce, apod. Druhou formou veřejné zakázky na stavební práce je provedení stavebních prací a s tím související projektová nebo inženýrská činnost. Poslední formou je zhotovení stavby jako výsledku stavebních nebo montážních prací. Stavba musí mít jako celek užitnou hodnotu, jenž se projevuje v její schopnosti plnit předem stanovené užité funkce. (Ochrana, 2011; Sarafin, Dvořák, 2009)

3.4.4. Veřejné zakázky nadlimitní

Vzhledem k větší hodnotě těchto veřejných zakázek je v zákoně stanoven nejvíce formalizovaný postup a větší administrativní náročnost spočívající především v tom, že stanovené informace musí být zveřejněny na národní i evropské úrovni. Velká většina nadlimitních veřejných zakázek se zadává v otevřeném a užším řízení. Pouze nadlimitní

veřejné zakázky jsou regulovány zadávacími směrnicemi EU a podléhají Dohodě o veřejných zakázkách. U těchto veřejných zakázek se z důvodu vyšší ceny vyplatí větší administrativní náklady související se zadáním veřejné zakázky a větší časová náročnost ve vztahu k vlastní hodnotě veřejné zakázky. Zároveň je možno očekávat větší množství zájemců, především ze zahraničí, respektive z členských zemí EU, jelikož oznámení o zahájení zadávání nadlimitní veřejné zakázky je vždy zveřejněno v Úředním věstníku EU. (Jurčík, 2007)

3.4.5. Veřejné zakázky podlimitní

Mezi podlimitní veřejné zakázky lze zahrnout všechny veřejné zakázky, jejichž předpokládaná hodnota se pohybuje v intervalu 2 mil. Kč a stanovené maximální horní hranice v případě veřejných zakázek na služby a zboží a 6 mil. Kč a stanovené maximální horní hranice v případě veřejných zakázek na stavební práce. V případě dosažení maximální hodnoty se jedná o zakázku nadlimitní. (Zákon č. 137/2006 Sb.)

3.4.6. Veřejné zakázky malého rozsahu

Jedná se o veřejné zakázky, které jsou co do frekvence nejčastější. Dle zákona o veřejných zakázkách se jedná o takovou veřejnou zakázku, jejíž předpokládaná hodnota nedosáhne v případě veřejné zakázky na dodávky nebo služby 2 mil. Kč bez DPH a v případě veřejné zakázky na stavební práce hodnoty 6 mil. Kč bez DPH. (Jurčík, 2007; MMR, 2015)

Zákonem č. 40/2004 Sb. nebyly veřejné zakázky malého rozsahu považovány za veřejné zakázky, ale bylo stanoveno pravidlo pro jejich zadávání, veřejné zakázky měly být zadávány transparentně a nediskriminačním způsobem, za cenu obvyklou v daném místě. Zákon č. 137/2006 je považuje za veřejné zakázky, avšak neobsahuje pokyny ke způsobu jejich zadání. Je zde uvedeno, že zadavatel nemusí zadávat zakázky malého rozsahu dle tohoto zákona, ale musí při zadávání respektovat základní zásady obsažené v ZVZ. (Jurčík, 2007)

Tyto zakázky se neevidují ani nevykazují statisticky, nelze podat námitky ani návrh k ÚOHS, není nutné u nich prokazovat kvalifikaci, jedná se například o veřejné zakázky na nákup kancelářských potřeb, občerstvení (kávy), apod. (Jurčík, 2007)

3.5.Druhy zadávacích řízení

Povinností zadavatele je ze zákona při zadávání veřejné zakázky o uzavření smlouvy s dodavatelem dodržet stanovený postup, který se nazývá zadávací řízení. Zadávací řízení je vybraný druh způsobu zadání veřejné zakázky zadavatelem, který je definován zákonem o veřejných zakázkách jako otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění, soutěžní dialog a zjednodušené podlimitní řízení. Každý zadavatel může pro podání veřejné zakázky využít jednací řízení s uveřejněním nebo jednací řízení bez uveřejnění. Veřejný zadavatel může pro zadávání veřejných zakázek navíc využít soutěžní dialog a zjednodušené podlimitní řízení. Dodavatelé jsou limitováni podáním pouze jedné nabídky. Každé zadávací řízení začíná uveřejněním oznámení, s výjimkou jednacího řízení bez uveřejnění, které je zahájeno výzvou k jednání. Další postup je však u jednotlivých zadávacích řízení odlišný. (Marek, Pelc, 2005; Ochrana, 2004; Poremská, 2014)

Ve třetí části ZVZ jsou vymezeny další dva typy zadávacích řízení sui generis. Jedná se o rámcové smlouvy a dynamický nákupní systém. (Krenk, 2008)

3.5.1. Otevřené řízení

Otevřené řízení je definováno v § 27 ZVZ a představuje jedno ze dvou zadávacích řízení, která jsou univerzálně použitelná libovolným zadavatelem na zadávání jakékoliv veřejné zakázky. Jedná se o řízení, které je svou povahou otevřené neomezenému počtu dodavatelů, kteří mohou podat nabídky na základně zadavatelem předem stanovených podmínek způsobem a ve formě, které jsou požadované zákonem nebo veřejným zadavatelem výlučně ve lhůtách stanovených v oznámení otevřeného řízení. Dle ZVZ §39 jsou stanoveny minimální lhůty pro podání nabídek v otevřeném řízení u nadlimitních veřejných zakázek 52 dnů, u podlimitních veřejných zakázek 22 dnů. Jedná se o nejvíce transparentní řízení, které je však po organizační a technické stránce nejnáročnější. Zákon o veřejných zakázkách ani zadávací směrnice ES blíže nespecifikují podmínky pro užití

otevřeného a užšího řízení. V rámci otevřeného řízení oznamuje zadavatel neomezenému počtu dodavatelů svůj úmysl zadat veřejnou zakázku v tomto zadávacím řízení. Oznámení otevřeného řízení je neadresnou výzvou pro dodavatele, aby podali své nabídky, a k prokázání splnění kvalifikace. V tomto zadávacím řízení může nabídku podat kdokoli. Z předložených návrhů si zadavatel dle svých požadavků vybere nejvýhodnější nabídku. Využití otevřeného řízení není nikterak limitováno, lze tedy říci, že každou veřejnou zakázku je možné zadat v tomto zadávacím řízení. (Jurčík, 2007; Krenk, 2008; European Union, 2015)

3.5.2. Užší řízení

Užší řízení je v mnohém podobné otevřenému řízení, mohou ho využít všichni zadavatelé bez jakýchkoliv dalších podmínek pro zadávání libovolných veřejných zakázek. I v tomto případě zadavatel oznamuje neomezenému počtu dodavatelů svůj úmysl zadat zakázku v užším řízení. Užší řízení je charakteristické podáním nabídek od těch dodavatelů, kteří o to požádali a byli k tomu následně zadavatelem vyzváni. K podání nabídky musí být zadavatelem vybráno minimálně 5 kandidátů. Povinností zadavatele je uveřejnit informace o předmětu veřejné zakázky, nabídce, zadávacím řízení, omezení počtu zájemců a dalších skutečnostech, které jsou důležité pro dodavatele, zda se zúčastní zadávacího řízení. Zadavatel by měl vědět, v jakém případě a z jakých důvodů použije otevřené či užší řízení. Otevřené řízení by mělo mít přednost v případě větších zakázek. Užší řízení je ve srovnání s otevřeným řízením méně konkurenční. (Jurčík, 2007; European Union, 2015)

Postup zadavatele se v případě zadávání veřejných zakázek v užším řízení rozděluje do tří relativně oddělených fází, čímž dochází ke kladení vyšších nároků na dodržení veškerých zákonem stanovených formálních postupů.

Oznámení užšího řízení zadavatelem je první částí užšího řízení, v němž zadavatel oznamuje neomezenému počtu dodavatelů svůj záměr zadat veřejnou zakázku v tomto zadávacím řízení. Oznámení slouží jednak k písemnému podání žádosti o účast a také k prokázání kvalifikace jednotlivých dodavatelů. K podání žádosti o účast v užším řízení se vážou zákonem stanovené minimální lhůty, které jsou stanoveny pro nadlimitní zakázky ve výši 37 dnů a pro podlimitní zakázky 15 dnů.

Písemnou výzvou veřejného zadavatele k podání nabídky, která je adresována kvalifikovaným zájemcům po případném omezení jejich počtu, je zahájena druhá část užšího řízení. Veřejný zadavatel musí vyzvat k podání nabídky minimálně pět zájemců. Na rozdíl od předchozího zákona č. 40/2004 Sb., je možné v případě nižšího než zákonného počtu kvalifikovaných zájemců pokračovat v zadávacím řízení. Pro podání nabídky je stanovena minimální zákonná lhůta u nadlimitních veřejných zakázek 40 dnů a u podlimitních veřejných zakázek 15 dnů.

Poslední částí užšího řízení je posouzení a hodnocení nabídek hodnotící komisí. Výsledkem je rozhodnutí veřejného zadavatele o výběru nabídky, která je nejvhodnější z hlediska stanovených požadavků. Závěrem poslední části je oznámení výsledků zadávacího řízení ve lhůtě 48 dnů od uzavření smlouvy. (Krenk, 2008)

3.5.3. Jednací řízení s uveřejněním

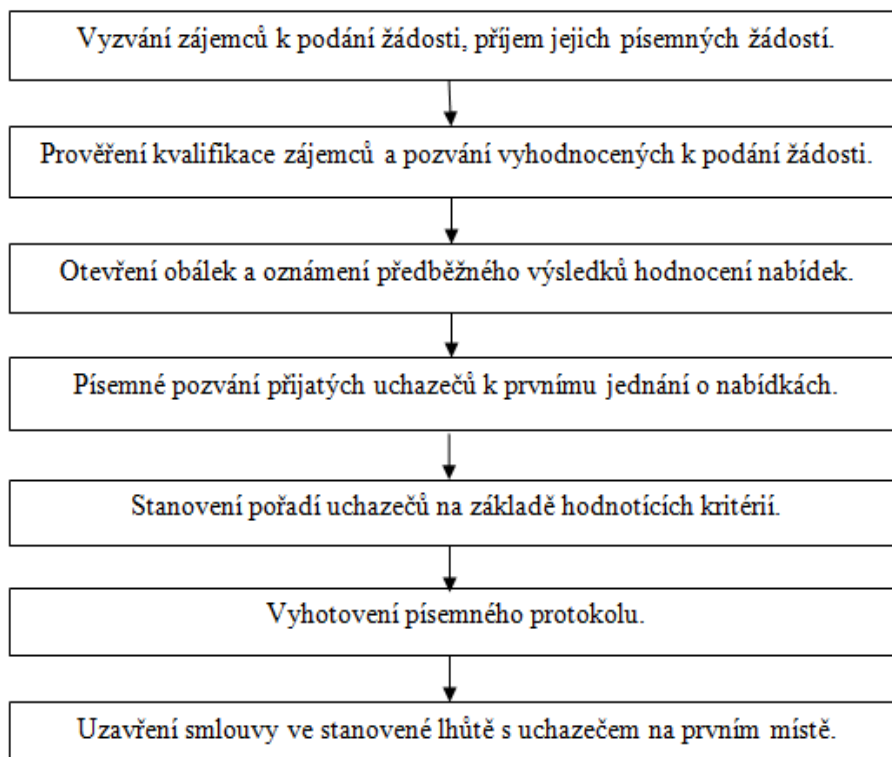
Toto zadávací řízení je nejméně formální a nejvíce se blíží běžnému obchodněprávnímu vyjednávání, směrnicí je definováno jako řízení vyjednávací. Předpokládá se, že toto zadávací řízení bude využito pouze ojediněle a budou splněny zvláštní podmínky. Podstatou tohoto zadávacího řízení je sjednání smluvních podmínek mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli. Využívá se v případech, kdy je obtížné stanovit rozsah plnění veřejné zakázky. Na základě tohoto řízení jedná zadavatel s dodavatelem či dodavateli o konkrétních smluvních a obchodních podmínkách budoucí smlouvy, na základě které se bude veřejná zakázka realizovat. V tomto zadávacím řízení musí zájemci při podání písemné žádosti o účast prokázat také splnění kvalifikace. (Jurčík, 2007; Krenk, 2008)

Oznámení jednacího řízení s uveřejněním je výzvou k podání žádosti o účast a zároveň k prokázání kvalifikace. K jednání musí být vyzváni minimálně 3 zájemci. Podmínkou pro zadání veřejné zakázky v tomto zadávacím řízení je podání neúplných nebo nepřijatelných nabídek v předchozím otevřeném řízení, užším řízení nebo soutěžním dialogu avšak za původních podmínek, které nesmí být změněny. (Ochrana, 2004; Ochrana, 2008)

Podání písemné výzvy k podání nabídek je prvním krokem, kdy uchazeči své nabídky podávají v obálkách. Poté následuje otevření obálek a posouzení jednotlivých

nabídek, zadavatel pak uchazečům sdělí předběžný výsledek. V poslední fázi je výstupem konečné pořadí uchazečů. (Ochrana, 2008)

Obrázek 1 - Postup zadavatele při volně jednacího řízení s uveřejněním a při jednání o nabídkách

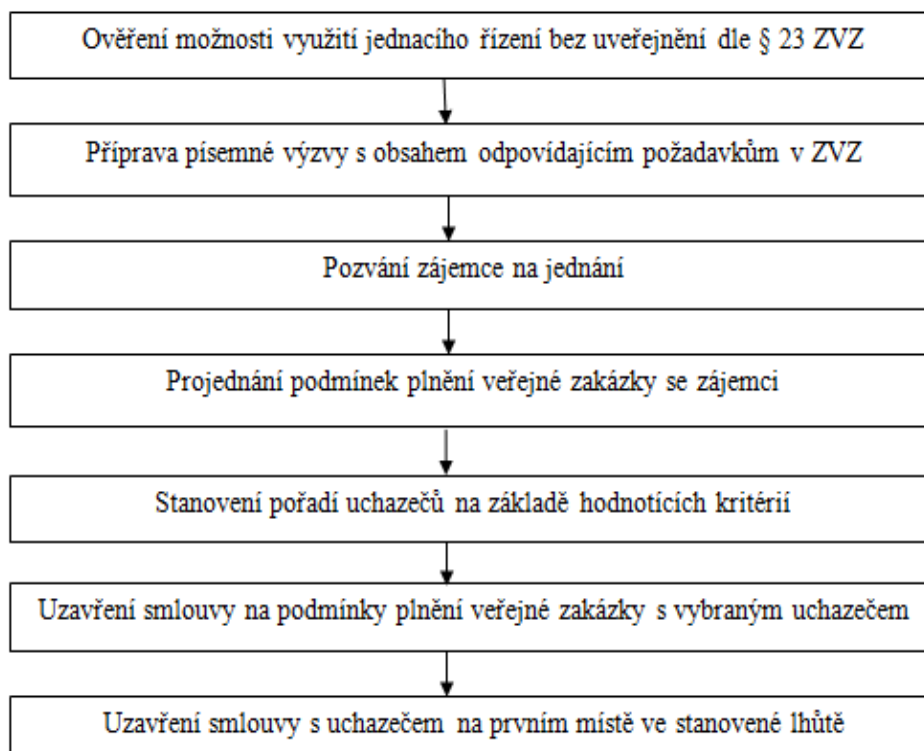
Zdroj: Ochrana, 2008

3.5.4. Jednací řízení bez uveřejnění

„Jednací řízení bez uveřejnění je výjimečný způsob zadávání veřejné zakázky, kdy je veřejná zakázka zadána sice podle zákona v zadávacím řízení, ale vzhledem k povaze tohoto řízení je omezena či ve většině případů dokonce vyloučena hospodářská soutěž o takovou veřejnou zakázku“ (Jurčík, 2007, str. 731). Jedná se o druh vyjednávacího řízení obecně definovaného směrnicí, dříve nazývané „zadání z volné ruky“. V § 23 ZVZ je uveden výčet, kdy lze využít toto zadávací řízení. Tento druh zadávacího řízení umožňuje zadavateli zadat veřejnou zakázku co nejjednodušším a nejméně formálním způsobem. Vyzvání zájemci nepodávají nabídku, ale zadavatel s nimi vyjednává smluvní podmínky a až poté následuje uzavření smlouvy. Jedná se o výjimečné případy, ve kterých lze veřejné

zakázky zadat bez výběrového řízení, případně za účasti pouze několika dodavatelů. Důvody k využití tohoto zadávacího řízení mohou být například technické, důvody ochrany duševního a průmyslového vlastnictví, či je nutné veřejnou zakázku zadat naléhavě z důvodu krizového stavu. (Jurčík, 2007; Ochrana, 2004; Krenk, 2008)

Obrázek 2 - Postup zadavatele při volbě jednacího řízení bez uveřejnění a při jednání o nabídkách

Zdroj: Ochrana, 2008

3.5.5. Soutěžní dialog

Tento druh zadávacího řízení je určen pro zvláště složité zakázky, které umožňují veřejnému zadavateli získat inovativní řešení daného projektu v situaci, kdy není schopen definovat způsob provedení veřejné zakázky a technické specifikace na začátku zadávacího řízení. Za složitou zakázku jsou považovány takové veřejné zakázky, u kterých není zadavatel schopen vymezit technické prostředky schopné plnit jeho potřeby a cíle a právní či finanční požadavky na plnění veřejné zakázky. V případě splnění zákonem stanovených podmínek může výlučně veřejný zadavatel zadávat podlimitní i nadlimitní veřejné

zakázky. Cílem soutěžního dialogu je nalézt jedno nebo více řešení na základě jednání s vyzvanými zájemci, kteří veřejnému zadavateli předložili své návrhy řešení tak, aby splňovali požadavky a potřeby veřejného zadavatele.

V oznámení soutěžního dialogu oznamuje veřejný zadavatel neomezenému počtu dodavatelů svůj úmysl zadat veřejnou zakázku. Oznámení slouží jako výzva k podání žádostí o účast v soutěžním dialogu a k prokázání splnění potřebné kvalifikace. Písemná výzva musí minimálně obsahovat dokumentaci soutěžního dialogu nebo podmínky přístupu k ní, informaci o uveřejnění oznámení soutěžního dialogu, údaje o hodnotících kritériích a informaci o místě a době prvního jednání v soutěžním dialogu s uvedením jednacího jazyka. V tomto zadávacím řízení nejsou požadavky specifikovány v zadávací dokumentaci, jelikož zadavatel není schopen specifikovat předmět veřejné zakázky. Zadávací dokumentace je nahrazena specifickým dokumentem, ve kterém zadavatel sděluje dodavatelům pouze informace o svých představách a požadavcích týkajících se budoucího plnění, jedná se především o obecné představy, cíle a záměry. Dokumentaci soutěžního dialogu poskytuje zadavatel až dodavatelům, kteří prokáží splnění kvalifikace, spolu s výzvou k účasti v soutěžním dialogu. (Jurčík, 2007; Krenk, 2008, Ochrana, 2008)

Po doručení žádostí od uchazečů provede veřejný zadavatel posouzení kvalifikace a případně sníží jejich počet. Další část je zahájena písemnou výzvou veřejného zadavatele, která je adresována kvalifikovaným zájemcům. Veřejný zadavatel musí vyzvat nejméně tři zájemce k účasti v soutěžním dialogu, v němž jsou definovány technické, právní a ekonomické aspekty. V případě že není vyzván dostatečný počet uchazečů, musí být zadávací řízení zrušeno. Veřejný zadavatel dále přímo jedná s vyzvanými zájemci s cílem nalézt a vymežit jedno či více vhodných řešení předmětu veřejné zakázky. Výsledkem jednání mezi veřejným zadavatelem a uchazečem by mělo být vypracování zadávací dokumentace. Jedná se tedy zejména o zkonkrétnění obecných představ zadavatele a možnosti řešení a realizace předmětu veřejné zakázky, dále o technických, finančních, platebních, obchodních nebo právních podmínkách veřejné zakázky. Po nalezení jednoho či více řešení, které mohou splnit potřeby a požadavky zadavatele, je doručena adresná výzva k podání nabídek všem zájemcům, kteří byli vyzváni k účasti v soutěžním dialogu. V § 37 ZVZV jsou stanoveny minimální obsahové náležitosti výzvy k podání nabídek v soutěžním dialogu, mezi které patří alespoň přesně vymezení jednoho či více řešení pro

plnění veřejné zakázky, které vybral zadavatel v soutěžním dialogu, zadávací dokumentaci nebo podmínky jejího přístupu či poskytnutí, lhůtu pro podání nabídek, informaci o jazyce, ve kterém může být nabídka podána. Po obdržení všech nabídek dochází k procesu posouzení a hodnocení nabídek hodnotící komisí. Veřejný zadavatel si poté vybere nejvhodnější nabídku a s vybraným uchazečem uzavře smlouvu. (Krenk, 2008; European Union, 2015)

Soutěžní dialog nemůže být použit poskytovateli veřejných služeb v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb. (European Union, 2015)

3.5.6. Zjednodušené podlimitní řízení

„Zjednodušené podlimitní řízení může pro zadání veřejné zakázky použít výhradně veřejný zadavatel“ (Juříček, 2007, str. 772). Veřejný zadavatel má právo zvolit, zda pro zadávání podlimitní veřejné zakázky použije otevřené řízení, užší řízení nebo zjednodušené podlimitní řízení. Dle § 25 ZVZV může zadavatel zjednodušené podlimitní řízení použít na jakékoliv podlimitní veřejné zakázky na dodávky nebo na služby a na podlimitní veřejné zakázky na stavební práce, pokud předpokládaná hodnota veřejné zakázky na stavební práce nepřesáhne 10 mil. Kč bez DPH.

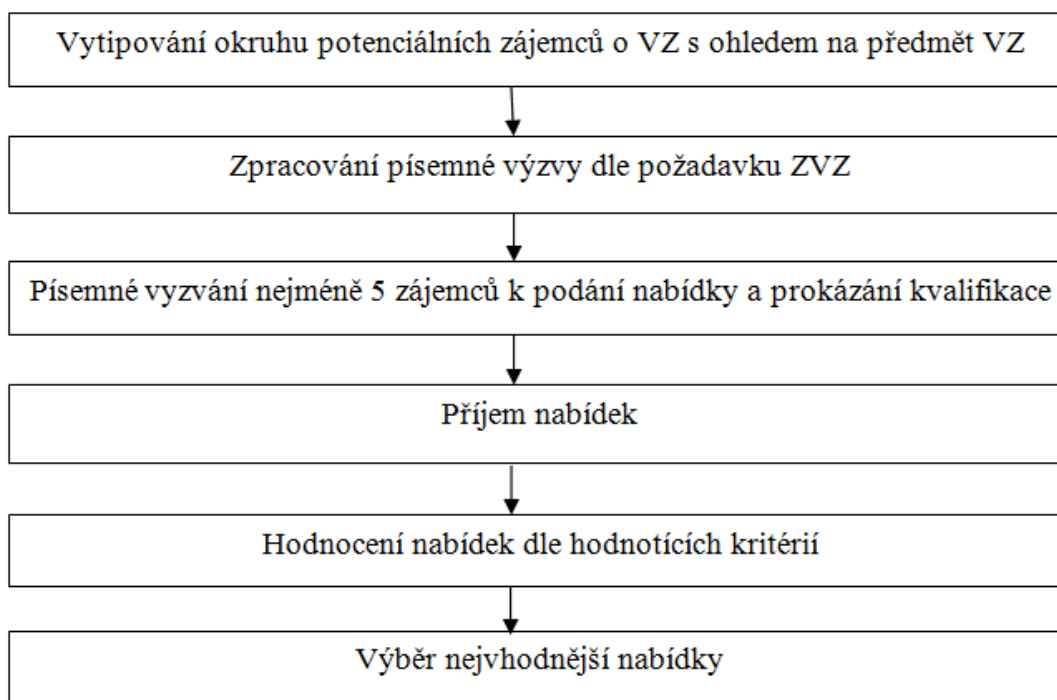
Zjednodušené podlimitní řízení umožňuje zadavateli oproti ostatním zadávacím řízením (otevřené a užší řízení apod.) zvýhodnit dodavatele, se kterým má zadavatel dobré zkušenosti. Zadavatel může takového dodavatele spíše vyzvat k podání nabídky než dodavatele, se kterým má špatné zkušenosti. Povinností zadavatele je vyzvat minimálně 5 kvalifikovaných zájemců, kteří jsou schopni prokázat splnění kvalifikace a realizovat předmět plnění veřejné zakázky. (Juříček, 2007)

Zjednodušené podlimitní řízení je zahájení zasláním výzvy k podání nabídek ve zjednodušeném podlimitním řízení. Touto výzvou vyzývá zadavatel nejméně 5 zájemců, aby podali své nabídky a prokázali svou kvalifikaci. Výzva k podání nabídky musí dle § 38 ZVZ obsahovat minimálně identifikační údaje veřejného zadavatele, informaci o druhu a předmětu veřejné zakázky, zadávací dokumentaci nebo podmínky přístupu k ní, stanovené lhůty a místo podání nabídek, požadavky na prokázání splnění kvalifikace, údaje o hodnotících kritériích, pokud nejsou uvedeny v zadávací dokumentaci. Zaslané nabídky jsou posouzeny na základě hodnotících kritérií a poté je vybrána nejlepší varianta.

Posledním krokem je uzavření smlouvy s vybraným uchazečem. (Krenk, 2008; Ochrana, 2008)

Obrázek 3 - Postup zadavatele při zjednodušením podlimitním řízení

Zdroj: Ochrana, 2008

3.5.7. Rámcové smlouvy

V případě rámcových smluv jde o řízení sui generis. Dle ZVZ se pojmem veřejná zakázka rozumí také rámcová smlouva dle odstavce 1, není-li zákonem stanoveno jinak. Cílem tohoto řízení je vytvoření právního rámce pro hospodárné a pružnější zadávání konkrétních veřejných zakázek za podmínek, které jsou stanoveny v rámcové smlouvě. Výhodou rámcových smluv je vymezení povinností obou smluvních stran tak, aby smluvní strany nemusely při každém novém jednání znovu uzavírat složité a obsáhlé smlouvy nové. Rámcová smlouva musí splňovat zákonné znaky, mezi které patří především povinnost písemné formy, dále například vymezení podmínek pro zadávání dílčích veřejných zakázek na základě rámcové smlouvy, provedení poskytovaného plnění, doba a způsob plnění, způsob fakturace, platební podmínky, záruky za jakost, odpovědnostní nároky apod. Nemusí být stanoveny všechny podmínky, je třeba, aby byly stanoveny alespoň ty

základní jako například předmět plnění, cenové podmínky, záruční podmínky apod. Zadavatel je povinen v případě zahájení řízení o zadání rámcové smlouvy uvést ve výzvě či oznámení zadávacího řízení, zda chce uzavřít rámcovou smlouvu s jedním či více uchazeči, v případě více uchazečů nesmí být jejich počet nižší než tři. Rámcová smlouva musí být vždy uzavřena na dobu určitou, v případě veřejného zadavatele nesmí být tato doba delší než 4 roky z důvodu technologického a cenového vývoje, pro zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany nebo bezpečnosti platí zvláštní právní úprava, která umožňuje uzavírat rámcové smlouvy až na 7 let. Tuto skutečnost je povinen zadavatel uvést již v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení. Posledním znakem je splnění zákonných požadavků na platnost právního úkonu dle občanského zákoníku. (Jurčík, 2007; Krenk, 2008)

Dle zvoleného typu zadávacího řízení, který je zvolen pro zadání rámcové smlouvy, následuje posouzení kvalifikace uchazečů s případným omezením jejich počtu a poté jsou jednotlivé nabídky posouzeny a hodnoceny hodnotící komisí. Veřejný zadavatel dle hodnocení vybere nejvhodnější nabídku a s vybraným uchazečem, popřípadě minimálně třemi uchazeči, uzavře rámcovou smlouvu v písemné formě. V případě, že není vybrán minimální požadovaný počet uchazečů z důvodu podání menšího počtu nabídek či z důvodu neprokázání splnění kvalifikace, může veřejný zadavatel uzavřít smlouvu se zbývajících uchazeči, minimálně však se dvěma. (Krenk, 2008)

3.5.8. Dynamický nákupní systém

„Dynamický nákupní systém představuje právní rámec umožňující zadavateli vymezení podmínek pro pružné a efektivní zadávání veřejných zakázek na jeho základě“ (Krenk, 2008, str. 143).

Ani tento proces nelze považovat za plnohodnotné zadávací řízení podobně jako uzavření rámcové smlouvy. Jedná se o zvláštní řízení (*sui generis*), které probíhá pouze elektronickou formou. Hlavním účelem tohoto zadávacího řízení je ulehčení zadávání veřejných zakázek, jejichž předmětem je pořízení běžného a obecně dostupného zboží, služeb nebo stavebních prací. Vzhledem k fungování dynamického nákupního systému pouze na bázi elektronických prostředků by mělo být zajištěno optimální využití finančních prostředků zadavatele. Účelem dynamického nákupního systému je přispět

k elektronizaci procesu zadávání veřejných zakázek v souladu s cíli směrnice, a tím přispět k efektivnímu využití finančních prostředků zadavatele. (Krenk, 2008; Panáček, 2012)

Zadavatel musí skutečnost o zavedení dynamického nákupního systému zveřejnit v oznámení otevřeného řízení, což je zároveň výzvou k podání předběžných nabídek, které mohou dodavatelé podávat po celou dobu trvání DNS. V oznámení musí být zároveň uvedena internetová adresa, na které je k dispozici zadávací dokumentace. Toto zadávací řízení nelze zavést pro účely uzavírání rámcových smluv a pro zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany nebo bezpečnosti. DNS se otevírá maximálně po dobu 4 let, pouze ve výjimečných a náležitě odůvodněných případech lze tuto dobu prodloužit. V oznámení otevřeného řízení musí být specifikován alespoň druh a předmět veřejných zakázek, podmínky pro zařazení do DNS včetně požadavků na kvalifikaci dodavatele, hodnotící kritéria pro zadávání veřejných zakázek, informace týkající se DNS a použitého elektronického vybavení a informace týkající se podání předběžných nabídek. Po přijetí nabídek následuje posouzení a hodnocení nabídek zadavatelem dle stanovených hodnotících kritérií prostřednictvím elektronické aukce. Výsledkem je rozhodnutí veřejného zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky a následuje uzavření smlouvy s vybraným uchazečem. (Krenk, 2008)

3.5.9. Veřejná soutěž o návrh

Samostatnou úpravou se řídí tzv. veřejná soutěž o návrh (§ 102 ZVZ), která se týká veřejných soutěží v oblasti architektury. Zadávací řízení se v tomto případě skládá ze zahájení zadávacího řízení (oznámení nebo výzva k jednání), poskytnutí zadávací dokumentace, podání nabídek, hodnocení nabídek, přidělení veřejné zakázky, uzavření smlouvy, uveřejnění výsledku zadávacího řízení, vrácení ukázek a vzorků uchazečům, písemné zprávy zadavatele o udělení veřejné zakázce. (Bergerová, 2005)

3.6. Hodnotící kritéria v zadávacích řízeních

Stanovení hodnotících kritérií má v zadávacích řízeních významnou roli. Typ hodnotícího kritéria se odvozuje z předmětu a charakteristik (parametrů) veřejné zakázky. Zákonem o veřejných zakázkách jsou stanovena dvě základní hodnotící kritéria, a to ekonomická výhodnost nabídky nebo nejnižší nabídková cena. (Ochrana, 2011)

3.6.1. Kritérium nejnižší nabídkové ceny

Toto kritérium se využije v případě naplnění požadavku hospodárného použití zdrojů, tedy předpokladu, kdy bude splněno předmětné plnění veřejné zakázky při minimalizaci ceny. Zadavatel si musí stanovit minimální či maximální parametry a jejich ukazatele, které musí potenciální nabídka splňovat. V případě využití tohoto kritéria je zadavatel ze zákona o finanční kontrole povinen zajistit, že nedojde k ohrožení naplnění předmětu veřejné zakázky. Je tedy nutné zařídit dodržení odpovídající kvality za předpokladu hospodárného využití zdrojů. Je důležité nesoustředit se pouze na pořizovací náklady, ale na všechny náklady související s celým životním cyklem. Investice má charakter dlouhodobého majetku, tudíž jsou v průběhu jeho životnosti potřeba další náklady na provoz, opravy, údržbu, apod. Je tedy potřeba rozlišovat dvě nákladové složky kritéria nejnižší nabídkové ceny, a to náklady pořizovací a náklady související s celoživotním cyklem investice.

V praxi je častým problémem nezahrnutí nákladů souvisejících se životním cyklem do kalkulace, tudíž dochází k nesprávnému výběru a tím k neekonomickému vynaložení zdrojů. Takový postup rozporuje ideje hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynaložených zdrojů, jak je dáno zákonem o finanční kontrole. V tomto případě může zadavatel očekávat při auditu ze strany Nejvyššího kontrolního úřadu kritiku na zvolený postup. (Ochrana, 2011)

3.6.2. Kritérium ekonomické výhodnosti nabídky

Pokud zadavatel dospěje k závěru, že použití jediného kritéria nejnižší nabídkové ceny by porušovalo princip hospodárnosti, nebo s ohledem na povahu (komplexnost) předmětu veřejné zakázky je toto kritérium nedostatečné, vybere agregované kritérium ekonomické výhodnosti nabídky. Zadavatel má v tomto případě dvě povinnosti, tou první je povinnost stanovit hodnotící kritéria tak, aby byl vyjádřen vztah užitné hodnoty a ceny. Druhou povinností je určení dílčích hodnotících kritérií tak, aby se vztahovala k nabízenému plnění veřejné zakázky. Zadavatel musí jednotlivým dílčím kritériím stanovit váhu vyjádřenou v procentech, přičemž jednotlivá dílčí kritéria mohou mít stejnou váhu. Nabídková cena je vždy jedním z dílčích kritérií, dále se jedná zejména o provozní náklady, návratnost nákladů, požadavky na údržbu, technické, jakostní, ekologické nebo

funkční vlastnosti předmětu veřejné zakázky. (Ochrana, 2011; Marek, Pelc, 2005; Sarafin, Dvořák, 2009)

Kritéria lze z hlediska formy rozdělit na kritéria kvalitativní a kritéria kvantitativní. Kvalitativní kritéria nelze přímo vyhodnotit, protože nejsou k dispozici bezprostřední ukazatelé, na jejichž základě by bylo možné je vyhodnotit. V tomto případě jsou používány transformační postupy, díky kterým se kritéria převádějí na měřitelné veličiny. Využívají se k tomu tabulky s deskriptorem. Výhodnější je využití kvalitativních kritérií, která jsou přímo vyhodnotitelná. Tato kritéria se dají dále dělit na kritéria nákladová a kritéria užitková. (Ochrana, 2011)

V následující tabulce jsou uvedeny druhy kvantitativních kritérií, ukazatele vlastnosti a typ kritéria z ekonomického hlediska.

Tabulka 5 - Klasifikace dílčích kritérií

Druh kritéria	Druhovú klasifikace vlastnosti (převedená na hodnotící kritérium)	Ukazatel vlastnosti	Typ kritéria z ekonomického hlediska
Nákladová	Nabídková cena	Nejnižší pořizovací cena	Minimalizační
	Provozní náklady	Náklady na provoz/časová jednotka	Minimalizační
	Pořizovací cena (pořizovací náklady)	Doba splacení nákladů	Minimalizační
Termínová	Časové parametry	Dodací lhůta	Minimalizační
		Záruční a pozáruční servis	Maximalizační
Užitková	Technická úroveň řešení	Stupeň naplnění cíle (stupeň uspokojení)	Maximalizační
	Technické parametry	Stupeň naplnění cíle (stupeň uspokojení)	Maximalizační nebo minimalizační
	Vliv na životní prostředí	Kvantifikované dopady na ŽP	Maximalizační nebo minimalizační
	Estetické vlastnosti	Stupeň naplnění cíle (stupeň uspokojení)	Maximalizační
	Kvalita	Stupeň uspokojení (stupeň naplnění cíle)	Maximalizační

Zdroj: Ochrana, 2004

3.7. Dozor nad zadáváním veřejných zakázek

Jak již bylo výše popsáno, smyslem veřejné zakázky je na základě smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem realizovat za úplaty poskytnutí dodávek či služeb nebo provedení stavebních prací. Užitek z veřejné zakázky přijímá veřejnost. Jedná se tedy o obchodní vztahy mezi veřejným a soukromým sektorem, což je jedna z možností, jak realizovat korupční transakci, což je nelegální získání prostředků z veřejných zdrojů na základě korupční dohody. Z důvodu financování veřejné zakázky z veřejných zdrojů s účelně stanoveným použitím je nutné, aby existovaly instituce, jejichž úkolem bude kontrola realizace předmětného plnění veřejné zakázky a nakládání s veřejnými zdroji použitými na financování dané veřejné zakázky. Zároveň musí být zabezpečeno, aby žádný uchazeč o veřejnou zakázku nebyl diskriminován, což by mohlo vést ke snížení konkurence a tím by mohla být vyšší realizační cena. (Ochrana, 2008; Kameník, Plhoň, Šanc, 2012)

Pokud veřejný zadavatel podléhá režimu zákona o finanční kontrole, je jeho povinností monitorovat veřejnou zakázku v rámci tzv. vnitřního kontrolního systému. Jedná se o systém, který má povinnost zavést a udržovat zadavatel, a to konkrétně kontrolu předběžnou, průběžnou a následnou (závěrečnou).

Předběžná kontrola slouží k prověření, že zadávací dokumentace odpovídá procesním náležitostem a zároveň auditem ex ante dochází k prověření, že veřejná zakázka bude plnit racionální ekonomický účel.

Ve fázi realizace je povinností zadavatele provést průběžnou kontrolu, v rámci které je kontrolováno dodržování všech formálních i věcných ustanovení smlouvy. Součástí je také průběžný audit ukazatelů plnění veřejné zakázky.

Následná kontrola se provádí za účelem kontroly odstranění zjištěných nedostatků. Stejně jako předběžná a průběžná kontrola, má i tato dvě složky, a to kontrolu správnosti zahrnující kontrolu dokumentace a kontrolu výsledků, v rámci které se zjišťuje dodržení principů hospodárného, efektivního a účelného nakládání se zdroji. (Ochrana, 2011)

Dokumentačně právní kontrola je zaměřena na dodržení souladu ZVZ z hlediska formálnosti a je vykonávána interně samotným zadavatelem a externě ze strany ÚOHS a je upravena v ZVZ.

Podstatou finančně účetní kontroly je sledování souladu s účetní dokumentací. Také tato kontrola je zaměřena na sledování formální stránky veřejných zakázek a její podstatou je sledování souladu vynaložených výdajů s účetní dokumentací. Interní kontrolu provádí zadavatel, který má tuto povinnost uloženou zákonem o finanční kontrole v rámci fungování tzv. vnitřního kontrolního systému. „*Externí kontrolu provádí NKÚ, který má zákonem uloženo provádět kontrolu zadávání státních zakázek*“ (Ochrana, 2008, str. 96).

V rámci ekonomické kontroly je sledováno hospodárné, efektivní a účelné nakládání s veřejnými zdroji. Tuto povinnost mají všichni zadavatelé uloženou zákonem o finanční kontrole. K internímu auditu musí být v souladu se zákonem o finanční kontrole zvolen funkčně nezávislý útvar, který je organizačně oddělený od řídicích výkonných struktur. Externí ekonomickou kontrolu ve formě auditu vykonává NKÚ, který přezkoumává, zda jsou kontrolované činnosti související s veřejnou zakázkou realizovány účelně a hospodárně. (Ochrana, 2008)

V následující tabulce jsou uvedeny klasifikace kontrol, které ze zákona provádí různé subjekty. Jedná se o kontroly dokumentačně právní, finančně účetní a ekonomické.

Tabulka 6 - Klasifikace kontrol ve vztahu k veřejným zakázkám

Druhy kontrol	Kritérium daného druhu kontroly	Formy kontroly	Kritérium dané formy kontroly	Instituce realizující danou formou kontroly
Dokumentačně právní	Soulad se zákonem o veřejných zakázkách	Interní	Dodržení zákonných postupů ze strany zadavatele	Zadavatel a jeho vlastní kontrolní orgány odpovědné za interní kontrolu VZ
		Externí	Zákonnost úkonů zadavatele	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Finančně účetní	Soulad se zákonem o účetnictví a zákonem o finanční kontrole	Interní	Finančně účetní kontrola	Zadavatel a jeho pracoviště pro účetně finanční kontrolu
		Externí	Finančně účetní kontrola	NKÚ (pro případ výdajů ze státního rozpočtu)
Ekonomická	Soulad se zákonem o finanční kontrole	Interní	Výkonnostní audit	Zadavatel a jeho pracoviště pro interní výkonnostní audit
		Externí	Výkonnostní audit	NKÚ

Zdroj: Ochrana, 2008

3.7.1. Opravné prostředky

Na základě směrnic o právních a správních předpisech je požadováno od EU po členských státech zřízení systému dodatečné kontroly, která má umožnit účinnou a rychlou právní ochranu při zadávání VZ. V roce 2007 vstoupila v platnost nová směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2007/66/ES, která nahradila směrnice Rady 1989/665/EHS a 1992/13/EHS a která měla zvýšit účinnost přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek. (Bergerová, 2005; Poremská, 2014)

V ZVZ je upraven dvoustupňový systém opravných prostředků, a to podání námitek dodavatele zadavateli nebo podání žádosti o smírčí řízení u Evropské komise dodavatelem nadlimitní zakázky Evropské komisi nebo ÚOHS, a přezkumné řízení u ÚOHS v případě neúspěšného podání námitek. (Bergerová, 2005)

V roce 2003 byla vytvořena za účelem rychlého, bezplatného a diskrétního vyřešení problémů a podezření z porušení pravidel zadávání veřejných zakázek sít' úřadů „Public procurement Network (PPN). Tento mechanismus má být využit před uzavřením smlouvy. (Bergerová, 2005)

3.7.2. Nejvyšší kontrolní úřad

NKÚ je nezávislým auditním orgánem, jenž má za úkol prověřovat hospodaření se státními prostředky. Pod režim kontroly NKÚ spadá zadavatel hospodařící se státním majetkem a s veřejnou zakázkou financovanou z prostředků státního rozpočtu. Tuto povinnost musí plnit NKÚ na základě zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.

NKÚ provádí dva druhy kontroly, respektive auditů. První kontrolou je kontrola formálních náležitostí neboli audit souladu, jehož náplní je prověření dokumentace, zda všechny realizované činnosti, které souvisí s veřejnou zakázkou, odpovídají dokumentačním a účetním náležitostem. Druhou kontrolou je kontrola obsahová neboli výkonnostní audit, který prověřuje, zda realizované činnosti souvisí s veřejnou zakázkou a zda veřejná zakázka jako celek odpovídá hospodárnému, efektivnímu a zejména účelnému vynaložení prostředků.

NKÚ zároveň prověřuje, zda má zadavatel nastavený účinný vnitřní kontrolní systém. Na základě výsledků obou kontrol zpracovává NKÚ kontrolní závěry, což je písemná zpráva, ve které lze nalézt shrnutí a vyhodnocení zjištěných skutečností. S výjimkou případů podléhajících režimu utajení jsou výsledky kontrol dostupné veřejnosti. V případě zjištění nedostatků nemá NKÚ pravomoc ukládat nápravná opatření či dokonce ukládat pokuty. Na toto porušení zákona může však upozornit ve svém kontrolním závěru. (Ochrana, 2011; Nemeč, Ochrana, Pavel, Šagát, 2011)

Tabulka 7 - Druh kontrol vykonávané NKÚ ve vztahu k veřejným zakázkám

Druh kontroly	Obsah kontroly	Sledovaný ukazatel
Dokumentačně právní	Kontrola činnosti a její soulad s právním předpisem	Soulad s právním předpisem (audit souladu s předpisem)
Finančně účetní	Zkoumání formální a věcné stránky účtů	Správnost vedení účtů (finanční audit)
Výkonnostní	Kontrola hospodárnosti, efektivnosti, účelnosti	Realizace předmětu (cílů) VZ měřená hospodárností, efektivností a účelností vynaložených výdajů

Zdroj: Ochrana, 2008

3.7.3. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

„Dohled nad dodržováním zákona o veřejných zakázkách má Úřad pro ochranu hospodářské soutěže“ (Ochrana, 2011, str. 203). V rámci tohoto dohledu ÚOHS vydává předběžná opatření, rozhoduje o tom, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky a soutěži o návrh dodržoval pravidla stanovená zákonem o veřejných zakázkách. Jedná se především o kontrolu dodržení zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.

V případě zjištění nedostatků, ukládá ÚOHS nápravná opatření a sankce a projednává správní delikty. Mezi další povinnosti ÚOHS patří také kontrola úkonů zadavatele při zadávání veřejných zakázek podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů). Rozhodnutí ÚOHS je na rozdíl od NKÚ soudně přezkoumatelné. Výnosy z pokut udělených ÚOHS jsou příjmem státního rozpočtu. (Ochrana, 2011; Nemeč, Ochrana, Pavel, Šagát, 2011)

3.7.4. Analýza slabých stránek zadávání veřejných zakázek

Povědomí o stavu a korupci veřejných zakázek není v České republice příliš dobré. To je zapříčiněno především čtyřmi oblastmi, ve kterých se často chybuje, jedná se o „*nepochopení logiky institutu veřejné zakázky a z toho plynoucí špatná aplikace zákona o veřejných zakázkách, nízká transparentnost zadávacích procesů, nedostatečně fungující kontrolní systém a neopodstatněná redukce míry konkurence na nabídkové straně*“ (Pavel, 2009, str. 37).

V případě nepochopení logiky institutu veřejné zakázky zadavatelé nejčastěji chybují, že zcela opomíjejí základní ekonomickou analýzu, která musí předcházet konkrétnímu zadávacímu procesu. Je třeba si uvědomit, že zákon o veřejných zakázkách je navázán na zákon o finanční kontrole (č. 320/2001 Sb.), rozpočtová pravidla (č. 218/2000 Sb. pro ústřední vládu, č. 250/2000 Sb. pro územní samosprávné celky) a zákon o majetku České republiky (č. 219/2000 Sb.). Ve veřejném sektoru musí být správně nastavené procesy, aby došlo k efektivní alokaci veřejných zdrojů a následně i k efektivnímu použití institutu veřejných zakázek.

Nízká transparentnost je dalším významným problémem v oblasti veřejných zakázek. Nejvhodnější by bylo, aby všechny prostředky procházely přes institut otevřené soutěže, která má nejvyšší míru transparentnosti a nabízí největší prostor pro uplatnění konkurenčních mechanismů. V rámci otevřeného řízení je však potřeba vynaložit určité administrativní náklady, které zejména u zakázek s nižší hodnotou mohou převýšit přínosy. V případě ostatních veřejných zakázek, které zákon dělí na nadlimitní, podlimitní a veřejné zakázky malého rozsahu, vznikají vždy nějaké problémy, ať se jedná o míru transparentnosti či možnou kontrolu dozorovým orgánem ÚOHS.

Kontrolní systém a vymahatelnost jeho nálezů představují v rámci systému veřejných zakázek jedno ze slabých míst. V posledních letech bylo zaznamenáno určité zlepšení při dodržování formálních procedur zadávacích řízení, avšak problémy související s ekonomickou racionalitou definice předmětu plnění, hodnotících kritérií, apod. stále přetrvávají. Hlavním nedostatkem je vynucování náprav zjištěných nedostatků. I přesto, že má ÚOHS větší kompetence při vynucování svých rozhodnutí než NKÚ, není tato kontrola dostatečná. Je to zapříčiněno především tím, co bylo popsáno v kapitole 7, a to, že se ÚOHS zaměřuje pouze na formální dodržování postupů, které jsou definované zákonem,

ale mimo jeho působnost je posuzování hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti zvolených řešení. (Pavel, 2009)

„Efektivnost fungování institutu veřejných zakázek je závislá i na dostatečné míře konkurence na straně nabídky“ (Pavel, 2009, str. 47). Při stanovení počtu podaných nabídek hraje významnou roli zadavatel, který stanovuje kvalifikační předpoklady a definici předmětu plnění. V případě stanovení příliš přísných nároků na dodavatele a úzce specifikovaného předmětu plnění může dojít k jednoznačné redukce počtu nabízejících a tedy i konkurenčního tlaku. (Pavel, 2009)

3.8. Elektronické zadávání veřejných zakázek

„Právní rámec pro elektronické zadávání veřejných zakázek v EU je součástí směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby a č. 2004/17/ES, o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb. Tyto směrnice poskytují komplexní rámec pro elektronické zadávání zakázek otevřeným, transparentním a nediskriminačním způsobem, stanovují pravidla pro elektronické nabídkové řízení a určují podmínky pro moderní nákupní metody založené na elektronických komunikačních prostředcích“ (Jurčík, 2007, str. 849).

Celostátní metodické řízení procesu zadávání VZ zajišťuje odbor veřejných investic Ministerstva pro místní rozvoj, který zároveň spravuje informační systém o zadávání veřejných zakázek. Tento informační systém zabezpečuje uveřejnění informací o VZ na „centrální adrese“, poskytuje statistické údaje o VZ pro Evropskou komisi a zároveň slouží jako nástroj pro zvýšení kvality veřejného investování a pro podporu elektronického zadávání VZ. Prostřednictvím tohoto IS je také možné vyhledávat VZ dle kritérií. (Bergerová, 2005)

3.8.1. Elektronické tržiště

Elektronické tržiště je označení pro virtuální trh v rámci nadřazené datové sítě, např. internetu, který je realizován pomocí nástrojů informační techniky. Tento termín lze

v praxi nahradit dalšími termíny, například elektronický trh, e-tržiště, digitální tržiště, virtuální tržiště. Všechny mají společné to, že jsou charakterizovány jako vzájemně organizované a interaktivní informační systémy, na kterých se setkávají účastníci jako na klasickém trhu, tj. nabízející, poptávající, makléř. Elektronické tržiště je elektronickou nákupní platformou na internetu nebo jiné síti, kde mohou výrobci nabízet své výrobky a služby a zájemce a zákazníci si mohou tyto produkty prohlédnout a v případě zájmu je získat. Způsob komunikace mezi nabízejícím a poptávajícím je hlavním klíčem k úspěchu elektronického tržiště. Hlavní výhodou elektronických tržišť je snížení nákladů na obchodní jednání, snížení cen nakupovaných produktů a zvýšení transparentnosti. (Tomek, Vávrová, 2014; Karlíček a kol., 2013; Bichler, 2001)

V příloze č. 1 usnesení vlády ze dne 15. června 2011 č. 451 se nachází seznam komodit, které budou pořizovány a obměňovány prostřednictvím elektronického tržiště. Jedná se například o kancelářskou techniku a zřízení, počítače a stroje na zpracování dat, mobilní telefony a příslušenství, kancelářské potřeby, paliva a elektrická energie, nábytek, čisticí prostředky a jiné drogistické zboží, apod. Všechny komoditní kategorie, které lze pořídit prostřednictvím elektronického tržiště, se nacházejí v příloze 4. (Poremská, 2013)

Povinní uživatelé e-tržiště jsou ústřední orgány státní správy, podřízené organizace jednotlivých ÚOSS (organizační složky státu a státní příspěvkové organizace ÚOSS) na nákup komodit, které jsou uvedeny v „Seznamu komodit“. Tato povinnost se vztahuje na veřejné zakázky malého rozsahu (VZMR), jejichž hodnota přesáhne 50 tisíc Kč bez DPH, případně na nákup komodit v režimu zjednodušeném podlimitním řízení, nebo na realizaci veřejných zakázek zadávaných na základě rámcové smlouvy. *„ÚOSS musí prostřednictvím e-tržiště zadávat 100 % svého finančního objemu vynakládaného na vyjmenované komodity. Podřízené organizace jednotlivých ÚOSS mají povinnost zadávat prostřednictvím e-tržiště minimálně 50 % kumulativního finančního objemu vynakládaného na vyjmenované komodity“ (Juříček, 2007, str. 420).*

Dobrovolně mohou e-tržiště využívat také zadavatelé k nákupu určených komodit v hodnotě 5 – 50 tisíc Kč, respektive pro nákup komodit mimo Seznam komodit. Ostatní veřejní zadavatelé (místní samosprávy, územní celky, obce) mohou také dobrovolně využívat e-tržiště k nákupům komodit dle Seznamu komodit nebo mimo tento seznam a pro nákupy v hodnotě minimálně 5 tisíc Kč. (MMR, 2015; Poremská, 2013, Juříček, 2007)

3.8.2. E-tržiště dle zákona č. 137/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů

„V rámci soustavy Národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ) bylo spuštěno celkem 5 e-tržišť“ (Juříček, 2007, str. 418). Na základě Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období 2011 – 2015 byl zaveden nový systém elektronických tržišť veřejné správy. V rámci tohoto systému mají ústřední orgány státní správy a jejich podřízené organizace povinnost zadávat veřejné zakázky malého rozsahu na základě předem definovaných komodit. Další možností je využívat elektronická tržiště na zadávání podlimitních veřejných zakázek ve zjednodušeném podlimitním řízení a veřejné zakázky zadávané na základě rámcové smlouvy. Návrh Ministerstva pro místní rozvoj, ve kterém byl stanoven termín spuštění nového systému elektronických tržišť na 1. 5. 2012 a termín povinného využívání elektronických tržišť ústředními orgány státní správy a jejich podřízených organizací na 1. 7. 2012, byl schválen vládou ČR. V současné době fungují 3 e-tržiště – Český trh, Tendemarket a Gemin.cz. Koncesní smlouva a provoz elektronické tržiště Centrum veřejných zakázek byl ke dni 17. 7. 2014 ukončen, provoz elektronického tržiště vortalGOV byl ukončen ke dni 6. 1. 2015 a koncesní smlouva byla ukončena ke dni 31. 8. 2015. (MMR, 2015)

Obrázek 4 - Elektronické tržiště veřejné správy

Česká pošta	Český trh	sdružení Tendemarket	Syntaxit	Vortal
Ukončena koncesní smlouva a provoz ke dni 17. 7. 2014.	SPUŠTĚNO	SPUŠTĚNO	SPUŠTĚNO	Ukončen provoz ke dni 6. 1. 2015. Koncesní smlouva ukončena ke dni 31. 8. 2015.

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012

Nová úprava elektronických tržišť byla provedena za účelem zvýšení efektivity a úspor při vynakládání veřejných finančních prostředků, dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. (Juříček, 2007)

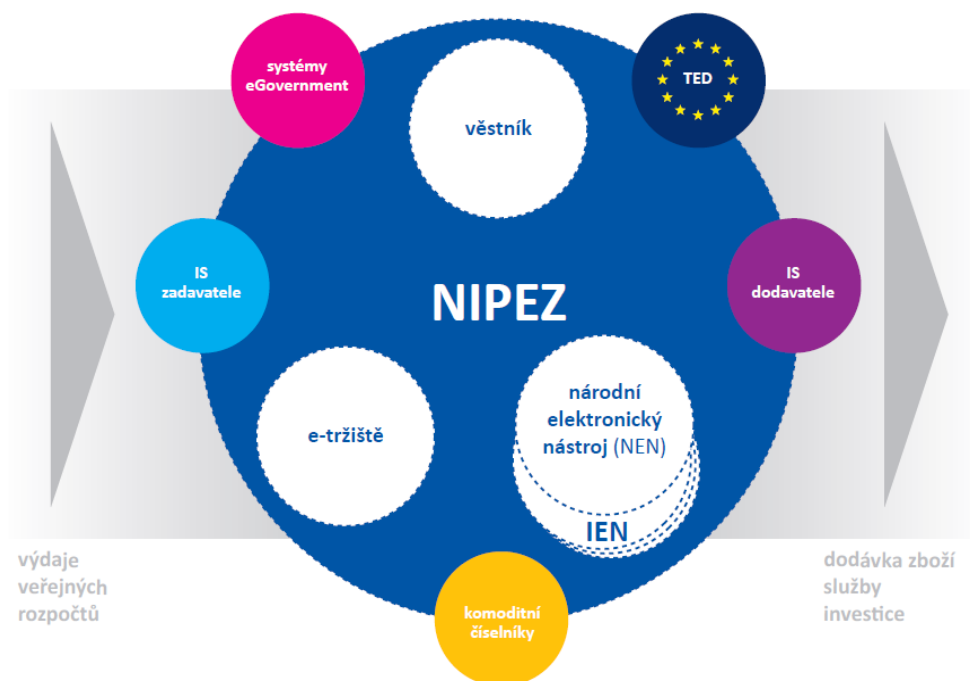
3.8.3. Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek

Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek byla vytvořena MMR za účelem urychlení rozvoje elektronizace zadávání veřejných zakázek a elektronických nástrojů. Hlavním cílem projektu je dosažení finančních úspor elektronizací zadávání veřejných zakázek v České republice, snížením cen nakupovaných komodit a snížením transakčních nákladů, které jsou spojeny s procesy zadávání veřejných zakázek na straně zadavatelů i dodavatelů. NIPEZ obsahuje dva základní moduly, a to e-tržiště a Národní elektronický nástroj. Zároveň NIPEZ zahrnuje moduly pro plnění zákonných povinností, a to Věstník veřejných zakázek (informace o veřejných zakázkách zadávaných v rámci České republiky) a Informační systém veřejných zakázek (seznam kvalifikovaných dodavatelů, seznam systémů certifikovaných dodavatelů, statistické výstupy, rejstříky) a rozhraní na jiné interní a externí informační systémy. (MMR, 2013; MMR, 2012)

Národní elektronický nástroj se využívá pro komplexní/strategické nákupy při zadávání veřejných zakázek na obtížně standardizovatelné komodity, mezi které patří například komplexní služby, stavební práce apod. NEN obsahuje komplexní funkcionalitu zejména pro plánování a přípravu všech veřejných zakázek včetně procesní podpory zadavatele, ucelenou evidenci zadávacích řízení v organizaci zadavatele pro účely řízení, monitoringu, statistik a analýz o skladbě prováděných nákupů. NEN lze použít u veřejných zakázek, u kterých není možné použít automatizovanou metodu hodnocení. NEN lze provázat s interními systémy zadavatelů i dodavatelů či systémy eGovernmentu v ČR.

Individuální elektronické nástroje si vytvářejí zadavatelé (resorty), kteří nechtějí používat NEN či e-tržiště ve stanoveném rozsahu. Tyto systémy mají ucelenou funkcionalitu pro zadávání VZ a jsou vytvářené a provozované v souladu s technickou specifikací e-tržišť nebo NEN. IEN lze provozovat pouze na základě výjimky udělené vládou ČR. (MMR, 2012; MMR, 2015)

Obrázek 5 - Technické řešení NIPEZ

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015

Dne 18. 1. 2016 vláda schválila dokument s názvem Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2016 až 2020, vyhodnocení efektivity fungování a návrh dalšího postupu využívání elektronických tržišť veřejné správy a návrh povinného používání NEN. Tento dokument by měl určovat další směry v procesech zadávání veřejných zakázek a zároveň tím budou splněny požadavky plynoucí z přijetí a naplnění nových evropských směrnic a nařízení. Ve strategii elektronizace veřejných zakázek na období 2016 až 2020 bude zejména analýza výchozí situace, definice cílů, prioritních oblastí a popis organizačního a finančního zajištění navržených opatření. Zároveň je součástí vyhodnocení efektivity fungování a návrh dalšího postupu využívání elektronických tržišť veřejné správy a návrh povinného používání NEN. Ministerstvo pro místní rozvoj obdrželo se schválením úkol zajistit ukončení činnosti elektronických tržišť k 30. 6. 2017 a zařídit postupný převod povinného elektronického zadávání na NEN pro všechny zadavatele nejpozději do 31. 12. 2018. Zadavatelé však mohou požádat ministerstvo o výjimku z povinného používání NEN. Do konce roku 2016 by mělo ministerstvo předložit vládě mechanismus udělování výjimek. (MMR, 2012)

3.9. Veřejné zakázky v oblasti ICT

Právní regulace veřejných zakázek v oblasti ICT je velmi složitým tématem a může způsobit komplikace zejména zadavateli. Zadávání veřejných zakázek v oblasti ICT je složitým procesem zkoumání konkrétních podmínek, které vyplývají z technických či právních aspektů (výhrada práv). Z technického hlediska se jedná především o nárok na kompatibilitu systému či technických řešení. Právní aspekt představuje požadavek zkoumání a vypořádání práv duševního vlastnictví. Problematika veřejných zakázek z oblasti ICT se řídí především zákonem o veřejných zakázkách a z pohledu IT tematiky je tento zákon doplněn zákonem č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy. (Pergl, 2013)

Velké množství IT zakázek je zadáno v tendrech, ve kterých byl přihlášen pouze jeden uchazeč. Tato oblast je ve veřejné správě specifická tím, že dodavatel ICT řešení většinou vlastní výhradní autorská práva k dodávanému produktu či službě a možnost dalšího rozvoje či údržby aplikace konkurenčním dodavatelem je prakticky nemožná. Mezi nejvýznamnější IT dodavatele patří v posledních letech IBM CZ, Hewlett Packard, s.r.o., Telefónica CZ, a.s. (eGov, 2014)

Dne 24. 11. 2014 vznikla pracovní komise, která kontroluje nákupy ICT služeb v celé státní správě. Jedná se o iniciační a koordinační orgán Vlády ČR pro oblast reformy veřejné správy, oblast informační společnosti, digitální agendy, eGovernmentu a informačních a komunikačních technologií. Dne 18. 12. 2014 se uskutečnilo první jednání Rady vlády pro informační společnost (RVIS). Výsledkem tohoto setkání bylo mimo jiné rozhodnutí o zřízení pracovní skupiny, která se skládá z expertů hodnotících zakázky v oblasti ICT, konkrétně z ekonomů, právníků a techniků. Pracovní skupina funguje od ledna 2015 a je povinným připomínkovým místem pro všechny úřady. Hlavním účelem vzniku Rady vlády pro informační společnost je přispění k vyšší transparentnosti ICT zakázek ve státní správě. Díky fungování skupiny by mělo dojít ke změně dosavadních nedostatků v systému řízení ICT ve státní správě, zároveň by mělo dojít k výrazným finančním úsporám. RVIS se angažuje zejména v případech, kdy chtějí jednotlivé resorty zadat veřejnou zakázku pouze jednomu konkrétnímu uchazeči prostřednictvím jednacního řízení bez uveřejnění. Tento případ nastane například při prodlužování stávajících smluvních vztahů, nebo se jedná o jedinečný produkt či službu, který nemůže zajistit jiný

dodavatel. Vznik RVIS by měl přispět k zavedení jednotných pravidel pro schvalování investičních záměrů a pravidel nákupu produktů a služeb v oblasti ICT. (Nováková, 2015; Ministerstvo vnitra České republiky, 2015; eGov.cz, 2014)

3.9.1. Problematika IT zakázek

Většina problémů týkajících se IT zakázek plyne z toho, že jednotlivé úřady si veřejné zakázky v oblasti ICT organizují samy a na realizaci dohlížejí úředníci, kteří o IT nic netuší. Není tak výjimkou, že se schvalují zbytečné projekty, případně realizace zbytečně předražených projektů, jelikož dodavatelé využívají neznalosti a připravují projekty tak, aby na nich mohli pracovat pouze oni. Tento problém by měl být vyřešen vznikem pracovní komise, která by měla na IT zakázky dohlížet. Většina zadávacích listin je zaměřena na parametry řešení. Namísto orientace na výsledek se klade důraz na to, jak to udělat. To by však mělo být předmětem až hodnocení předložených a výsledných nabídek zároveň se zvažováním všech pro a proti. Často jsou specifikovány konkrétní technologické platformy s odůvodněním, že cílem je maximální kompatibilita se stávajícími systémy. Ve většině případů toho lze dosáhnout levnějšími technologiemi, než na které byla veřejná zakázka zadána. Příkladem je nefungující registr vozidel, kdy stát nevlastní ani zdrojové kódy a není ani vlastníkem dat. Dalším problémem je, že hlavním kritériem při zadávání VZ je ve většině případů cena, nikoliv kvalita či technologická otevřenost. Spolu s kritériem nejnižší ceny je velkým problémem požadavek na včasné dodání i za předpokladu, že systém není dokončen. Systémy se tak spouštějí nedokončené a dodělávají se za provozu. (Sedlák, 2014)

3.9.2. Kontrola IT zakázek

Ve druhé polovině roku 2014 se Nejvyšší kontrolní úřad zaměřil na veřejné zakázky v oblasti ICT, které byly zadány ministerstvy bez soutěže v letech 2009 až 2012. Zároveň bylo zkontrolováno 41 VZ zadaných Ministerstvem obrany v rámci údržby a rozvoje pěti informačních systémů. V rámci této kontroly bylo zjištěno, že některé smluvní vztahy s IT dodavateli trvají až 20 let a konečná cena se s navrhovanou shodovala z 99 %. V letech 2009 – 2012 byly zadány VZ na ICT v celkové výši 11 mld. Kč, z toho bylo 62 % zadáno konkrétnímu dodavateli bez otevřené soutěže. Ministerstvo obrany zadalo celkem 61 %

zakázek ICT v jednacím řízení bez uveřejnění. Po přičtení zakázek, u kterých ministerstvo využilo výjimek dle ZVZ, se jednalo celkově o 72 % zakázek zadáných bez soutěže.

V únoru 2015 provedl NKÚ kontrolu, jak státní úřady zadávaly v posledních letech veřejné zakázky. Bylo zjištěno, že z celkové částky 52 mld. Kč byla jedna třetina zakázek zadána ministerstvy a dalšími kontrolovanými institucemi bez soutěže, v případě IT zakázek byly tímto způsobem zadány dokonce dvě třetiny zakázek. (eGov, 2014)

4. Vlastní práce

Data využitá v praktické části jsou čerpána z ISVZ, ze statistického modulu s údaji o veřejných zakázkách uveřejněných ve Věstníku veřejných zakázek. V ISVZ jsou evidovány veřejné zakázky zadane na základě zadávacích řízení definovaných v ZVZ, kde jsou ceny a hodnoty veřejných zakázek uvedeny vždy v cenách bez DPH. Jedná se tedy o analýzu pouze části trhu veřejných zakázek, které jsou zadávány v přímém režimu zákona. Některé zakázky jsou však realizovány v rámci VZMR či výjimek, které jsou definovány v ZVZ. Zveřejňování VZMR je dobrovolné, proto jejich vývoj v praktické části není zohledněn. Získané hodnoty jsou porovnány ve sledovaném období a jsou zhodnoceny dopady novelizace zákona o veřejných zakázkách na tento vývoj.

Dále jsou v této části práce využita data z výročních zpráv o stavu veřejných zakázek, z výročních zpráv o fungování elektronických tržišť a z výročních zpráv Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

4.1. Vývoj veřejných zakázek v České republice

V této kapitole je zhodnocen vývoj veřejných zakázek v České republice v letech 2006 – 2015, jsou zhodnoceny jednotlivé změny a jejich důvody vzniku.

Tabulka 8 - Podíl objemu finančních prostředků VZ evidovaných IS VZ na celkovém trhu veřejných zakázek

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Trh VZ (mld. Kč)	550	474	535	583	593	499	493	475	577	617 ¹
Evidováno v ISVZ (mld. Kč) ²	354	252	359	349	318	279	325	300	450	319
Podíl (%)	64,5	53,1	67,0	60,0	53,6	55,8	65,9	63,2	78,0	51,7

Zdroj: MMR - Výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v ČR 2006 - 2014, vlastní zpracování

Z tabulky 8 vyplývá, že ve sledovaném období bylo v ISVZ evidováno 53 – 78 % VZ. Ostatní VZ byly zadány mimo ZVZ, jedná se o výjimky uvedené v § 18 a § 19 ZVZ a

¹ V případě roku 2015 se jedná pouze o odhad na základě dostupných dat.

² Hodnota zakázek evidovaných v ISVZ byla navýšena o efektivní sazbu DPH.

o VZMR, které lze také považovat za výjimky. Ve sledovaném období lze pozorovat dva trendy. Tím prvním je růst trhu VZ v období 2008 – 2010, který byl zapříčiněn obdobím konjunktury, kdy byl dostatek finančních prostředků, které bylo možno vynaložit v rámci trhu veřejných zakázek. Druhým trendem je naopak pokles objemu proinvestovaných finančních prostředků v letech 2011 – 2013. Tento pokles byl zapříčiněn úsporným chováním vlády, což se projevilo na postupné redukci celkového rozsahu trhu veřejných zakázek. Tento pokles byl prolomen v roce 2014, kdy hodnota trhu VZ dosáhla výše 577 mld. Kč, což bylo důsledkem především oživení ekonomiky České republiky a zvýšení vládních výdajů, i přesto, že z hlediska počtu bylo zadáno méně veřejných zakázek. Zvýšení proinvestovaných finančních prostředků bylo také důsledkem účinnosti technické novely ZVZ, která navýšila do té doby platné finanční limity na dvojnásobek. Od roku 2011 dochází k růstu počtu evidovaných veřejných zakázek v ISVZ s výjimkou roku 2013, kdy došlo k mírnému poklesu, avšak stále byly i v tomto roce v ISVZ evidovány téměř dvě třetiny veřejných zakázek, což lze hodnotit kladně. V roce 2014 byla míra transparentnosti na nejvyšší úrovni v celém sledovaném období, jelikož počet evidovaných VZ v ISVZ dosáhl 78 %, v budoucnu lze očekávat, že tento trend nadále poroste z důvodu snahy o stále větší transparentnost zadávání veřejných zakázek a snižování míry korupce.

Tabulka 9 - Vývoj velikosti trhu veřejných zakázek v České republice

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ³
Veřejné zadavatelé (mld. Kč)	446	423	457	503	475	439	414	409	436	517
v % HDP	13,3	11,5	11,9	13,5	12,6	10,9	10,2	10,0	10,2	11,5
Sektoroví zadavatelé (mld. Kč)	104	51	79	79	119	63	79	69	141	100
v % HDP	3,1	1,4	2,0	2,1	3,2	1,6	2,0	1,7	3,3	2,2
Trh VZ celkem (mld. Kč)	550	474	535	583	594	502	493	478	577	617
v % HDP	16,4	12,9	13,9	15,6	15,7	12,5	12,2	11,7	13,5	13,7
HDP běžné ceny (mld. Kč)	3353	3663	3848	3922	3954	4022	4048	4086	4266	4504

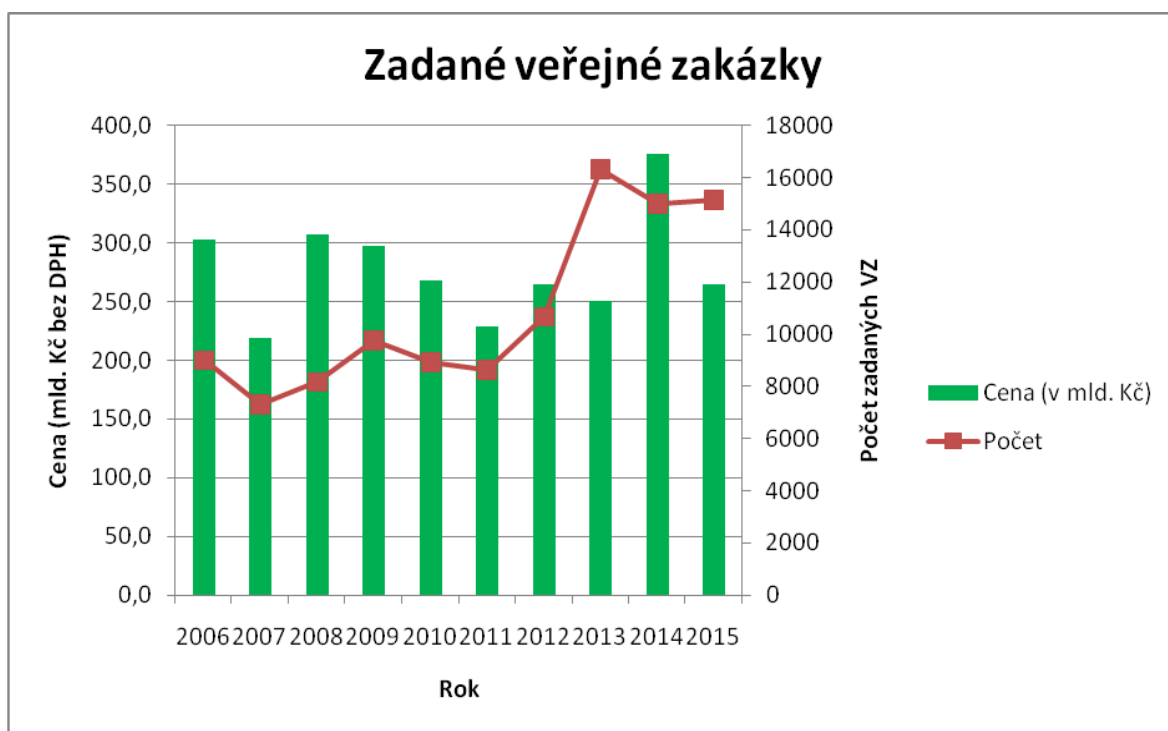
Zdroj: MMR - Výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v ČR 2006 - 2014, vlastní zpracování

Z tabulky 9 je zřejmé, že veřejní zadavatelé evidují v ISVZ více veřejných zakázek než zadavatelé sektoroví. Veřejné zakázky jsou významnou položkou v rámci

³ V případě roku 2015 se jedná o odhad založený na předpokladu, že objem zakázek sektorových zadavatelů bude nižší než v roce 2014 dle výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2014.

ekonomického ukazatele HDP. Ve sledovaném období rozsah trhu veřejných zakázek kolísá v rozmezí 11,7 % HDP v roce 2013 až 16,4 % HDP v roce 2006. V roce 2006 je výše ukazatele nejvyšší ze dvou důvodů. Tím prvním je nejnižší hodnota HDP v běžných cenách ve sledovaném období a druhým důvodem je zadání nadprůměrného počtu veřejných zakázek v tomto roce. U jednotlivých zadavatelů si lze všimnout, že výše zadávaných veřejných zakázek se liší. Například v roce 2012 došlo u veřejných zadavatelů k poklesu zadaných VZ z důvodů, které působily na celý trh VZ, tedy dlouhotrvající ekonomické recesi a fiskálním restrikcím. Hodnota zadaných VZ u sektorových zadavatelů naopak vzrostla. Příčinou může být, že sektoroví zadavatelé zadávají VZ na základě rámcových smluv, které jsou uzavírány na období až 4 let. Zadávání těchto VZ není tedy tolik ovlivnitelné vývojem ekonomické situace. I v případě podílu trhu veřejných zakázek na HDP je vidět růst trhu VZ v roce 2014, kdy i přesto, že vzrostla výše HDP v běžných cenách na 4 266 mld. Kč, došlo k procentuálnímu nárůstu podílu trhu VZ na HDP o 1,8 % oproti roku 2012. Lepší ekonomická situace se tedy významně projevila i v tomto případě.

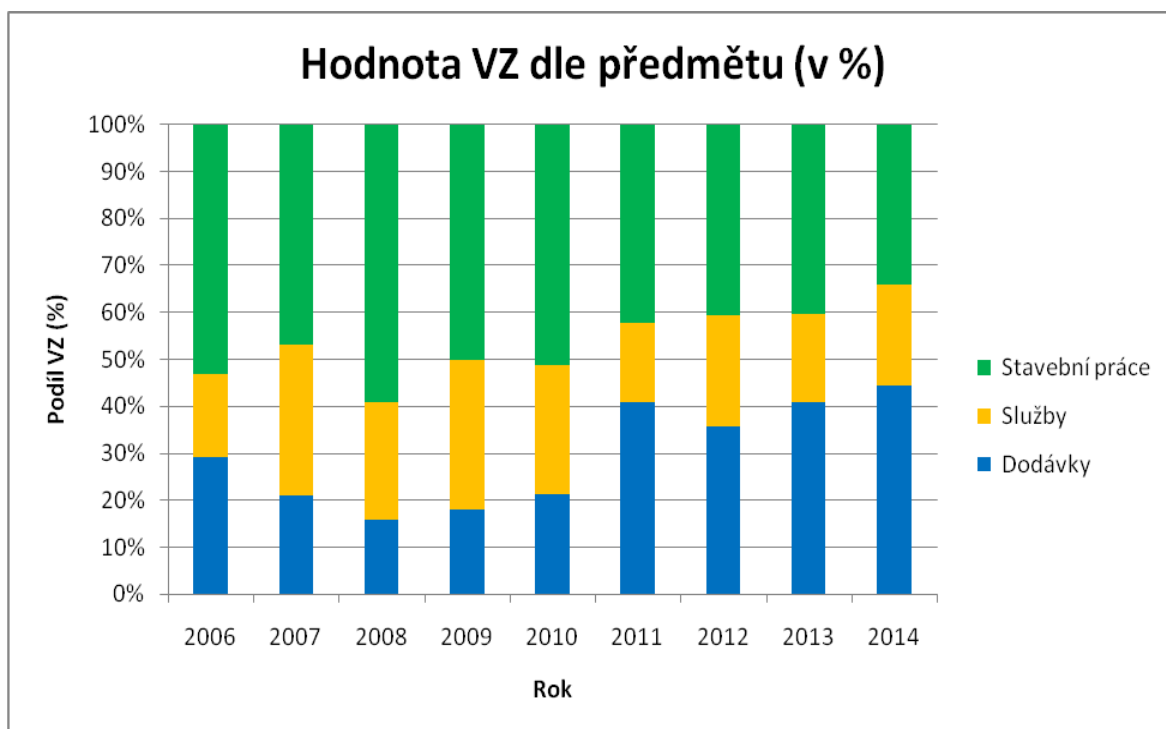
Graf 1 - Zadané veřejné zakázky evidované v ISVZ

Zdroj: MMR - Výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v ČR 2006 – 2014, vlastní zpracování

Graf 1 zachycuje vývoj zadaných veřejných zakázek ve sledovaném období v cenách bez DPH. Vývoj počtu zadaných veřejných zakázek je poměrně nestabilní, lze však vypožorovat důležitý mezník, kterým je rok 2012, kdy vstoupila v platnost novela ZVZ č. 55/2012. Tato novela snížila povinné limity, kdy je nutné oznámit zadání veřejné zakázky, čímž došlo k meziročnímu nárůstu zadaných veřejných zakázek oproti roku 2011 o 2 035 veřejných zakázek. Novela ZVZ začala platit až 1. 4. 2012, proto tento vzestup není tak zjevný jako v roce 2013, kdy došlo k nárůstu počtu zadaných veřejných zakázek relativně o 153 %. Snížení limitů vysvětluje také snížení celkové ceny veřejných zakázek v roce 2013, i přesto, že jejich počet je v tomto roce nejvyšší v celém sledovaném období. Konkrétně si lze uvést příklad z roku 2008, kdy byl počet zadaných veřejných zakázek o polovinu nižší (8 155 zadaných veřejných zakázek) než v roce 2013, avšak celková cena byla v roce 2008 o téměř 60 mld. Kč vyšší (307,3 mld. Kč). V rámci sledovaného období bylo z hlediska počtu zadáno nejvíce veřejných zakázek v roce 2013, celkem 16 330 VZ, nejvíce finančních prostředků bylo proinvestováno v roce 2014 (376,1 mld. Kč), což bylo důsledkem vzrůstající ekonomické situace v České republice. I přesto, že v roce 2013 bylo na trhu veřejných zakázek proinvestováno méně finančních prostředků, velkým pozitivem je nárůst počtu evidovaných VZ o více než 50 %, čímž došlo díky novele ZVZ ke zvýšení transparentnosti. V roce 2014 došlo naopak ke zvýšení finančních limitů zpět na ty, které platily do roku 2012, z tohoto důvodu došlo ke snížení počtu zadaných VZ, avšak k výraznému nárůstu v celkové částce proinvestovaných finančních prostředků.

Graf 2 - Procentuální podíl zadaných VZ dle předmětu

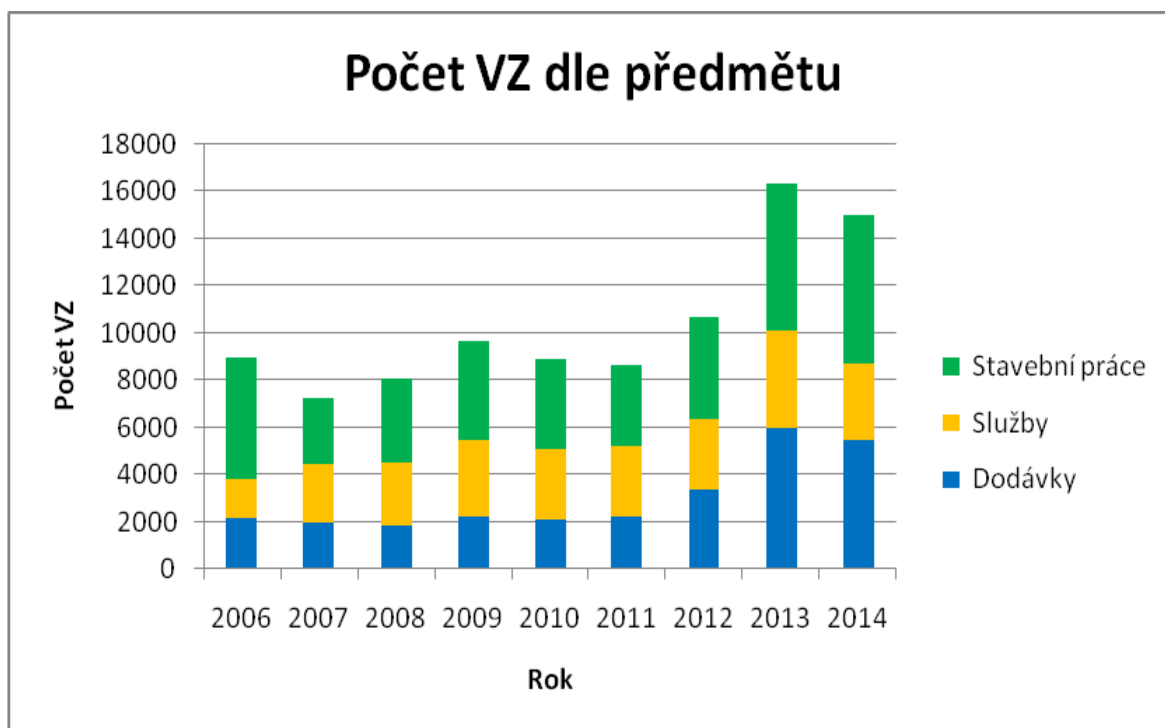

Zdroj: MMR - Výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v ČR 2006 – 2014, vlastní zpracování

V grafu 2 jsou zachyceny podíly jednotlivých veřejných zakázek dle předmětu plnění – stavební práce, služby, dodávky. Jejich relativní podíl na celkovém počtu zadaných VZ je zachycen v jednotlivých letech sledovaného období. Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že největší podíl zauímají stavební práce. To je zapříčiněno nejvyšším limitem těchto veřejných zakázek, který je ve výši 6 mil. Kč. V případě veřejných zakázek na dodávky a služby je limit stanoven ve výši 2 mil. Kč. Ke zvýšení finančních limitů došlo v roce 2014 o dvojnásobek. Do roku 2012 dominují v procentuálním podílu na celkových veřejných zakázkách stavební práce, v roce 2012 však o 0,6 % byly více zadávány veřejné zakázky na dodávky. Stejný jev lze pozorovat v roce 2014, kdy bylo zadáno veřejných zakázek na dodávky o 10 % více. Jejich hodnota ve sledovaném období stále roste, pouze v roce 2006 byla celková hodnota ve výši 88,43 mld. Kč a v dalším roce došlo k poklesu o téměř polovinu na 46,1 mld. Kč. To může být zapříčiněno novým ZVZ, který vstoupil v platnost v roce 2006. V dalších letech dochází k nárůstu hodnoty, která v roce 2014 dosáhla výše 166,92 mld. Kč. Relativně došlo v průběhu celého sledovaného období k nárůstu o 189 %. Hodnota veřejných zakázek na služby se vyvíjí nepravidelně, v roce 2009 dosáhly VZ na

služby nejvyšší hodnoty necelých 100 mld. Kč, v dalších letech se hodnota VZ na služby pohybuje mezi 47 – 81 mld. Kč. Nejvyšší procentuální podíl měly VZ na služby v roce 2007, kdy se na celkovém objemu VZ podílely z 32 %. Procentuální podíl VZ na služby se v ostatních letech sledovaného období pohybuje kolem 20 %. Podíl VZ na stavební práce se do roku 2010 podílí na celkovém objemu VZ z více než 50 %, tzn. hodnota veřejných zakázek na stavební práce byla minimálně ve dvojnásobné výši než součet hodnot VZ na služby a dodávky. Výjimkou je rok 2007, kdy došlo k poklesu podílu VZ na stavební práce na 46,7 %. V roce 2011 došlo k největšímu meziročnímu nárůstu hodnoty VZ na dodávky o téměř 40 mld. Kč, a tím došlo k poklesu podílu VZ na stavební práce pod 50 %. V dalších letech se podíl VZ na stavební práce podílí na celkovém počtu VZ z ± 40 %. Novelizace ZVZ v roce 2012 se promítla do struktury veřejných zakázek dle předmětu VZ v podobě poklesu investiční činnosti v oblasti VZ na stavební práce a služby, VZ na dodávky zaznamenaly v roce 2013 naopak nárůst o necelých 8 mld. Kč. I přesto, že došlo k poklesu proinvestovaných prostředků, počet VZ zaznamenal v tomto roce významný nárůst (viz. dále).

Graf 3 - Počet zadaných VZ dle předmětu

Zdroj: MMR - Výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v ČR 2006 – 2014, vlastní zpracování

Vývoj počtu VZ dle předmětu plnění je poměrně nepravidelný, v letech 2007 – 2009 lze pozorovat z výše uvedeného grafu růst celkového počtu VZ, do roku 2011 naopak pokles a v letech 2011 – 2013 opět růst. V roce 2013 došlo u všech předmětů VZ k největšímu nárůstu počtu VZ. To je důsledkem snížení finančních limitů v roce 2012, čímž došlo k přesunu finančních prostředků od velkých investic k menším. V případě počtu VZ dle předmětu není tak výrazná dominance VZ na stavební práce v rámci procentuálního podílu. Pouze v roce 2006 je podíl VZ na stavební práce více než 50 %. V dalších letech je poměr procentuálního podílu všech VZ dle předmětu rozdělen rovnoměrněji než v případě hodnoty VZ. To je zapříčiněno zejména vysokými rozdíly v limitech jednotlivých VZ.

Tabulka 10 - Vývoj veřejných zakázek dle finančního limitu

Druh limitu VZ		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nadlimitní	Cena (mld. Kč)	-	72,8	141,7	92,4	94,6	85,9	119,7	85,0	161,3
	Počet	-	94,5	115,8	114,3	99,5	112,9	103,9	106,9	120,0
Podlimitní	Cena (mld. Kč)	-	69,7	136,0	111,3	77,6	80,0	100,1	121,3	138,5
	Počet	-	76,2	110,1	120,9	85,7	87,7	133,3	171,1	90,2
Neuvedeno	Cena (mld. Kč)	-	166,7	340,0	175,0	122,7	204,8	133,1	272,4	28,6
	Počet	-	83,8	158,1	240,8	228,0	114,5	172,7	221,8	20,3
Celkem	Cena (mld. Kč)	-	72,1	140,6	96,9	90,2	85,2	115,7	94,6	150,1
	Počet	-	81,0	112,0	119,5	91,5	96,7	123,6	153,2	91,8

Zdroj: MMR - Výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v ČR 2006 – 2014, vlastní zpracování

Ve výše uvedené tabulce jsou zachyceny meziroční změny v počtu a výši veřejných zakázek dle finančního limitu pomocí řetězových indexů. V podlimitním řízení bylo ve sledovaném období vždy zadáno více veřejných zakázek než v řízení nadlimitním, avšak z hlediska ceny se jednalo o jev opačný. Prostřednictvím nadlimitních veřejných zakázek bylo v průběhu sledovaného období vynaloženo na investice téměř 80 % finančních prostředků. Z hlediska počtu se však jednalo pouze o cca 30 % trhu. U podlimitních veřejných zakázek je to právě naopak. V roce 2012, kdy vstoupila v platnost novela ZVZ, došlo ke stagnaci ceny u podlimitních veřejných zakázek, což může být důsledkem výše zmíněných fiskálních restrikcí, ale naopak počet evidovaných podlimitních VZ stoupl, což může být opět zapříčiněno snížením finančních limitů povinnosti uveřejňování informací o

VZ. V případě nadlimitních veřejných zakázek došlo k mírnému nárůstu jak alokovaných finančních prostředků, tak počtu evidovaných VZ. V roce 2013 naopak došlo k výraznému poklesu zejména alokovaných finančních prostředků u nadlimitních veřejných zakázek z 212 mld. Kč na 180 mld. Kč. Tento pokles je zapříčiněn zejména poklesem celkového počtu VZ zadaných sektorovými zadavateli, pro které je tento typ VZ dominantní. U podlimitních veřejných zakázek došlo naopak k nárůstu ceny VZ o 10 mld. Kč pravděpodobně opět z důvodu snížení finančních limitů, čímž došlo ke zvýšení evidence podlimitních veřejných zakázek. Počet podlimitních veřejných zakázek byl v tomto roce nejvýznamnější, došlo k nárůstu o 4 787 nadlimitních veřejných zakázek, relativně došlo k nárůstu o více než 70 %. Počet VZ neuvedeno v celém sledovaném období je 2 763 ve výši 24,56 mld. Kč. Jedná se o VZ, u kterých nebylo v zadání veřejné zakázky uvedeno, o jaký druh veřejné zakázky se jedná. Tento počet výrazně ovlivnil rok 2013, kdy v polovině roku předchozího došlo k novelizaci ZVZ, kterou došlo ke změně limitů a přesunu některých VZMR mezi zakázky podlimitní. V roce 2014 došlo již ke snížení tohoto počtu na 239 zakázek, což je počet zakázek srovnatelný s počtem zakázek neuvedeno v roce 2010. Rok 2014 přinesl další změny ve vývoji veřejných zakázek nadlimitních i podlimitních. V případě nadlimitních zakázek byl rok 2014 pozitivní, neboť došlo k nárůstu jak v oblasti alokovaných finančních prostředků, tak celkového počtu. Z hlediska podílu na celkovém počtu došlo k relativnímu nárůstu o 7 % a z hlediska alokovaných finančních prostředků došlo k nárůstu o 5 %, což absolutně představuje téměř 111 mld. Kč. Podlimitní veřejné zakázky byly negativně ovlivněny změnou finančních limitů. Z hlediska finančního objemu došlo k nárůstu stejně jako u zakázek nadlimitních, konkrétně o 38,5 %, z hlediska počtu došlo naopak k poklesu o necelých 10 %. Rok 2014 lze shrnout jako rok, kdy došlo ke snížení počtu veřejných zakázek o 1 342 zakázek, ale k nárůstu alokovaných finančních prostředků o 125,6 mld. Kč.

Tabulka 11 - Vývoj veřejných zakázek dle druhu zadávacího řízení

Druh zadávacího řízení	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Otevřené řízení									
% zadávacích řízení	45,6	34,8	39,8	40,9	38,7	43	37,2	30,3	44
% prostředků	67,2	66,3	70,2	64,7	58	61,9	51,6	51,7	64,3
Užší řízení									
% zadávacích řízení	12,8	3,2	2,4	2,8	3,3	4,8	4,2	2,1	2,9
% prostředků	14,9	6,7	7	8,3	13,5	12,7	17	9,5	5,3
JŘSU									
% zadávacích řízení	0	0	0	0,1	0	3,5	3,5	2,3	2,4
% prostředků	0	0	0	0	0	5	14	12,9	16
JŘBU									
% zadávacích řízení	26,4	22,3	15,5	15,9	18,6	22,5	23,3	20,3	20
% prostředků	12,3	11	8,7	11,6	12,1	12,8	12,2	16,1	8,9
ZPŘ									
% zadávacích řízení	14,6	39	41,3	39,5	36	25,8	31,4	43,3	29,3
% prostředků	5,5	15,7	13,8	14,9	14,2	6,2	5,1	7,7	3,9
Soutěžní dialog									
% zadávacích řízení	0,7	0,5	0,5	0,5	0,3	0,1	0	0	0
% prostředků	0,1	0,2	0,1	0,2	0	1,2	0,1	0,1	0,1
Neuveдено									
% zadávacích řízení	0,1	0,2	0,4	0,4	3,1	0,3	0,3	1,6	1,4
% prostředků	0	0,1	0,3	0,2	2,2	0,2	0	2	1,5

Zdroj: MMR - Výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v ČR 2006 – 2014, vlastní zpracování

Z tabulky 11 je zřejmé, že v zadávacích řízeních dominuje otevřené řízení, které je zároveň řízením nejtransparentnějším. Ve všech letech sledovaného období je v tomto zadávacím řízení alokováno nejvíce finančních prostředků z hlediska podílu na celkovém počtu zadávaných veřejných zakázek. V případě podílu na celkovém počtu zadávaných veřejných zakázek v letech 2007, 2008 a 2013 bylo zadáno více veřejných zakázek prostřednictvím zjednodušeného podlimitního řízení. ZPŘ je ihned po otevřeném řízení nejvíce využívaným typem, v průměru se na celkovém počtu zadávaných zakázek podílí z více než 30 %. Celková výše proinvestovaných finančních prostředků prostřednictvím ZPŘ však nemá tak vysokou hodnotu, jejich průměrná výše se podílí na celkové částce

zadaných VZ necelými 10 %. Téměř využíváno není v první polovině sledovaného období jednací řízení s uveřejněním, k jehož aplikaci musí být splněna celá řada podmínek stanovených zákonem. Počínaje rokem 2011 však nalézá na celkovém podílu zastoupení i jednací řízení s uveřejněním v průměrné výši 3 %. Prostřednictvím JŘSU bylo zadáno nejvíce veřejných zakázek v roce 2013, a to 380 zakázek. Také v případě zadávacích řízení je důležitý rok 2013, který byl prvním rokem, ve kterém po celou dobu platila novela ZVZ. Touto novelou byly změněny limity VZ, což způsobilo nárůst v počtu zadaných VZ prostřednictvím ZPŘ, jehož podíl na celkovém počtu VZ byl v tomto roce ve výši 43,3 % (7 076 veřejných zakázek). Cena těchto zadaných zakázek byla pouze ve výši 7,7 % z celkového počtu zadaných zakázek (19 mld. Kč). Z hlediska transparentnosti je tento vývoj pozitivní, neboť se jedná o meziroční absolutní nárůst o více než 3 500 veřejných zakázek, které musely být zveřejněny včetně zákonem stanovených informací. Změna limitů měla pro trh VZ také negativní důsledek v podobě zvýšení vynaložených finančních prostředků prostřednictvím jednacího řízení bez uveřejnění. I přestože podíl JŘBU na celkovém počtu zadaných VZ meziročně klesl, absolutně došlo v případě JŘBU k meziročnímu zvýšení o 825 zakázek. V roce 2014 se situace opět vrátila do období v letech 2009 – 2012, kdy na trhu veřejných zakázek dominovalo otevřené řízení. Meziročně došlo v případě otevřeného řízení k absolutnímu nárůstu o 112 mld. Kč. V případě ZPŘ došlo k naopak k poklesu zadaných veřejných zakázek v tomto zadávacím řízení. Absolutně se jedná o pokles ve výši 2 675 veřejných zakázek ve výši 4 mld. Kč.

Dle výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2014 byl stanoven předpoklad, že objem veřejných zakázek bude v roce 2015 ve výši 617 mld. Kč včetně DPH. Dle dat dostupných v Informačním systému o veřejných zakázkách bylo zadáno v ISVZ celkem 15 134 VZ v celkové výši 265,2 mld. Kč bez DPH, tzn. s navýšením o efektivní sazbu DPH se jedná o celkovou výši 319 mld. Kč. Lze tedy předpokládat, že předpokládaný odhad je vyšší než realita. Pokud by však realita byla podobná jako předpokládaný odhad, znamenalo by to pokles transparentnosti zadávání, jelikož by bylo téměř 50 % VZ zadáno mimo ISVZ. V rámci ISVZ došlo meziročně k nárůstu počtu evidovaných VZ o 146 zakázek, avšak k poklesu celkových proinvestovaných prostředků o 110,9 mld. Kč.

V případě procentuálního podílu na celkové výši proinvestovaných finančních prostředků došlo k poklesu u dodávek i služeb, nejvíce finančních prostředků bylo vydáno

na stavební práce, a to ve výši 45 %. U dodávek došlo k poklesu celkové výše o 5,4 %, u služeb došlo v rámci procentuálního podílu o pokles ve výši 5,5 %, absolutně se však jednalo o pokles ve výši téměř 40 mld. Kč. Největší pokles byl zaznamenán u dodávek, kdy celková cena poklesla absolutně o 63 mld. Kč. I přesto, že v případě celkové ceny došlo u všech druhů zakázek k poklesu, v případě počtu zadáných VZ došlo k nárůstu VZ na dodávky absolutně o 293 zakázek, relativně došlo k nárůstu (podílu na celkovém počtu zadáných VZ) o necelá 2 %. Prvenství si v počtu zadáných VZ udržely zakázky na stavební práce, v rámci kterých bylo zároveň proinvestováno nejvíce finančních prostředků i přesto, že meziročně došlo k poklesu zadáných VZ o 114 zakázek. Podíl počtu zadáných VZ na služby zůstal ve výši 21 %.

Vzhledem k poklesu celkového počtu i objemu finančních prostředků evidovaných v ISVZ, došlo k poklesu proinvestovaných finančních prostředků v rámci nadlimitních a podlimitních zakázek. I přesto, že došlo k nárůstu počtu zadáných nadlimitních zakázek o 839 zakázek, celková výše proinvestovaných finančních prostředků poklesla o 90 mld. Kč.

Rok 2015 byl v případě druhů zadávacích řízení charakteristický stále nejvyšším podílem otevřeného řízení, což je z hlediska transparentnosti pozitivní, avšak s nárůstem počtu využití jednacího řízení bez uveřejnění, kdy došlo relativně k navýšení procentuálního podílu o 6 % u využití tohoto řízení a zejména k relativnímu navýšení o 8 % v případě celkové výše proinvestovaných finančních prostředků. V případě zjednodušeného podlimitního řízení došlo k meziročnímu poklesu o téměř 5 % ve využití tohoto řízení, avšak k mírnému nárůstu podílu proinvestovaných finančních prostředků o 1,1 %, i přesto, že v roce 2015 bylo prostřednictvím tohoto řízení proinvestováno o 2 mld. Kč méně.

Tabulka 12 - Výsledky činnosti ÚOHS v oblasti kontroly veřejných zakázek

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ⁴
Počet obdržených podnětů a návrhů	566	506	459	677	864	1038	1227	1241	1622	1605
Zahájená správní řízení	-	110%	84%	105%	145%	181%	222%	228%	335%	305%
Vydaná prvostupňová rozhodnutí	-	127%	129%	94%	169%	234%	346%	317%	351%	386%

Zdroj: ÚOHS - Výroční zprávy 2006 – 2014, vlastní zpracování

Meziroční změny v případě zahájených správních řízení a vydaných prvostupňových rozhodnutí jsou vyjádřeny procentuálně pomocí bazických indexů.

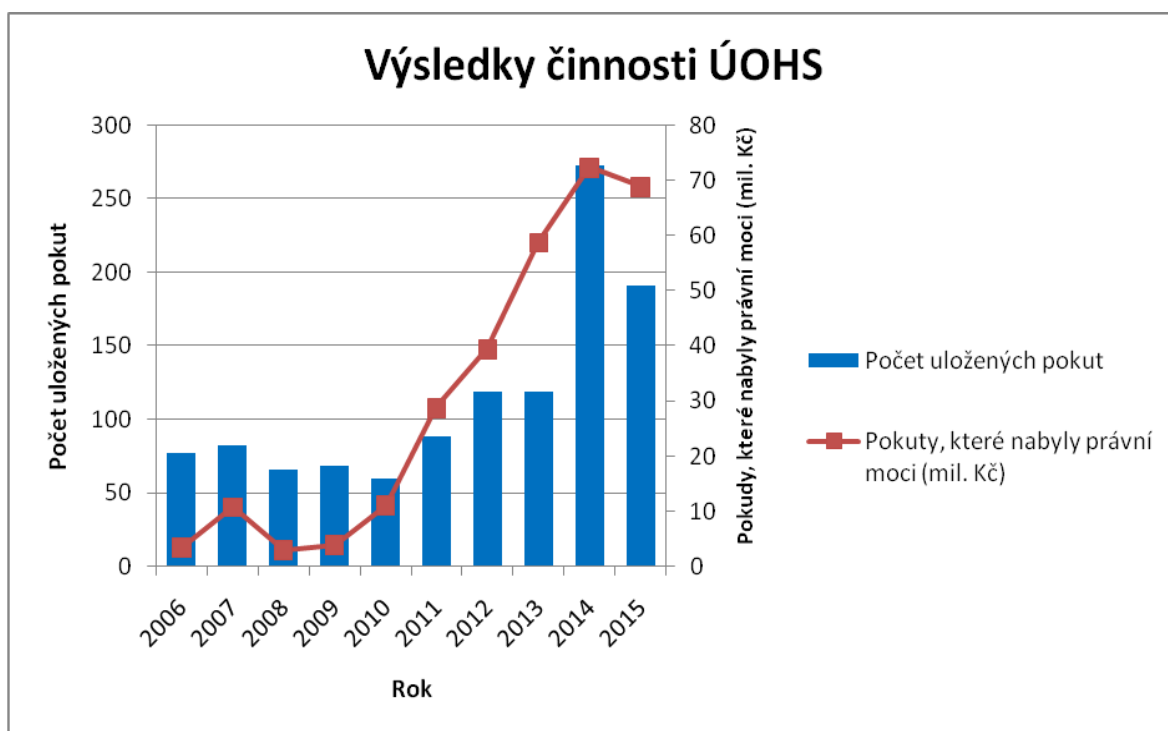
Z tabulky 12 je zřejmé, že v průběhu sledovaného období stále roste kontrola ze strany ÚOHS ve všech uvedených proměnných s výjimkou roku 2008, kdy byl počet zahájených správních řízení nejnižší. S tím souvisí také nejnižší počet obdržených podnětů a návrhů. V roce 2006 obdržel ÚOHS téměř 600 podnětů k přezkumu činnosti v oblasti veřejných zakázek, v případě téměř 300 případů bylo zahájeno správní řízení. Většina návrhů byla obdržena od jednotlivých uchazečů, pouze v případě 100 případů bylo správní řízení zahájeno z vlastního podnětu. V roce 2007 došlo k nárůstu prvostupňových rozhodnutí o 127 % oproti roku předchozímu. Správní řízení byla opět z většiny zahájena na návrh jednotlivých uchazečů o veřejnou zakázku. Rok 2008 je charakteristický snížením počtu obdržených návrhů a podnětů a snížením počtu zahájených řízení, ale mírným nárůstem vydaných prvostupňových rozhodnutí. V roce 2009 došlo k opačnému vývoji, počet obdržených podnětů a zahájených správních řízení vzrostl, ale v porovnání s rokem 2008 došlo ke snížení vydaných prvostupňových rozhodnutí o více než 70 %. Zahájená správní řízení mají od roku 2008 rostoucí tendenci až do konce sledovaného období, v roce 2014 bylo zahájeno téměř 1 000 správních řízení. V roce 2012 přesáhla vydaná prvostupňová rozhodnutí hranici 1 000 rozhodnutí, v roce 2013 došlo k mírnému poklesu, ale v roce 2014 došlo opět k nárůstu a celkový počet vzrostl na 1 063 rozhodnutí. Lze tedy říci, že je zpochybňováno stále více veřejných zakázek, které je třeba přezkoumat ÚOHS.

⁴ Hodnoty roku 2015 jsou spočítány pomocí predikce řady z analýzy časových řad.

V tabulce 12 lze vysledovat dva trendy, a to klesající trend v období 2006 – 2008, avšak zároveň nepřímou úměrnost mezi počtem obdržených podnětů a vydanými prvostupňovými rozhodnutími, kdy počet podnětů klesá, avšak vydaná rozhodnutí rostou. V období 2008 – 2014 lze vysledovat trend rostoucí s výjimkou poklesu v případě vydaných prvostupňových rozhodnutí. V tomto případě se jedná o opačný jev než v roce 2006, kdy bylo přijato více podnětů, ale vydáno méně rozhodnutí.

Data za rok 2015 byla odhadnuta pomocí predikce trendové složky z analýzy časových řad. Předpokládaná výše obdržených podnětů by měla v roce 2015 mírně klesnout, to stejné platí v případě zahájených správních řízení, naopak v případě prvostupňových rozhodnutí by mělo dojít k nárůstu absolutně o 107 rozhodnutí.

Graf 4 - Počet a výše uložených pokut ÚOHS

Zdroj: ÚOHS - Výroční zprávy 2006 – 2014, vlastní zpracování

V prvním roce sledovaného období uložil ÚOHS v téměř 80 případech pokuty, jejichž celková hodnota byla ve výši téměř 3,5 mil. Kč. V roce 2007 došlo k nárůstu jak počtu uložených pokut, tak celkové částky, které nabyly právní moci. Naopak v roce 2008 došlo k poklesu počtu uložených pokut o téměř 80 % a celková výše, která nabyla právní moci, poklesla o téměř čtyřnásobek z 11 mil. Kč na 3 mil. Kč. Počet uložených pokut i

jejich výše byly nižší než v roce 2006. To bylo zapříčiněno zejména snížením počtu přijatých návrhů a podnětů a zahájených správních řízení, které také v tomto roce poklesly. Do roku 2009 se počet a výše uložených pokut vyvíjely nerovnoměrně, od roku 2010 dochází k růstu obou hodnot. V roce 2013 byl vybrán stejný počet uložených pokut, avšak z důvodu novelizace zákona, tzv. protikorupční novelou, se rozhodl ÚOHS zpřísnit výši pokut a při stejném množství vybraných pokut jejich výše vzrostla o téměř 50 %. V roce 2014 došlo k nárůstu počtu uložených pokut oproti roku 2006 o více než 350 %. Pokuty, které nabyly právní moci, byly v roce 2014 ve výši 72 mil. Kč. Dle odhadu budoucího vývoje byla vypočítána výše počtu uložených pokut a jejich celkové hodnota v roce 2015. Na základě výpočtů lze předpokládat pokles obou hodnot, u počtu uložených pokut o 30 % a v případě výše uložených pokut lze očekávat pokles v absolutní výši 3,51 mil. Kč.

4.2. Vývoj IT zakázek v České republice

Tato kapitola je věnována vývoji veřejných zakázek v oblasti ICT v období 2008 – 2015. Okruhy komodit byly zpracovány dle seznamů odpovídajících CPV kódů zpracovaných pro MMR provozovatelem Číselníků NIPEZ. Data za roky 2006 – 2007 nejsou k dispozici z důvodu používání starého číselníku CPV kódů. Seznam ICT komodit byl zpracován až pro nový číselník používaný od roku 2008.

Tabulka 13 - Celkový přehled zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet zadaných IT zakázek	292	914	918	889	1251	1746	1406	1736
Cena (v mld. Kč)	5,7	24,7	15,7	13,5	18,2	19,6	20,2	15,9

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že s výjimkou roku 2011 a 2014 roste počet zadaných IT zakázek. Nejvýznamnější nárůst byl zaznamenán mezi roky 2008 a 2009, kdy došlo relativně k nárůstu počtu zadaných IT zakázek o 313 %. I přesto, že v rámci celoročního srovnání došlo v roce 2012 k relativnímu nárůstu v počtu zadaných IT zakázek o 141 %, v případě srovnání měsíců duben až prosinec 2012, tedy počínaje měsícem, kdy začala platit novela zákona o veřejných zakázkách, se stejným časovým obdobím roku předchozího, tedy duben až prosinec 2011, došlo k poklesu počtu vyhlášených IT zakázek o 23,3 %, hodnota těchto zakázek se snížila o jednu desetinu. V případě srovnání se stejným časovým obdobím předchozího roku, tedy srovnání s obdobím duben až prosinec 2011, došlo k poklesu celkové hodnoty všech vyhlášených VZ téměř o polovinu. Předpoklady novely bohužel nebyly naplněny, jedná se zejména o nepřiměřené smluvní podmínky v mnoha případech, kritérium nejnížší ceny a vyřazení jediného úspěšného kandidáta formou zrušení výběrového řízení. Většina VZ byla zadána ještě před platností novely, kdy mohli zadavatelé zadat VZ za podmínek, které dobře znali. I přesto, že v roce 2013 došlo v rámci celého trhu s VZ k meziročnímu poklesu v objemu proinvestovaných finančních prostředků, v případě IT zakázek došlo k meziročnímu nárůstu objemu finančních prostředků o 1,4 mld. Kč. V souvislosti se snížením finančních limitů došlo však ke zvýšení počtu řízení, čímž došlo spíše k faktickému snížení proinvestovaných

finančních prostředků v oblasti ICT. Pokles počtu zadaných IT zakázek v roce 2014 je zapříčiněn zvýšením finančních limitů, čímž došlo zároveň k nárůstu celkové ceny o 0,6 mld. Kč. I přesto, že v roce 2015 došlo k nárůstu počtu zadaných IT zakázek o 330 zakázek, výše proinvestovaných finančních prostředků na IT zakázky se snížila o 4,3 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že zejména IT zakázky se realizují ve více letech, jsou tyto ukazatele spíše informativní. Zároveň lze říci, že v některých letech je vývoj IT zakázek opačný než v případě celkového počtu VZ evidovaných v ISVZ. Jedná se zejména o rok 2009, kdy došlo k raketovému nárůstu zadaných IT zakázek co do počtu i celkové ceny. V tomto roce zároveň vzrostl podíl IT zakázek na celkovém počtu zakázek evidovaných v ISVZ o 6 %, v případě celkové ceny se jednalo o nárůst o 5 %.

Tabulka 14 - Přehled zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle druhu zadávacího řízení

Druh zadávacího řízení	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Otevřené řízení								
% zadávacích řízení	27,4%	21,4%	22,7%	33,0%	36,5%	30,6%	41,7%	55,4%
% prostředků	49,1%	26,2%	45,3%	41,9%	55,9%	34,6%	68,5%	60,7%
Užší řízení								
% zadávacích řízení	0,0%	0,2%	0,1%	0,3%	0,7%	0,5%	0,5%	0,8%
% prostředků	0,0%	3,6%	0,0%	0,4%	1,2%	0,3%	1,0%	1,0%
JŘSU								
% zadávacích řízení	5,5%	6,0%	3,6%	2,1%	1,6%	1,4%	1,8%	1,3%
% prostředků	5,0%	7,1%	8,2%	6,5%	1,9%	2,0%	3,8%	4,8%
JŘBU								
% zadávacích řízení	49,7%	52,8%	46,6%	42,3%	36,3%	32,6%	25,0%	17,3%
% prostředků	38,1%	60,1%	39,2%	36,8%	36,8%	54,4%	19,0%	25,0%
ZPŘ								
% zadávacích řízení	16,8%	18,9%	23,6%	19,0%	22,5%	31,8%	27,7%	23,4%
% prostředků	3,2%	2,7%	4,1%	10,4%	3,0%	4,6%	3,7%	5,7%
Soutěžní dialog								
% zadávacích řízení	0,7%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
% prostředků	4,7%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,5%	1,4%	1,3%

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Dle druhu zadávacího řízení je nejdominantnější ve sledovaném období zejména jednací řízení bez uveřejnění a otevřené řízení. Ve druhé polovině sledovaného období roste i procentuální podíl zjednodušeného podlimitního řízení, avšak z hlediska výše

finančních prostředků tento podíl není nikterak výrazný, pohybuje se kolem 5 % s výjimkou roku 2011, kdy bylo prostřednictvím tohoto řízení proinvestováno více než 10 % finančních prostředků. I přesto, že bylo jednacích řízení bez uveřejnění v některých letech co do procentuálního podílu zadávacích řízení využíváno více než otevřené řízení, v případě procentuálního podílu finančních prostředků se jedná o podíl nižší, tzn. méně peněz bylo proinvestováno tímto méně transparentním způsobem, což je z hlediska transparentnosti a výrazné finanční náročnosti u IT zakázek pozitivní. I přesto je stále velký objem finančních prostředků proinvestován prostřednictvím jednacích řízení bez uveřejnění. To může být zapříčiněno tím, že většinu IT zakázek může spravovat pouze jeden dodavatel, proto je zakázka v mnoha případech zadána tímto způsobem a přímo konkrétnímu dodavateli. Nejvíce finančních prostředků bylo prostřednictvím tohoto řízení alokováno v roce 2009, kdy IT zakázky zažily obrovský boom. Podobná situace nastala v roce 2013, tedy před aplikací novely z roku 2014, kdy bylo toto méně transparentní řízení využito ve 32,6 % případů a proinvestováno bylo prostřednictvím tohoto řízení 54,4 % finančních prostředků. Vzhledem k problematice IT zakázek lze předpokládat, že procentuální zastoupení jednotlivých zadávacích řízení bude v dalších letech velmi podobné.

Tabulka 15 - Přehled zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle limitu

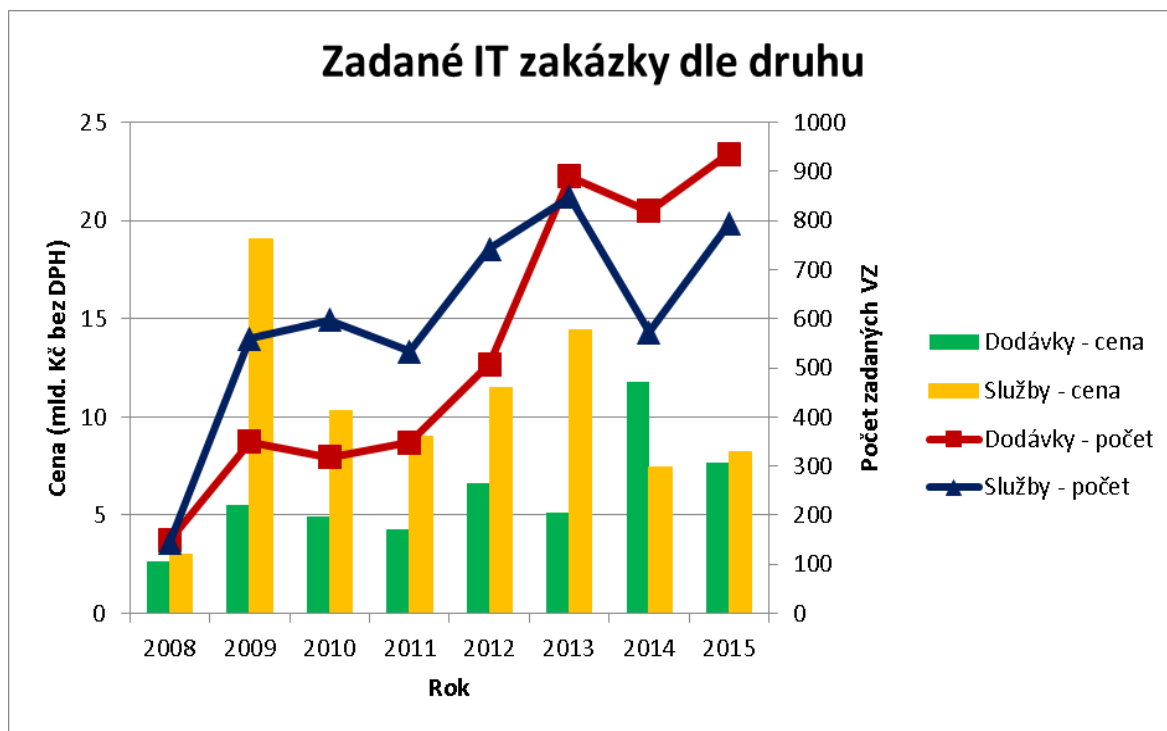
Limit	Podlimitní		Nadlimitní	
	Počet zadaných IT VZ	Výsledná cena v Kč bez DPH	Počet zadaných IT VZ	Výsledná cena v Kč bez DPH
2008	-	-	-	-
2009	324%	320%	299%	448%
2010	111%	99%	92%	62%
2011	85%	68%	108%	82%
2012	139%	138%	135%	143%
2013	168%	145%	111%	105%
2014	80%	85%	89%	100%
2015	99%	101%	159%	82%

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Vývoj zadaných IT zakázek dle limitu je v tabulce 15 zachycen pomocí řetězových indexů. Co se týká počtu zadaných zakázek dle limitu, nelze jednoznačně určit, které jsou více využívány. Procentuální podíl se pohybuje kolem 50 % v případě obou limitů, rozdíl

nastává v případě výše proinvestovaných finančních prostředků, kdy v případě nadlimitních zakázek je v průběhu sledovaného období proinvestováno několikanásobně více peněz. Co se týká meziročních změn, dochází v roce 2009 k výraznému nárůstu počtu zadaných IT zakázek, jak již bylo zmíněno. Z hlediska počtu zadaných VZ došlo k výraznějšímu nárůstu u podlimitních VZ, u nadlimitních došlo naopak k výraznějšímu nárůstu co do proinvestovaných finančních prostředků. V roce 2010 došlo v rámci všech zadaných IT zakázek k nárůstu pouze o 4 zakázky, ale k výraznému poklesu proinvestovaných finančních prostředků o téměř 9 mld. Kč. Tento pokles výrazně ovlivnil zadané nadlimitní zakázky, u kterých došlo k meziročnímu poklesu o 8,9 mld. Kč. Meziroční pokles v případě podlimitních zakázek nebyl tak výrazný, i přesto, že došlo k meziročnímu nárůstu počtu zadaných zakázek, tzn. na jednu zakázku vyšlo v průměru o 340 tis. Kč méně. Snížení finančních limitů v roce 2012 způsobilo zvýšení evidence zadaných IT zakázek co do počtu i finančního objemu u podlimitních i nadlimitních zakázek. Snížení finančních limitů se projevilo zejména u podlimitních zakázek, které to ovlivnilo výrazně, zejména ještě v roce 2013, kdy došlo k nárůstu počtu zadaných podlimitních zakázek relativně o 233 %. Zvýšení finančních limitů v roce 2014 opět ovlivnilo zejména podlimitní zakázky, u kterých došlo k meziročnímu poklesu počtu evidovaných IT zakázek o 20 % ve výši 255,5 mil. Kč. I přesto že v případě nadlimitních zakázek došlo k meziročnímu poklesu zadaných IT zakázek o 11 %, výše proinvestovaných finančních prostředků vzrostla o 29,6 mil. Kč. V roce 2015 dochází k opačnému jevu, kdy bylo zadáno o 59 % více nadlimitních zakázek, ale objem finančních prostředků byl o 18 % nižší. Lze tedy říci, že v roce 2014 připadalo v průměru na jednu zakázku dvakrát více finančních prostředků než v roce 2015, v průměru se jednalo v roce 2014 o 28,5 mil. Kč na jednu zakázku.

Graf 5 - Vývoj zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle druhu zakázky

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Graf 5 zachycuje vývoj počtu a celkové ceny zadaných IT zakázek dle druhu zakázky. V grafu lze vysledovat, že v letech 2009 – 2012 jsou dominující IT zakázky na služby, v letech 2013 – 2015 naopak dodávky. S tím souvisí také výše proinvestovaných finančních prostředků, která je v případě služeb ve všech letech sledovaného období vyšší než v případě dodávek, s výjimkou roku 2014, kdy bylo zadáno více IT zakázek na dodávky. Snížení finančních limitů z roku 2012 zapříčinilo zvýšení počtu zadaných IT zakázek v případě dodávek i služeb, což vedlo také ke zvýšení proinvestovaných finančních prostředků v případě dodávek o 2,4 mld. Kč a v případě služeb o 2,5 mld. Kč. Naopak snížení finančních limitů v roce 2014 měl v případě dodávek a služeb rozdílný vliv. I přesto, že došlo u dodávek k meziročnímu snížení počtu zadaných IT zakázek o 8 %, meziročně došlo k nárůstu proinvestovaných finančních prostředků o více než dvojnásobek, absolutně o 6,6 mld. Kč. U služeb došlo k meziročnímu relativnímu poklesu počtu zadaných IT zakázek o 33 %, což znamenalo absolutní pokles o téměř polovinu finančních prostředků, o 6,9 mld. Kč. Lze tedy říci, že v roce 2015 došlo k přesunu finančních prostředků z IT zakázek na služby na IT zakázky na dodávky.

Tabulka 16 - Přehled zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle dílčí kategorie

Dílčí kategorie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Balíky programů a IS								
% zadaných IT zakázek	10,6	11,6	8,5	11,5	13,0	15,1	14,6	11,4
% ceny	19,0	16,4	8,5	24,4	10,0	17,2	6,3	17,5
Hardware a PC doplňky								
% zadaných IT zakázek	17,8	12,7	14,6	12,3	17,1	24,7	31,5	28,0
% ceny	12,4	9,1	9,4	10,1	14,9	12,7	13,9	17,3
Telekomunikační zařízení								
% zadaných IT zakázek	7,2	7,0	6,8	6,3	7,0	8,4	9,4	7,3
% ceny	5,1	5,2	14,8	11,3	15,8	7,4	17,2	13,3
Počítačové služby								
% zadaných IT zakázek	54,8	56,2	57,5	53,9	44,9	36,6	30,3	24,0
% ceny	40,8	40,3	50,6	39,0	43,9	33,5	48,2	35,7
Telekomunikační služby								
% zadaných IT zakázek	7,5	7,4	7,0	7,0	8,6	8,8	6,5	17,8
% ceny	20,1	24,6	2,7	8,4	9,1	7,8	7,7	5,0
Ostatní								
% zadaných IT zakázek	2,1	5,0	5,7	9,1	9,4	6,4	7,7	11,5
% ceny	2,5	4,4	14,1	6,8	6,3	21,4	6,7	11,2

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Tabulka 16 zachycuje procentuální podíl jednotlivých dílčích kategorií na celém objemu zadaných IT zakázek. Z uvedených dat lze říci, že ve sledovaném období vždy minimálně čtvrtina zadaných IT zakázek byla určena na počítačové služby, v případě ceny se každoročně jedná minimálně o třetinový podíl. Ve druhé polovině sledovaného období roste podíl zadaných IT zakázek na hardware a PC doplňky. Mezi další využívanou kategorií patří balíky programů a informační systémy, které se na celkovém objemu zadaných IT zakázek podílejí v průměru z 12 %. V případě ceny se jedná o podobný podíl jako u IT zakázek na hardware a PC doplňky, průměrně se jedná o 15 % finančních prostředků u IT zakázek na balíky programů a informační systémy a o 12,5 % finančních prostředků u IT zakázek na hardware a PC doplňky. Na počátku sledovaného období v letech 2008 – 2009 byla proinvestována čtvrtina finančních prostředků prostřednictvím telekomunikačních služeb, v průběhu dalších let tento podíl výrazně klesl na úkor ostatních výše zmíněných kategorií na průměrný podíl 7 % na celkovém objemu proinvestovaných finančních prostředků na IT zakázky.

4.3. Elektronické tržiště veřejné správy

V této kapitole je zhodnocen vývoj zadávání veřejných zakázek prostřednictvím elektronických tržišť v letech 2012 - 2015, která mají s účinností novely ZVZ povinnost používat subjekty stanovené zákonem. Data jsou získána z výročních zpráv o fungování elektronických tržišť veřejné správy za roky 2012, 2013 a 2014.

Tabulka 17 - Zadané zakázky e-tržiště dle druhu

Rok	Druh VZ	Počet	Podíl (%)	Hodnota (mil. Kč)	Podíl (%)
2012	Dodávky	9 671	71,69	724,42	61,59
	Služby	3 164	23,45	266,62	22,67
	Stavební práce	655	4,86	185,18	15,74
2013	Dodávky	22 034	63,29	1 973,90	58,68
	Služby	11 082	31,83	939,90	27,94
	Stavební práce	1 700	4,88	449,70	13,37
2014	Dodávky	24 223	63,52	2 716,60	56,37
	Služby	11 918	31,25	1 225,09	25,42
	Stavební práce	1 995	5,23	877,57	18,21
2015 ⁵	Dodávky	33 195	62,10	3 797,16	56,15
	Služby	17 475	32,69	1 769,00	26,16
	Stavební práce	2 790	5,22	1 196,54	17,69

Zdroj: MMR - Zpráva o fungování el. tržišť veřejné správy 2012 - 2014, vlastní zpracování

V roce 2012 bylo zadáno nejvíce veřejných zakázek na dodávky, jedná se o téměř tři čtvrtiny z celkového počtu zadaných veřejných zakázek. Naopak nejméně zadaných veřejných zakázek bylo na dodávky, příčinou může být zejména nízký počet položek v kategorii „stavební“ práce, které jsou na seznamu komodit povinně zadávaných prostřednictvím elektronických tržišť. V roce 2013 došlo ke skokovému nárůstu počtu zadaných veřejných zakázek. To je zapříčiněno zejména tím, že fungování e-tržišť a jejich povinné využívání začalo platit až od poloviny roku 2012. Je to zřejmé také z porovnání roku 2013 a 2014, mezi těmito lety k tak výraznému nárůstu již nedošlo, i přesto jsou e-tržiště stále více využívána. V roce 2013 a 2014 zároveň dochází ke snížení procentuálního podílu jednotlivých veřejných zakázek dle druhu na celkovém počtu. Meziročně došlo k poklesu procentuálního podílu veřejných zakázek na dodávky o 8,4 %, naopak u

⁵ Hodnoty roku 2015 jsou spočítány pomocí predikce řady z analýzy časových řad.

veřejných zakázek na služby došlo naopak k nárůstu procentuálního podílu o 8,38 %. V případě stavebních prací zůstal procentuální podíl na stejné hodnotě. Lze tedy říci, že mezi roky 2012 a 2013 došlo k nárůstu počtu veřejných zakázek na služby na úkor veřejných zakázek na dodávky. V roce 2013 došlo ke změně procentuálního podílu pouze o desetiny procent, v případě dodávek a stavebních prací došlo k mírnému procentuálnímu nárůstu a v případě služeb naopak k poklesu. Došlo k rozdělení procentuálního poklesu u služeb (0,58 %) mezi procentuální nárůst u dodávek (0,23 %) a stavebních prací (0,35 %). Vše výše napsané se týkalo počtu veřejných zakázek. Z hlediska procentuálního podílu hodnoty jednotlivých veřejných zakázek je stav téměř stejný jako v případě počtu VZ. Opět celkové hodnotě dominují veřejné zakázky na dodávky, následuje celková hodnota veřejných zakázek na služby a na posledním místě z hlediska procentuálního podílu celkové hodnoty jsou veřejné zakázky na stavební práce. V případě hodnoty jsou procentuální podíly ještě menší než v případě počtu. I přesto, že je počet veřejných zakázek na stavební práce několikanásobně nižší, procentuální podíl z hlediska hodnoty se pohybuje kolem 15 %.

Tabulka 18 - Zadané zakázky dle základního hodnotícího kritéria

Rok	Druh hodnotícího kritéria	Počet	Podíl
2012	Nejnižší nabídková cena	12 109	89,76%
	Ekonomická výhodnost nabídky	1 381	10,24%
2013	Nejnižší nabídková cena	31 343	90,02%
	Ekonomická výhodnost nabídky	3 473	9,98%
2014	Nejnižší nabídková cena	35 109	92,06%
	Ekonomická výhodnost nabídky	3 027	7,94%
2015 ⁶	Nejnižší nabídková cena	49 187	92,01%
	Ekonomická výhodnost nabídky	4 273	7,99%

Zdroj: MMR - Zpráva o fungování el. tržišť veřejné správy 2012 - 2014, vlastní zpracování

Ve velké většině případů byla jako hodnotící kritérium využita nejnižší nabídková cena. S výjimkou roku 201 byla v dalších letech využita nejnižší nabídková cena minimálně z 90 %. V případě základního hodnotícího kritéria dochází k postupnému nárůstu procentuálního podílu nejnižší nabídkové ceny a poklesu ekonomické výhodnosti

⁶ Hodnoty roku 2015 jsou spočítány pomocí predikce řady z analýzy časových řad.

nabídky. Mezi roky 2012 a 2013 došlo k téměř trojnásobnému nárůstu jak v případě nejnižší nabídkové ceny, tak v případě ekonomické výhodnosti nabídky. V roce 2014 došlo pouze k nárůstu nejnižší nabídkové ceny, ale k poklesu ekonomické výhodnosti nabídky relativně o 2,04 %. Absolutně došlo k nárůstu nejnižší nabídkové ceny o 3 766 veřejných zakázek a v případě ekonomické výhodnosti nabídky došlo k absolutnímu poklesu o 446 veřejných zakázek, u kterých bylo toto hodnoticí kritérium využito.

Tabulka 19 - Zadané zakázky dle výsledku zadávacího řízení

Rok	Výsledek zadávacího řízení	Počet	Podíl (%)	Cena (mil. Kč)	Podíl (%)
2012	Uzavření jednorázové smlouvy	13284	98,47	1 128,28	95,92
	Uzavření rámcové smlouvy	206	1,53	47,94	4,08
2013	Uzavření jednorázové smlouvy	33594	96,49	3 131,70	93,11
	Uzavření rámcové smlouvy	1222	3,51	231,90	6,89
2014	Uzavření jednorázové smlouvy	36419	95,50	4 408,87	91,48
	Uzavření rámcové smlouvy	1717	4,50	410,40	8,52
2015 ⁷	Uzavření jednorázové smlouvy	50 901	95,21	6 170,21	91,24
	Uzavření rámcové smlouvy	2 559	4,79	592,54	8,76

Zdroj: MMR - Zpráva o fungování el. tržišť veřejné správy 2012 - 2014, vlastní zpracování

Téměř absolutní většina veřejných zakázek v případě počtu ve všech sledovaných letech byla ukončena uzavřením jednorázové smlouvy. Postupem let tento podíl mírně klesá, ale prozatím procentuální podíl jednorázových smluv neklesl pod 90 % jak v případě počtu, tak v případě ceny. Také v případě výsledků zadávacích řízení je vidět výrazný nárůst v roce 2013, v roce 2014 došlo k nárůstu výsledků zadávacích řízení již mírněji. Procentuální podíl uzavřených rámcových smluv vzrostl v roce 2014 oproti roku 2012 o téměř 3 % co do počtu a o více než 4 % co do hodnoty. Je zřejmé, že pro zadavatele je vhodnější uzavření jednorázové smlouvy než rámcové, která má určité podmínky, které je nutné dodržet a uzavírá se na určitou dobu. Z uvedeného vývoje v tabulce lze předpokládat, že bude dále mírně narůstat procentuální podíl rámcových smluv.

⁷ Hodnoty roku 2015 jsou spočítány pomocí predikce řady z analýzy časových řad.

Tabulka 20 - Největší zadavatelé dle počtu zadáných zakázek

Rok	Název instituce	Počet	Podíl (%)	Cena (mil. Kč)	Podíl (%)
2012	Ministerstvo obrany	4517	33,48	338,659	28,79
	Národní památkový ústav	565	4,19	55,279	4,70
	Vězeňská služba ČR	334	2,48	19,159	3,20
	Ministerstvo vnitra	209	1,55	37,593	2,15
	Úřad práce ČR	204	1,51	8,778	1,82
2013	Ministerstvo obrany	11838	34,00	949,00	28,21
	Národní památkový ústav	1370	3,93	148,00	4,40
	Ředitelství silnic a dálnic	1055	3,03	76,90	2,29
	Vězeňská služba	709	2,04	48,30	1,43
	Úřad práce ČR	536	1,54	29,10	0,87
2014	Ministerstvo obrany	16636	43,62	1 346,11	27,93
	Ředitelství silnic a dálnic	1731	4,54	73,27	1,52
	Národní památkový ústav	1434	3,76	289,36	6,00
	Vojenská lázeňská a rekreační zařízení	1290	3,38	27,91	0,58
	Ministerstvo vnitra	960	2,52	198,55	4,12

Zdroj: MMR - Zpráva o fungování el. tržišť veřejné správy 2012 - 2014, vlastní zpracování

V tabulce 20 je zobrazeno 5 největších zadavatelů co do počtu a hodnoty zadáných veřejných zakázek prostřednictvím elektronických tržišť. Ve sledovaném období suverénně drží prvenství Ministerstvo obrany, které ve všech sledovaných letech zadalo více než 30 % veřejných zakázek co do počtu a minimálně 28 % veřejných zakázek co do hodnoty. Procentuální podíl zakázek zadáných prostřednictvím elektronických tržišť v případě Ministerstva obrany v průběhu sledovaného období roste. Z původních 33,48 % v roce 2012 došlo k nárůstu o 10,14 % na 43,62 % zadáných veřejných zakázek v roce 2014. Naopak procentuální podíl hodnoty veřejných zakázek zadáných Ministerstvem obrany klesá, z 28,79 % celkové hodnoty zadáných veřejných zakázek došlo k poklesu na 27,93 % zadáných veřejných zakázek v roce 2014. Děje se tak i přesto, že hodnota veřejných zakázek zadáných MO absolutně vzrostla mezi roky 2012 a 2014 o 1 007, 45 mil. Kč. Absolutní nárůst hodnoty byl však zaznamenán i na dalších místech žebříčku největších

zadavatelů, proto procentuální podíl MO na celkovém počtu zadáných VZ z hlediska hodnoty klesá.

Tabulka 21 - ÚOSS dle počtu zadáných zakázek a celkové smluvní ceny

Rok	Název instituce	Počet	Podíl (%)	Cena (mil. Kč)	Podíl (%)
2012	Ministerstvo obrany	4517	33,48	338,659	28,79
	Ministerstvo vnitra	209	1,55	37,593	3,2
	Ministerstvo zahraničních věcí	157	1,16	10,792	0,92
	Ministerstvo zemědělství	124	0,92	11,927	1,01
	Ministerstvo kultury	50	0,37	12,052	1,02
2013	Ministerstvo obrany	11838	34,00	949	28,21
	Ministerstvo vnitra	507	1,46	100,3	2,98
	Ministerstvo zahraničních věcí	239	0,69	17,5	0,52
	Úřad vlády ČR	120	0,34	18,4	0,55
	Ministerstvo kultury	99	0,28	18,5	0,55
2014	Ministerstvo obrany	16636	43,62	1346,11	27,93
	Ministerstvo vnitra	960	2,52	198,55	4,12
	Ministerstvo zahraničních věcí	299	0,78	30,31	0,63
	Ministerstvo práce a sociálních věcí	180	0,47	37,66	0,78
	Úřad vlády ČR	134	0,35	24,17	0,50

Zdroj: MMR - Zpráva o fungování el. tržišť veřejné správy 2012 - 2014, vlastní zpracování

V tabulce 21 je uvedeno 5 nejaktivnějších Ústředních orgánů státní správy, které mají povinnost zadávat prostřednictvím elektronických tržišť veřejné zakázky vybraných komodit s předpokládanou hodnotou nejméně 50 000 Kč bez DPH. Mezi nejaktivnější zadavatele jak z hlediska počtu, tak z hlediska ceny, patří opět Ministerstvo obrany. Další místa se v průběhu sledovaného období obměňují, pouze v roce 2012 a 2013 se podařilo Národnímu památkovému ústavu obsadit druhé místo, v roce 2014 klesl NPÚ na místo třetí a na druhé místo se dostalo s 1 731 zadánými veřejnými zakázkami Ředitelství silnic a dálnic. ÚOSS jsou v tabulce seřazeny dle počtu zadáných veřejných zakázek prostřednictvím e-tržišť. Neplatí však, že největší počet zadáných VZ má zároveň nejvyšší

hodnotu. Příkladem je rok 2014, kdy Národní památkový ústav na 3. místě a Ministerstvo vnitra na 5. místě zadaly menší počet veřejných zakázek než Ředitelství silnic a dálnic a Vojenská lázeňská a rekreační zařízení, avšak celková hodnota zadaných VZ je vyšší. V roce 2012 zadaly ÚOSS s povinností zadávání VZ prostřednictvím e-tržišť celkem 5 549 VZ (což je 41,1 % z celkového počtu) v hodnotě 522,59 mil. Kč bez DPH (44,4 % z celkové smluvní ceny). V roce 2013 došlo k poklesu jak počtu zadaných VZ těmito subjekty na 40 % z celkového počtu (13 824 VZ z celkového počtu 34 816 VZ), tak k poklesu podílu celkové hodnoty na 41 % (1 384,4 mil. Kč z celkové smluvní ceny 3 363,6 mil. Kč bez DPH). V roce 2014 došlo ke zvýšení podílu počtu zadaných VZ na 50,67 % (19 325 VZ z celkového počtu 38 136 VZ) při zachování stejného podílu v případě celkové smluvní ceny bez DPH ve výši 41 % (1 985,16 mil. Kč z celkové smluvní ceny 4 819,27 mil. Kč).

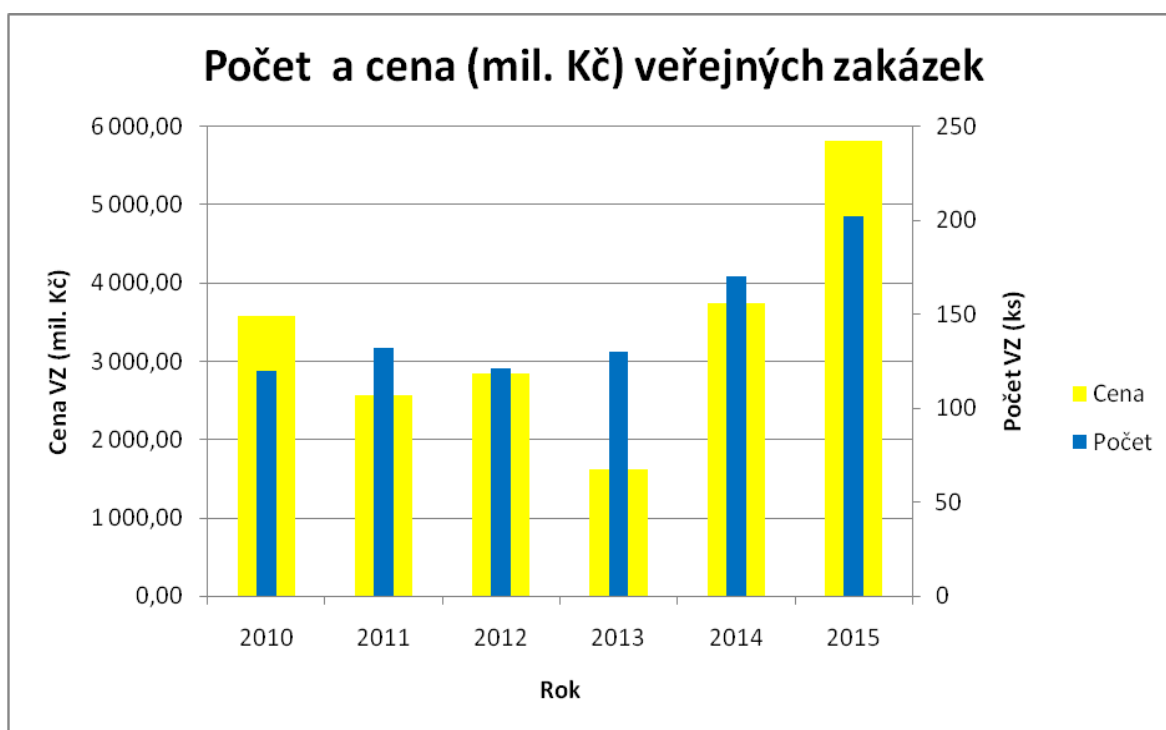
4.4. Analýza veřejných zakázek na vybraných úrovních státní a veřejné správy

V této části je u vybraných subjektů na zvolených úrovních státní a veřejné správy zhodnocen vývoj veřejných zakázek v letech 2010 – 2015.

4.4.1. Analýza veřejných zakázek na úrovni státu – Ministerstvo obrany

Tato kapitola je věnována analýze veřejných zakázek na úrovni státu. Pro tuto úroveň bylo zvoleno Ministerstvo obrany, které na státní úrovni zadává nejvíce zakázek.

Graf 6 - Celkový počet a cena zadaných VZ Ministerstvem obrany

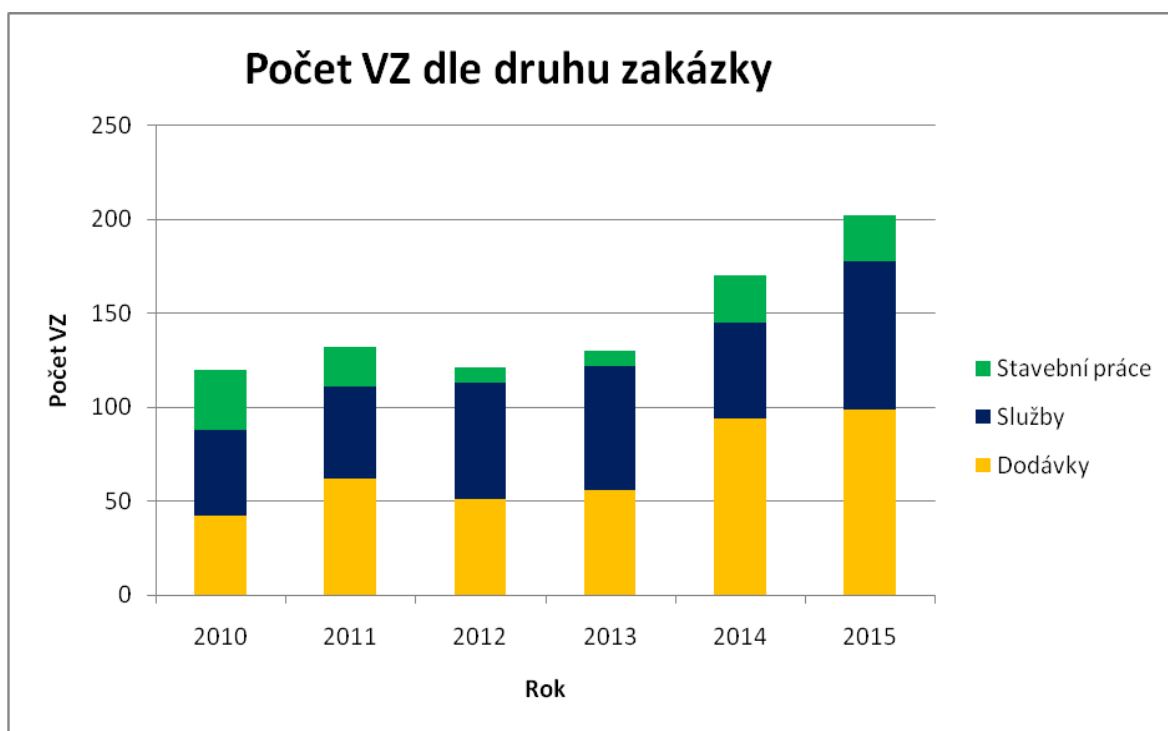

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Vývoj veřejných zakázek zadaných Ministerstvem obrany je nerovnoměrný. Teprve v roce 2012 lze zaznamenat rostoucí trend počtu zadaných veřejných zakázek, avšak vývoj ceny je ve sledovaném období ve všech letech nerovnoměrný. Z grafu 6 lze také vyčíst, že rostoucí počet zadaných veřejných zakázek neznamená rostoucí smluvní cenu. Rok 2012 je

specifický tým, že došlo ke snížení finančních limitů, i přesto, že došlo k nárůstu počtu zadáných VZ, klesla jejich celková cena. V tomto roce zároveň byla celková hodnota zadáných VZ Ministerstvem obrany na nejnižší úrovni v celém sledovaném období. Nejvíce zadáných veřejných zakázek z hlediska počtu i ceny bylo v roce 2015, kdy bylo zadáno 202 zakázek v hodnotě 5 821 mil. Kč. Oproti rokům předchozím se jedná o výrazný nárůst, kdy se počet zadáných zakázek pohyboval v rozmezí 120 – 132 zakázek. Výrazný nárůst byl zaznamenán již v roce 2014, kdy Ministerstvo obrany zadalo 170 zakázek v celkové hodnotě 3 735 mil. Kč. Meziročně došlo k absolutnímu nárůstu o 40 zadáných veřejných zakázek v porovnání s rokem 2013. Mezi roky 2013 – 2014 byl zároveň zaznamenán největší meziroční nárůst celkové ceny zadáných zakázek MO, kdy došlo k relativnímu nárůstu o 230 %. Rok 2014 je téměř srovnatelný co do výše celkové hodnoty s rokem 2010, rozdíl mezi těmito roky je ve výši 151,3 mil. Kč. Zvýšení celkové ceny v roce 2014 je důsledkem opětovného zvýšení finančních limitů, které platily před rokem 2012.

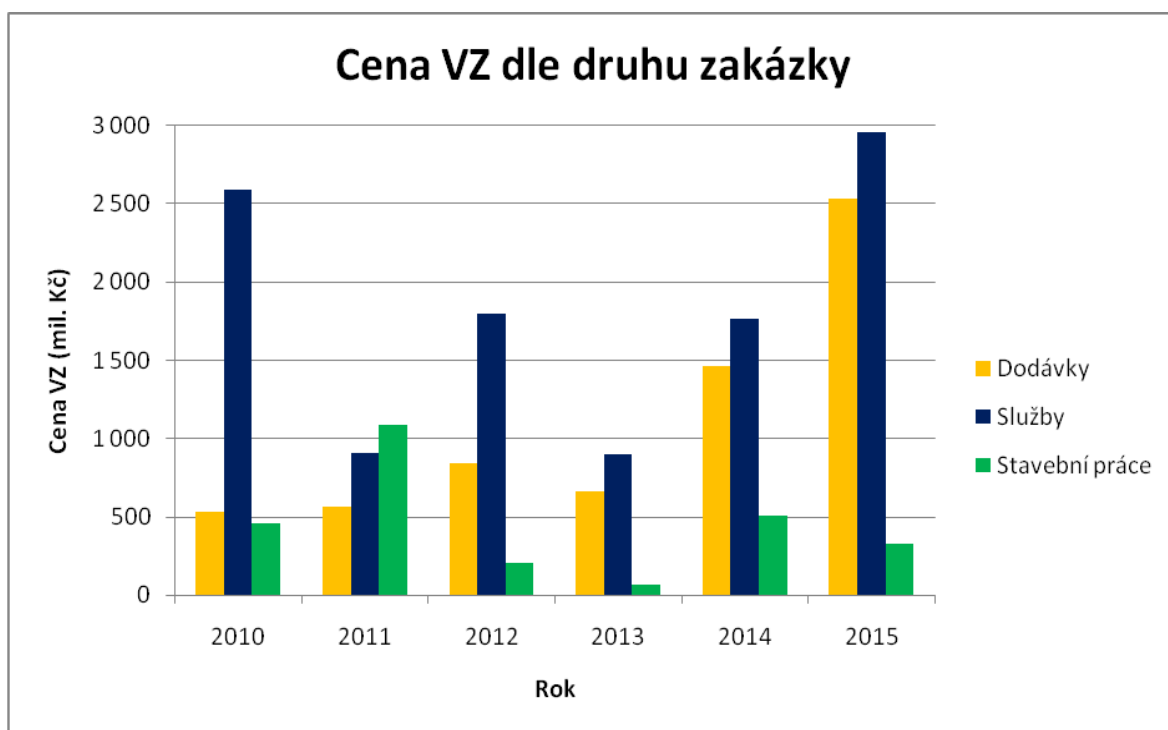
Graf 7 - Počet zadáných veřejných zakázek Ministerstvem obrany dle předmětu plnění

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Ministerstvo obrany využívá veřejné zakázky nejvíce na dodávky a služby. Nejrovnoměrnější zastoupení všech veřejných zakázek je v roce 2010, kdy se na celkovém počtu zadáných VZ podílely VZ na dodávky z 35 %, služby z 38 % a stavební práce z 27 %. V roce 2010, 2012 a 2013 zadalo MO nejvíce veřejných zakázek na služby, v roce 2011 a 2014 naopak na dodávky. V roce 2014 bylo veřejných zakázek na dodávky zadáno 55 % z celkového počtu zadáných VZ Ministerstvem obrany v tomto roce. V roce 2012 a 2013 bylo zadáno pouze 8 veřejných zakázek na služby (6 % z celkového počtu zadáných VZ MO), v dalších letech sledovaného období se podíl VZ na služby pohybuje v rozmezí 15 – 27 %. Z grafu lze říci, že většina veřejných zakázek je zadávána na dodávky, popřípadě služby, které jsou potřeba k zajištění chodu ministerstva, případně na zajištění vojenského příslušenství.

Graf 8 - Cena zadáných VZ Ministerstvem obrany dle předmětu plnění

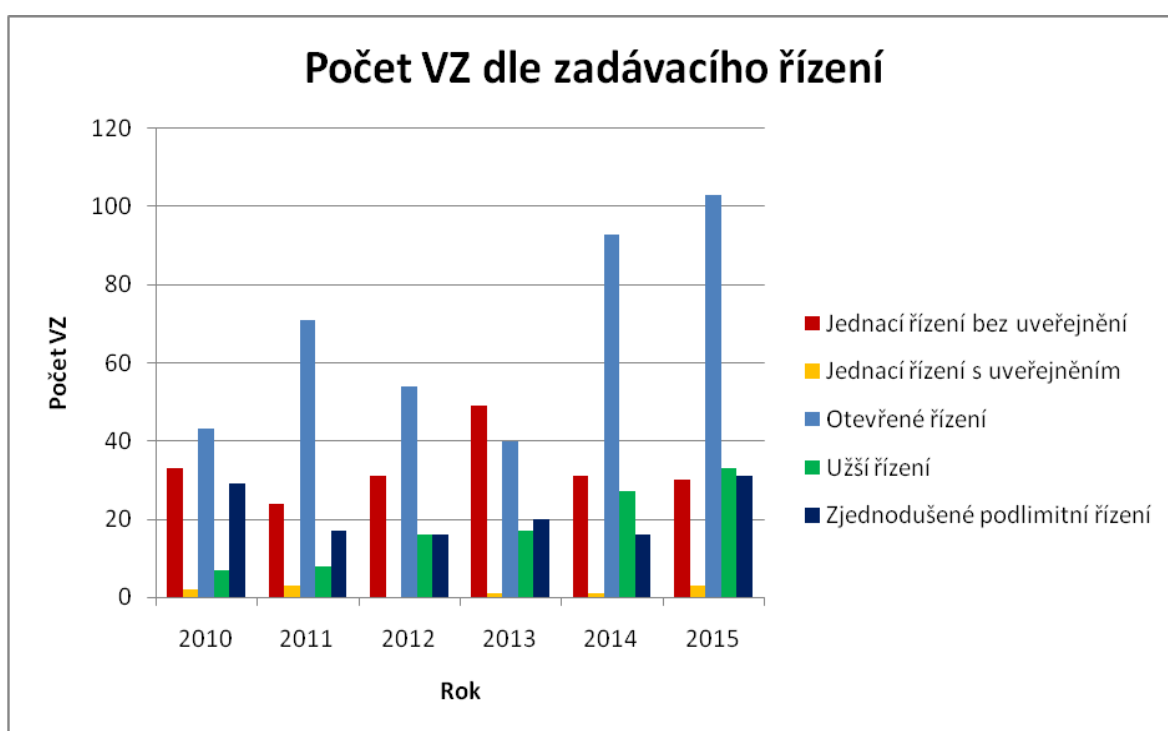

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Z hlediska celkové ceny byly Ministerstvem obrany nejvíce zadány zakázky na služby s výjimkou roku 2011, kdy nejvyšší hodnoty dosahovaly stavební práce. Tento rok byl ve sledovaném období výjimkou. V ostatních letech byla vždy nejvyšší hodnota zadáných VZ na služby, následovaly VZ na dodávky a nejmenší ceny dosahovaly stavební

práce, což se pojí s počtem zadaných VZ, kterých bylo nejméně zadáno právě na stavební práce. Nejvyšší smluvní ceny bylo dosaženo v roce 2010 u zakázek na služby, kdy bylo dosaženo výše 2 589 mil. Kč. V dalším roce došlo naopak k obrovskému propadu ceny VZ na služby o 1 682 mil. Kč, což je více než polovina původní hodnoty v roce 2010. Z grafu je také zřejmé snížení finančních limitů v roce 2012, které se v tomto případě projevilo až v roce 2013, naopak v roce 2012 se ještě co nejvíce zadavatelů snažilo zadat veřené zakázky ve starém režimu za podmínek, které dobře znali.

Graf 9 - Počet VZ zadaných Ministerstvem obrany dle zadávacího řízení

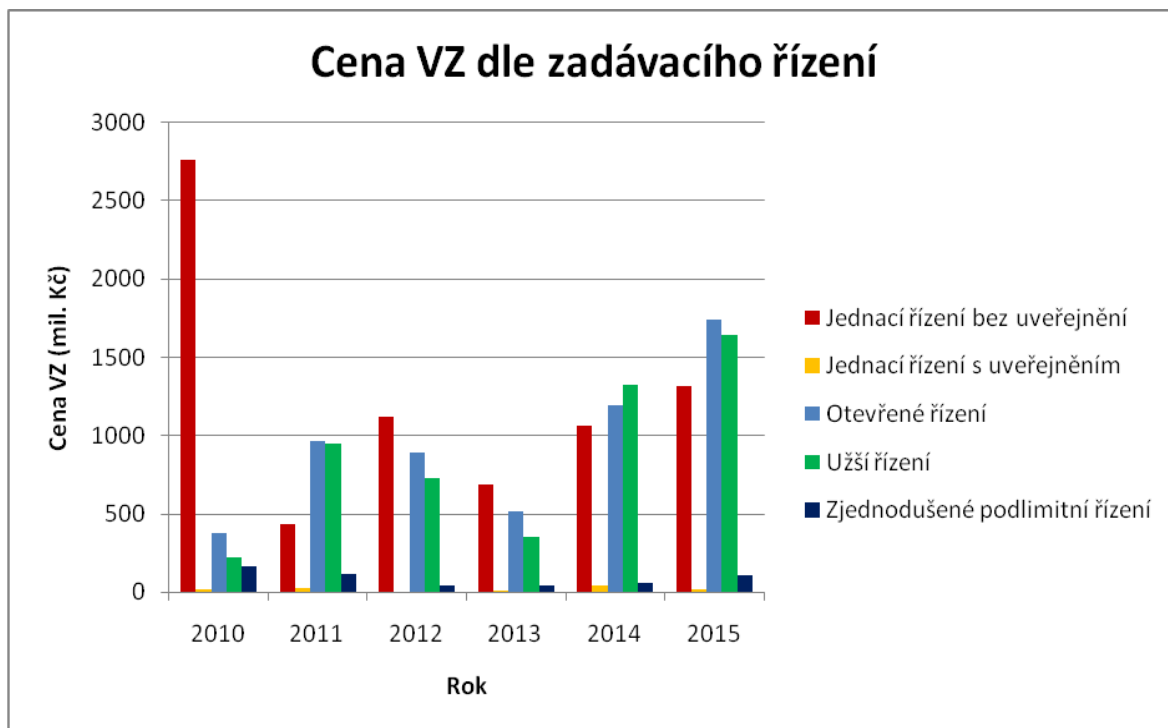
Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Ministerstvo obrany využívá pro zadávání veřejných zakázek nejčastěji otevřené řízení, které patří zároveň mezi řízení nejtransparentnější. Pouze v roce 2013 bylo zadáno více VZ prostřednictvím jednacího řízení bez uveřejnění, jednalo se o 49 VZ zadaných prostřednictvím tohoto zadávacího řízení, v případě otevřeného řízení se jednalo o 40 zadaných VZ. Nejméně využívané je jednací řízení s uveřejněním, v rámci celého sledovaného období bylo prostřednictvím tohoto zadávacího řízení zadáno pouze 7 VZ. Prostřednictvím jednacího řízení bez uveřejnění bylo ve sledovaném období zadáno 168 VZ, to je téměř o polovinu méně než v případě otevřeného řízení. I přesto je podíl

jednacího řízení bez uveřejnění ve všech sledovaných letech ve výši více než 18 %, v roce 2013 se podílelo JŘBU na celkovém počtu zadávacích řízení z 39 %. V roce 2014 došlo k obrovskému nárůstu využití otevřeného řízení, meziročně došlo k relativnímu nárůstu o 233 %. Jedná se o největší meziroční nárůst, z hlediska transparentnosti je tento vývoj velmi pozitivní.

Graf 10 - Cena zadaných VZ Ministerstvem obrany dle zadávacího řízení

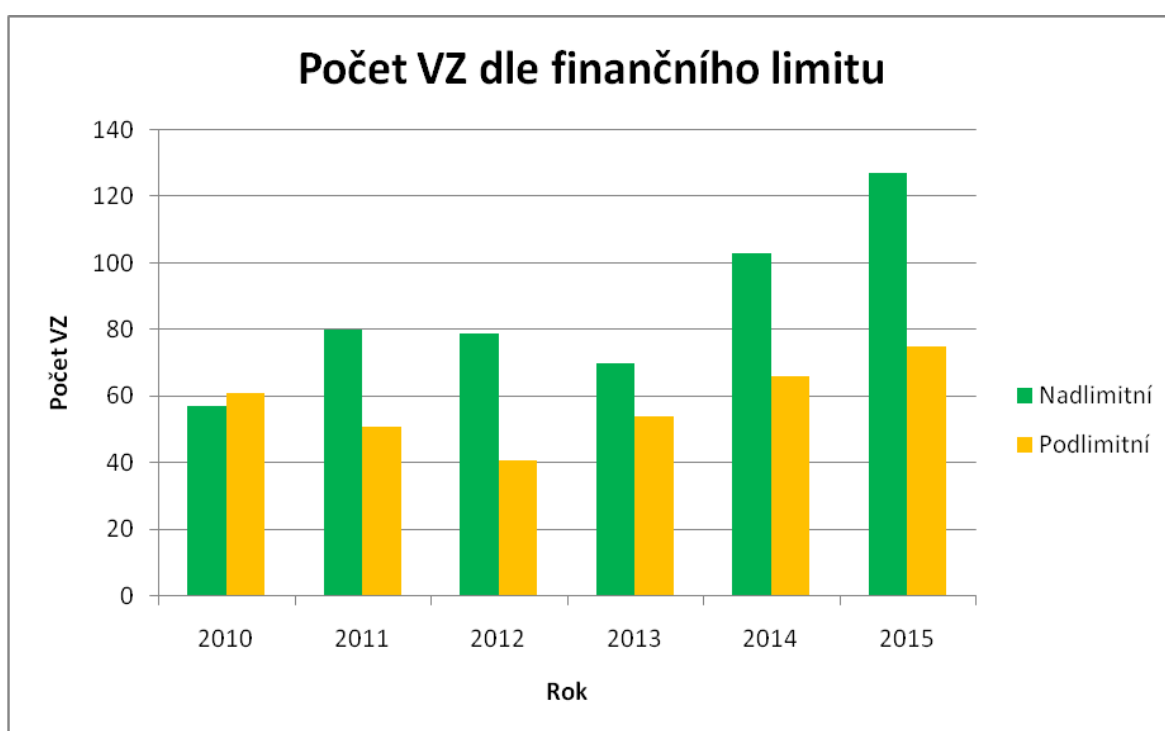

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Z hlediska výše proinvestovaných finančních prostředků dominuje zejména v roce 2010 využití jednacího řízení bez uveřejnění, kdy bylo proinvestováno 2 765,4 mil. Kč. V roce 2011 dochází k výraznému poklesu na 431,9 mil. Kč. Nejvíce finančních prostředků bylo prostřednictvím JŘBU proinvestováno také v roce 2012 a 2013, v těchto letech však není tak výrazná dominance tohoto řízení. V roce 2014 bylo nejvíce peněz vynaloženo prostřednictvím užšího řízení, následováno otevřeným řízením a JŘBU. Prostřednictvím otevřeného řízení, které dominovalo co do počtu využitých řízení, bylo nejvíce finančních prostředků proinvestováno v roce 2011, a to ve výši 965,2 mil. Kč. Nejméně finančních prostředků bylo proinvestováno prostřednictvím jednacího řízení s uveřejněním, a to 92,5 mil. Kč. S výjimkou prvního roku, kdy bylo proinvestováno 167,3

mil. Kč, je také málo finančních prostředků vynaloženo prostřednictvím ZPŘ. Ve sledovaném období se jedná o výši 421,4 mil. Kč, což není málo, avšak v poměru s JŘBU, prostřednictvím kterého bylo v celém sledovaném období proinvestováno 6 057,3 mil. Kč, je toto zjištění překvapivé, neboť co do počtu bylo prostřednictvím tohoto řízení zadáno téměř 100 VZ (prostřednictvím JŘBU bylo zadáno 168 VZ). Ministerstvo obrany je charakteristické zejména vysokým zadáváním zakázek prostřednictvím jednacního řízení bez uveřejnění, neboť zadává mnoho zakázek v režimu bezpečnosti a ochrany státu.

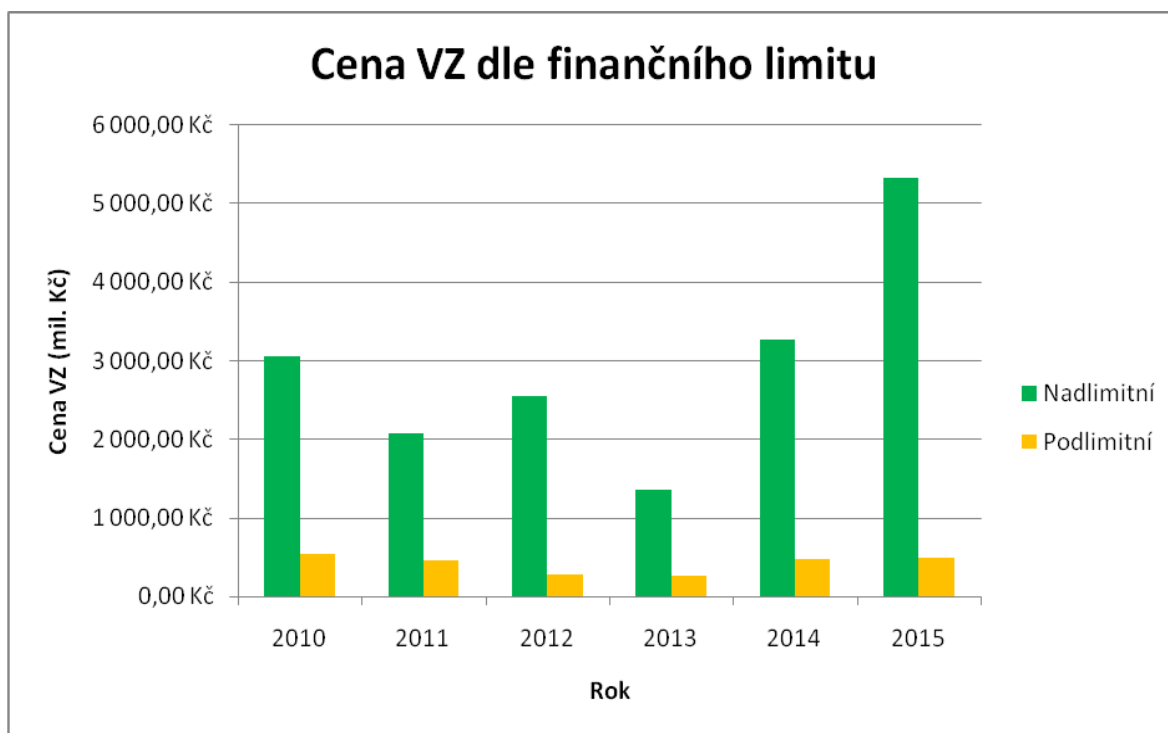
Graf 11 - Počet zadaných VZ Ministerstvem obrany dle finančního limitu

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

S výjimkou roku 2010 zadalo Ministerstvo obrany více zakázek nadlimitních. V období 2011 – 2013 se pohybuje počet nadlimitních veřejných zakázek v intervalu 70 – 80 zakázek, v roce 2014 dochází k nárůstu o 147 % na 103 zakázek. V porovnání s rokem 2010 došlo v roce 2014 k téměř dvojnásobnému nárůstu počtu nadlimitních veřejných zakázek. Nejvíce podlimitních veřejných zakázek zadalo MO v roce 2014, a to ve výši 66, nejméně naopak v roce 2012, kdy bylo zadáno 41 podlimitních zakázek. V porovnání s rokem 2011 se jedná o pokles v absolutní výši 10 zakázek a v roce 2013 došlo naopak k nárůstu o 13 zakázek, relativně o 132 %.

Graf 12 - Cena zadaných VZ Ministerstvem obrany dle finančního limitu

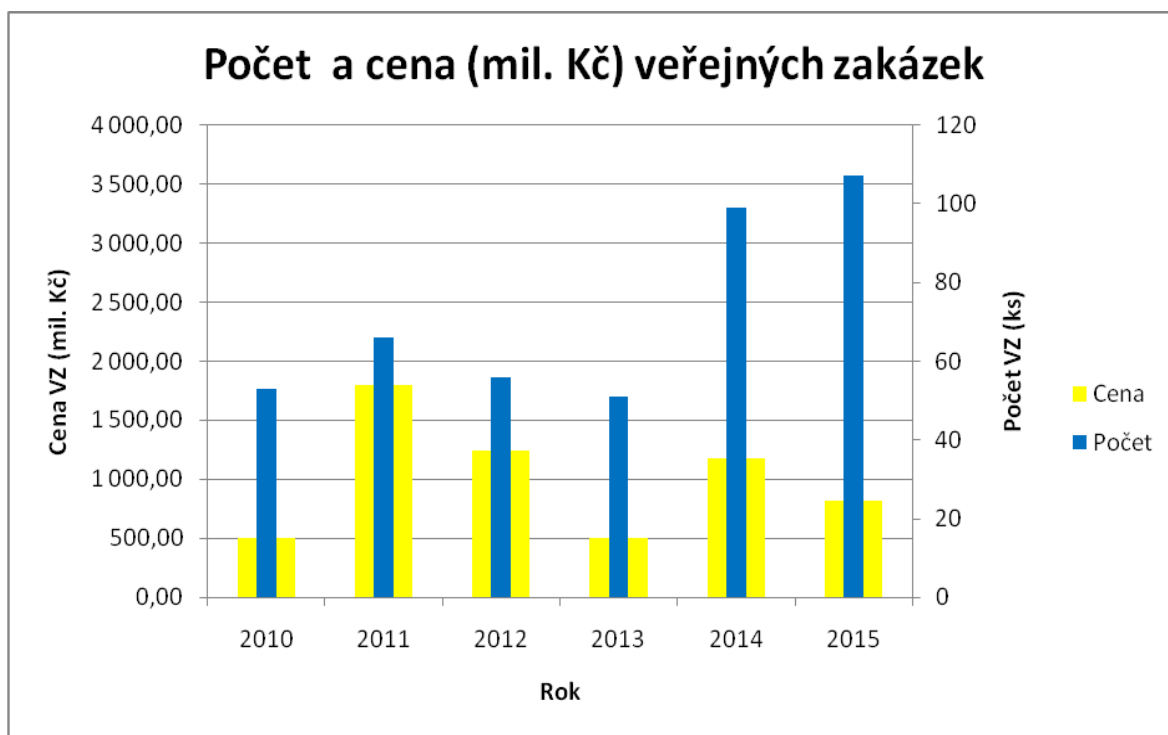
Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

I přesto, že mezi zakázkami nadlimitními a podlimitními není co do počtu tak výrazný rozdíl, v případě proinvestovaných finančních prostředků se jedná o rozdíl výrazný. Zejména v roce 2010, kdy bylo co do počtu zadáno více podlimitních zakázek, výsledná smluvní cena bez DPH byla v případě nadlimitních VZ téměř 6krát vyšší než u podlimitních VZ. Konkrétně se jedná o částku ve výši 3 049,6 mil. Kč v případě nadlimitních zakázek a 531,6 mil. Kč u podlimitních zakázek. Po přepočítání vychází průměrná cena na jednu VZ ve výši 8,7 mil. Kč u podlimitních VZ a 53,5 mil. Kč v případě nadlimitních VZ. V dalších letech nedochází ke změně dominance nadlimitních VZ. Nejvíce bylo proinvestováno prostřednictvím nadlimitních VZ v roce 2014, a to ve výši 3 267,8 mil. Kč, což může být zejména důsledkem zvýšení finančních limitů v tomto roce. V roce 2013 byl zaznamenán významný pokles proinvestovaných prostředků v případě nadlimitních i podlimitních zakázek. To může být důsledkem zavedení novely ZVZ, která vstoupila v platnost v polovině roku 2012 a v rámci které vstoupilo v platnost také snížení finančních limitů.

4.4.2. Analýza veřejných zakázek na úrovni kraje – Středočeský kraj

Pro analýzu vývoje veřejných zakázek na krajské úrovni byl zvolen Středočeský kraj, který ve zvoleném sledovaném období zaujímal přední příčky nejaktivnějších zadavatelů.

Graf 13 - Celkový počet a cena zadaných VZ Středočeským krajem

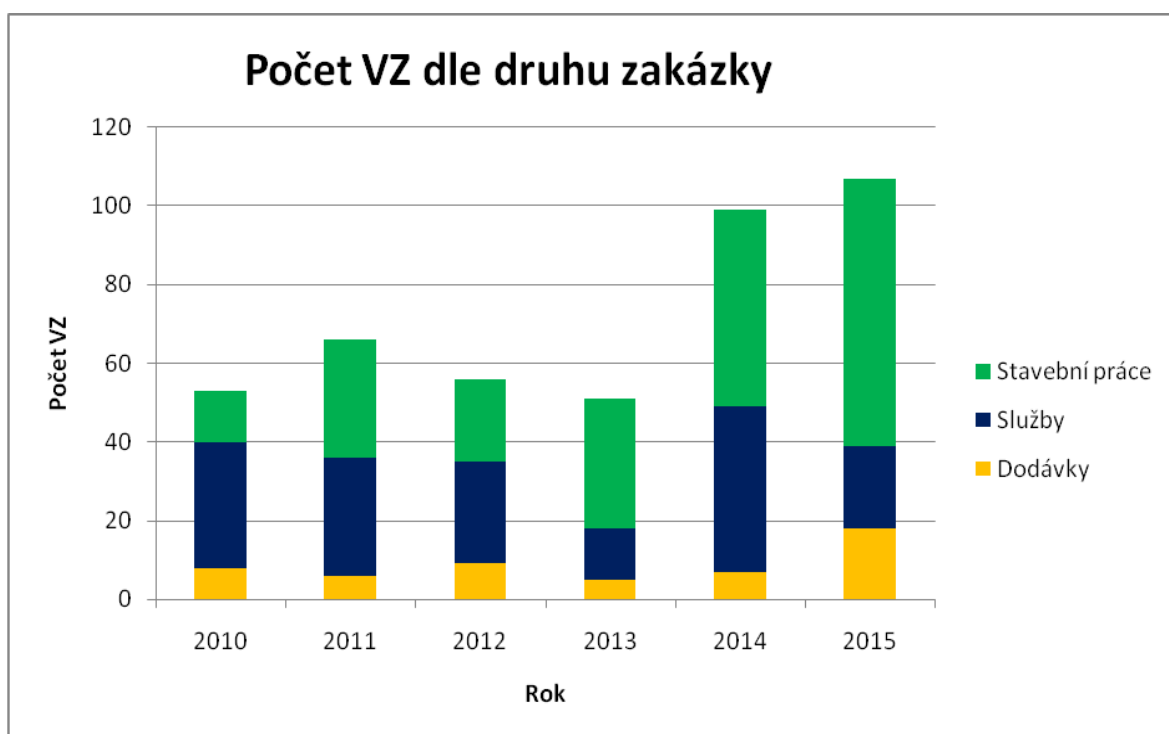

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

V grafu 13 lze vysledovat dva trendy. Tím prvním je rostoucí tendence jak počtu zadaných VZ, tak celkové smluvní ceny v letech 2010 – 2011. Druhým trendem je naopak klesající tendence jak počtu zadaných VZ, tak proinvestovaných finančních prostředků v letech 2011 – 2013. Výrazný pokles v roce 2013 je pravděpodobně zapříčiněn snížením finančních limitů v dubnu 2012. V roce 2014 opět dochází k nárůstu počtu i celkové smluvní ceny z důvodu naopak zvýšení finančních limitů. Lze říci, že v případě Středočeského kraje dochází zároveň k růstu/poklesu obou proměnných zároveň. Nelze však říci, že by se jednalo o přímou úměrnost. Zejména v roce 2013 po aplikaci novely ZVZ v roce 2012 došlo k mírnému poklesu počtu zadaných VZ absolutně o 5 zakázek, avšak k výraznému poklesu proinvestovaných finančních prostředků ve výši 741 mil. Kč.

To může být příčinou snížení finančních limitů v rámci novely ZVZ. V roce 2014 došlo naopak k nárůstu finančních limitů, kdy byla částka, od které je povinnost zveřejňovat VZ, zdvojnásobena. To by vysvětlovalo výrazný nárůst jak počtu VZ, tak celkové smluvní ceny. V případě počtu zadaných VZ došlo k téměř dvojnásobnému nárůstu zadaných VZ z 51 zakázek na 99 zadaných VZ v roce 2014. Celková smluvní cena relativně meziročně vzrostla o 233 %.

Graf 14 - Počet zadaných veřejných zakázek Středočeským krajem dle předmětu plnění

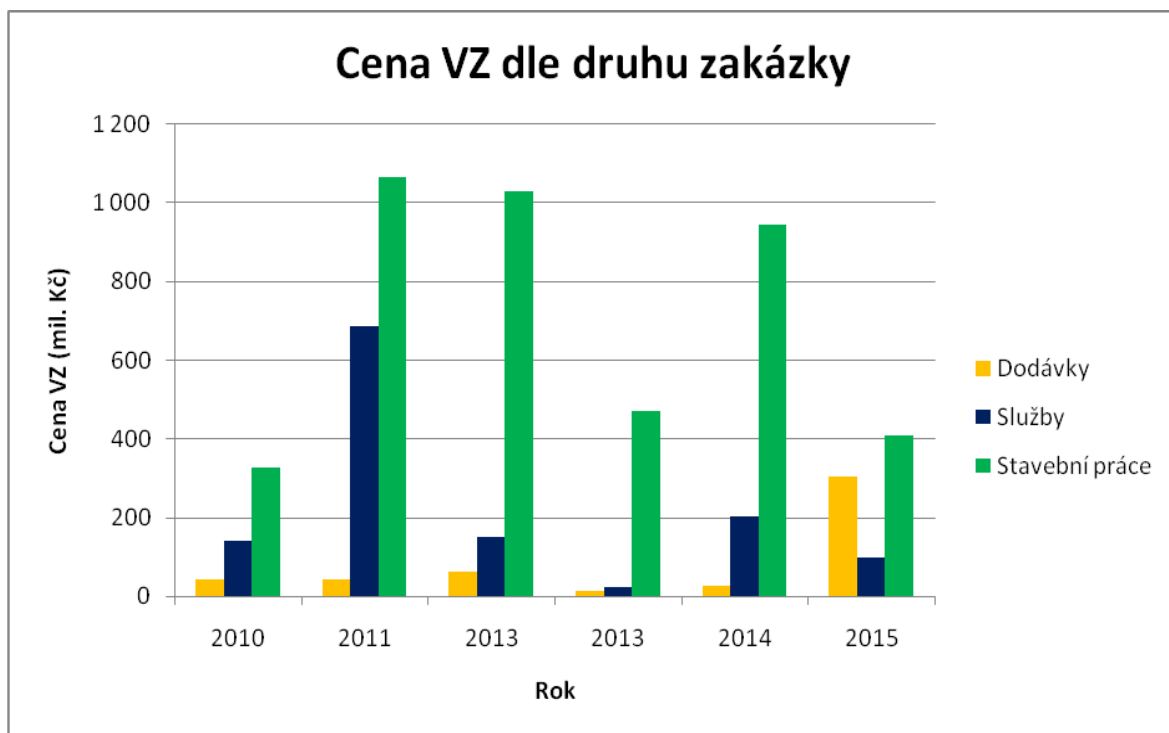

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Dle předmětu plnění bylo nejvíce veřejných zakázek zadáno v oblasti stavebních prací, nejméně na dodávky. Ve většině let sledovaného období byl počet zadaných zakázek na stavební práce a služby velmi podobný. Významnější rozdíl v počtu zadaných zakázek byl pouze v roce 2010 (32 VZ na služby, 13 VZ na stavební práce) a v roce 2013, kdy se poměr zadaných zakázek obrátil (13 VZ na služby, 33 VZ na stavební práce). Významný nárůst počtu zadaných VZ nastal v roce 2014, kdy došlo ke změně finančních limitů a tím narostl objem zadaných VZ, v případě VZ na služby došlo k relativnímu nárůstu o 323 % ze 13 na 42 zadaných VZ a v případě stavebních prací narostl počet zadaných VZ relativně o 167 % z 33 na 50 zadaných VZ. I přesto, že v letech 2011 – 2013 celkový objem VZ

stoupá, v případě Středočeského kraje lze zaznamenat trend opačný. V roce 2013 se jedná zejména o výrazný pokles VZ na služby.

Graf 15 - Cena zadaných VZ Středočeským krajem dle předmětu plnění

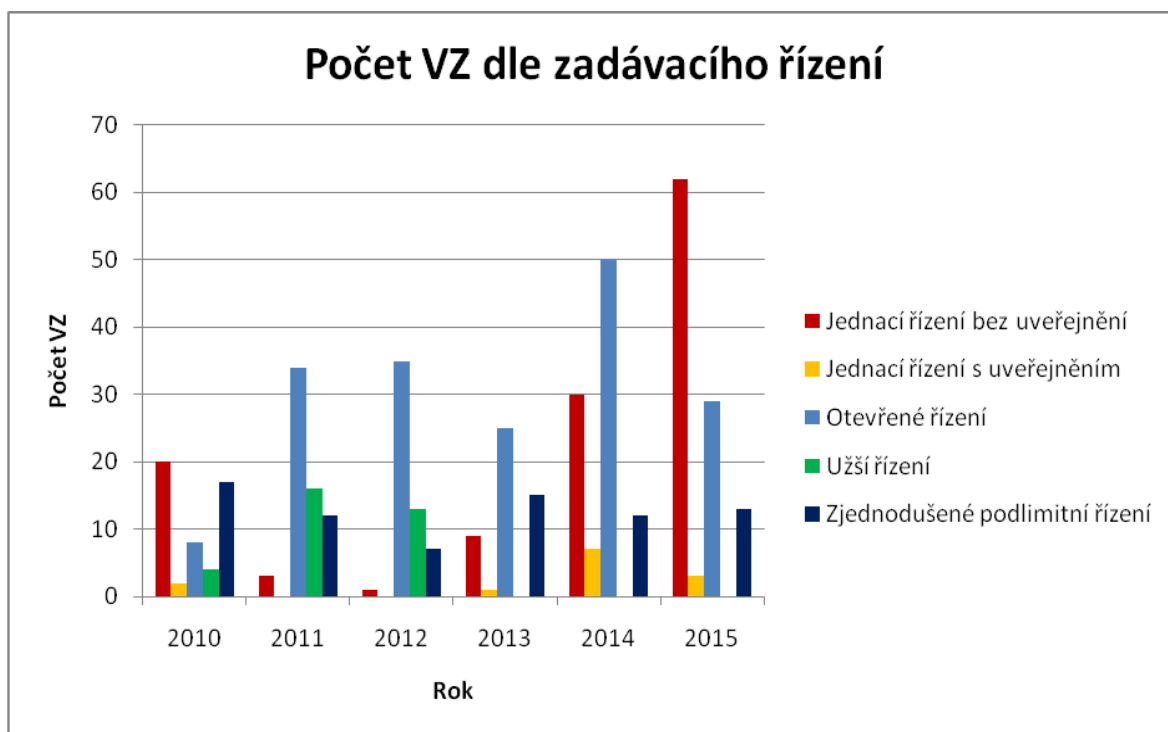

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Jak již bylo uvedeno výše, nejvíce zadávanými VZ Středočeským krajem dle předmětu plnění byly stavební práce. Výdaje na stavební práce jsou vždy ve vyšších částkách i z důvodu vyšších limitů. Ve všech letech sledovaného období je výše ceny těchto VZ výrazná. Z grafu lze dále vyčíst, že s poklesem/růstem počtu zadaných VZ na stavební práce klesá/roste také jejich celková hodnota. I přesto, že v roce 2013 došlo k poklesu jak počtu zadaných VZ na stavební práce, tak i ceně, průměrná výše jedné zadané VZ na stavební práce byla nejvyšší v celém sledovaném období, a to ve výši 49 mil. Kč/1 VZ na stavební práce. V ostatních letech se průměrná výše jedné zadané VZ na stavební práce pohybovala ve výši 25 mil. Kč/1 VZ v roce 2010, ve výši 35 mil. Kč/1 VZ v roce 2011, v roce 2013 připadalo průměrně na jednu VZ na stavební práce 14 mil. Kč a v roce 2014 byla průměrná cena jedné zadané VZ ve výši 19 mil. Kč. V případě VZ na služby se jedná o jev opačný, konkrétně v roce 2011 došlo k mírnému poklesu zadaných VZ o 2 zadané VZ, ale výraznému nárůstu celkové hodnoty zadaných VZ absolutně o 547

mil. Kč. V roce 2012 došlo naopak k prudkému poklesu, který trval až do roku 2013, kdy také počet VZ dosáhl ve sledovaném období minima. Celková cena zadávaných VZ byla v roce 2013 ve výši „pouze“ 21 mil. Kč.

Graf 16 - Počet VZ zadávaných Středočeským krajem dle zadávacího řízení

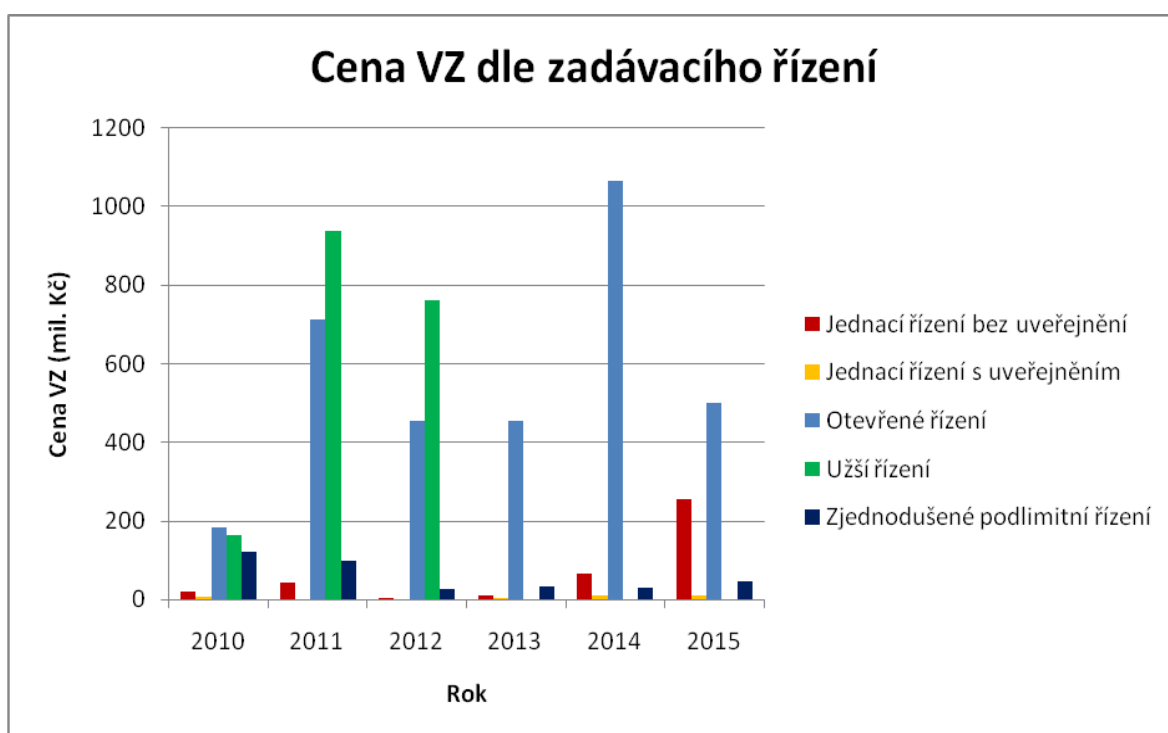

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Kromě roku 2010 bylo Středočeským krajem nejvíce využíváné v celém sledovaném období otevřené řízení, což je dobré zejména z důvodu vysoké transparentnosti řízení a nenáročné administrativy. V roce 2010 bylo na prvním místě nejvíce využíváno JŘBU, které je naopak nejméně transparentní a může se využívat pouze v zákonem stanovených případech. Toto řízení bylo výrazně využíváno také v roce 2014. V ostatních sledovaných letech bylo toto řízení využíváno méně, naopak vzrostl zájem o využití ZPŘ a užšího řízení. V případě ZPŘ se opět nejedná o dobrý ukazatel, jelikož ho nelze považovat za otevřený. Tento typ řízení je spolu s JŘBU jedním z nejméně transparentních, může být velmi ovlivněn výsledek zadávacího řízení a zadání veřejné zakázky dodavateli. Do budoucna by bylo vhodné, aby rostlo využití otevřeného řízení na úkor snížení JŘBU a ZPŘ, jako tomu bylo například v letech 2011 a 2012. I přesto, že počet zadávaných VZ prostřednictvím otevřeného řízení vzrostl absolutně pouze o 1 VZ, v případě JŘBU a ZPŘ

došlo absolutně k celkovému poklesu o 5 VZ. Novela ZVZ z roku 2012 změnila zejména využití užšího řízení, které ve sledovaném období bylo využíváno do roku 2012, v roce 2013 a 2014 po aplikaci změn přestalo být toto řízení využíváno, jelikož byla zrušena možnost zúžení počtu dodavatelů, kteří mohou být následně vyzváni k podání nabídky. Tato možnost zůstala zachována pouze pro veřejné zadavatele, kteří zadávají VZ v oblasti obrany nebo bezpečnosti, a sektorové zadavatele. Většinu VZ, jak již bylo zmíněno v první části praktické části, zadávají veřejní zadavatelé, mezi které patří také Středočeský kraj, který tuto možnost již nemá.

Graf 17 - Počet VZ zadaných Středočeským krajem dle zadávacího řízení

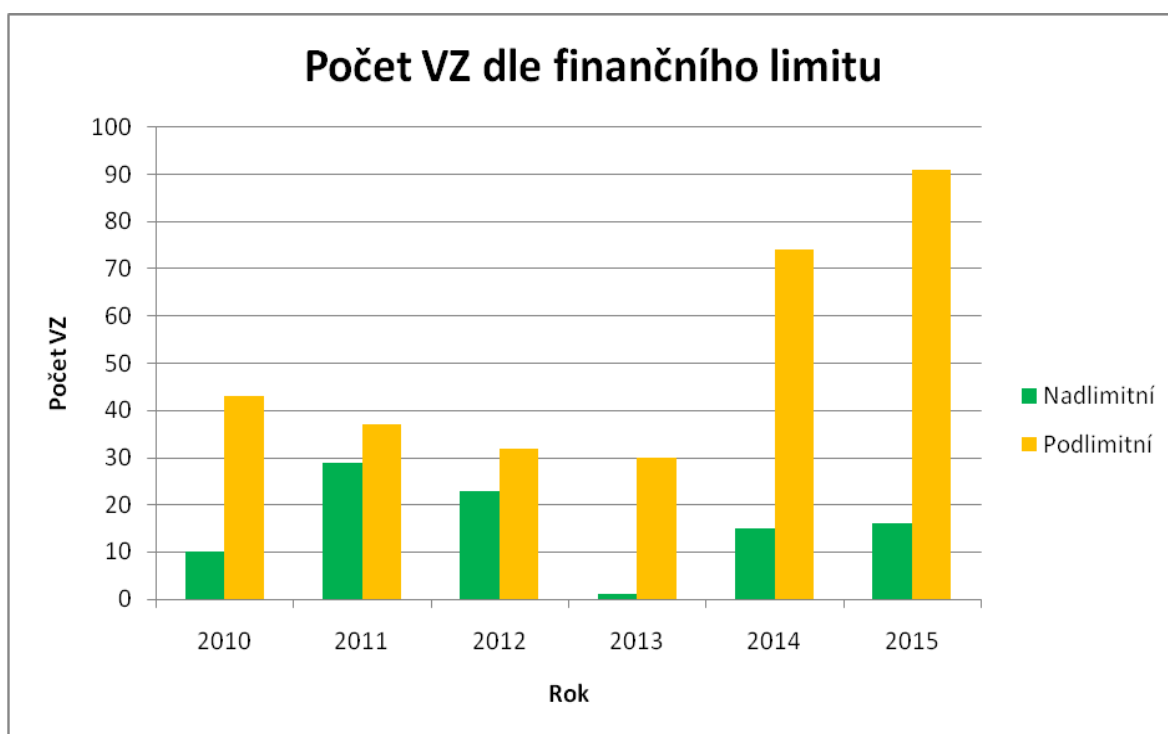
Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

I přesto, že v letech 2011 a 2012 bylo nejčastěji využíváno otevřené řízení, nejvíce finančních prostředků bylo proinvestováno prostřednictvím užšího řízení. Otevřeným řízením bylo proinvestováno nejvíce finančních prostředků v letech 2013 a 2014, kdy bylo zároveň dosaženo maximální výše, konkrétně se jednalo o finanční prostředky ve výši 1 067,3 mil. Kč. V roce 2012, kdy došlo k novelizaci ZVZ, Středočeský kraj vynaložil ve srovnání s rokem předchozím méně finančních prostředků, příčinu lze spatřovat v očekávané novelizaci. I přesto, že prostřednictvím JŘBU bylo v roce 2014 zadáno 30 VZ

a prostřednictvím otevřeného řízení 50 VZ, v případě proinvestovaných finančních prostředků lze vypočítat mnohem výraznější rozdíly. V případě JŘBU se jednalo o 66,8 mil. Kč, prostřednictvím otevřeného řízení bylo proinvestováno 1 067,3 mil. Kč. V případě srovnání těchto dvou zadávacích řízení se jedná o pozitivum, čím více proinvestovaných prostředků prostřednictvím otevřeného řízení a čím méně proinvestovaných prostředků prostřednictvím JŘBU, tím větší transparentnost.

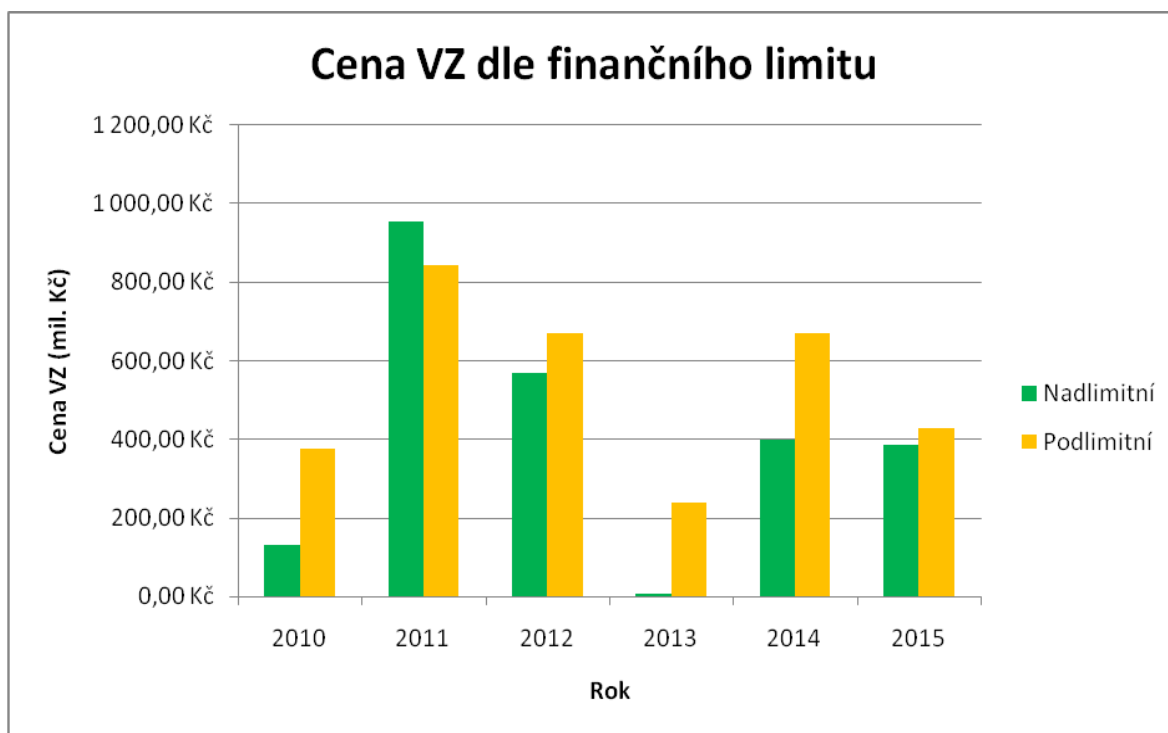
Graf 18 - Počet zadaných VZ Středočeským krajem dle finančního limitu

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Středočeský kraj v celém sledovaném období zadával více zakázky podlimitní. V případě podlimitních veřejných zakázek lze v letech 2010 – 2013 klesající trend. Během tohoto časového období došlo k absolutnímu poklesu o 13 VZ. V roce 2014 došlo naopak k výraznému nárůstu podlimitních VZ, relativně došlo k nárůstu o 247 %. Vývoj nadlimitních VZ je nevyrovnaný, mezi roky 2010 – 2011 dochází k nárůstu, v letech 2011 – 2013 k poklesu, kdy byla v roce 2013 zadána pouze 1 nadlimitní VZ. V roce 2014 byl opět zaznamenán nárůst, kdy bylo zadáno 15 VZ. V roce 2015 došlo k plnému promítnutí snížení finančních limitů, od nichž má zadavatel povinnost zadávat VZ prostřednictvím zadávacího řízení.

Graf 19 - Cena zadaných VZ Středočeským krajem dle finančního limitu

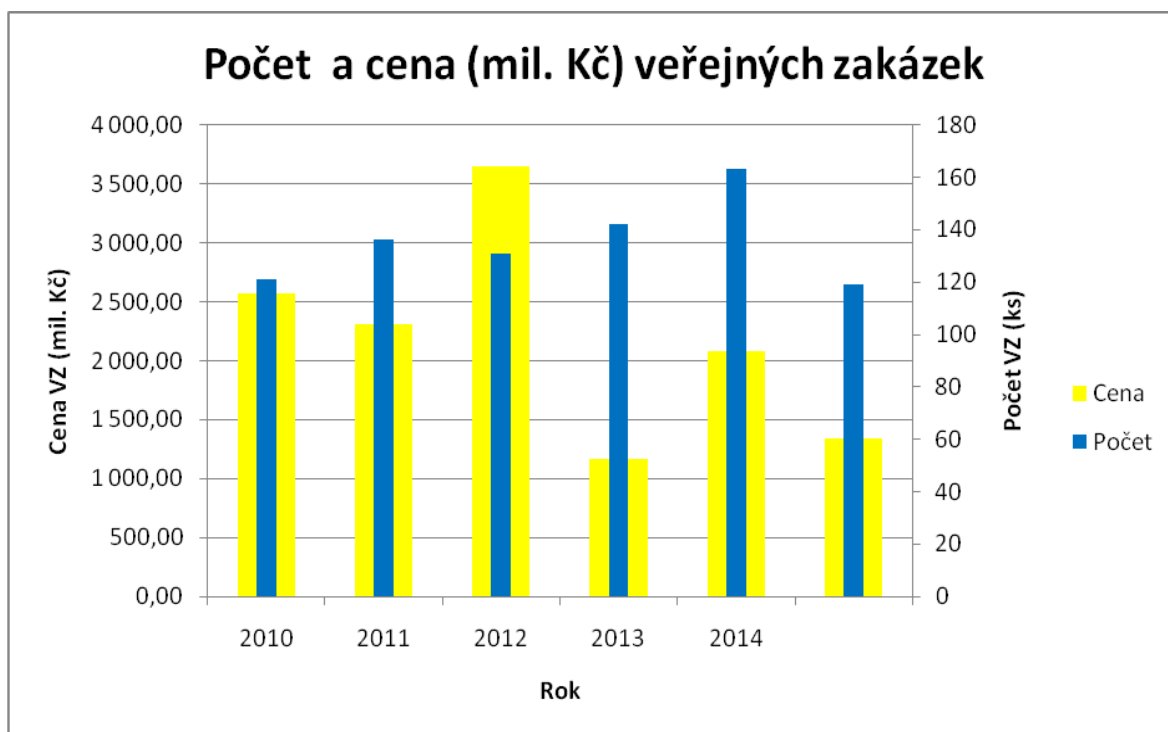
Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

S výjimkou roku 2011 nedošlo v žádném jiném roce sledovaného období k opačným výsledkům, tzn., pokud bylo například v roce 2010 zadáno více podlimitních zakázek, bylo také proinvestováno více finančních prostředků. Jak již bylo řečeno, výjimkou byl rok 2011, kdy bylo zadáno více podlimitních VZ, avšak finančních prostředků bylo proinvestováno více prostřednictvím nadlimitních VZ. V celém sledovaném období bylo více finančních prostředků vynaloženo v rámci podlimitních VZ v celkové výši 2 801,8 mil. Kč, celková výše zadaných nadlimitních VZ byla ve sledovaném období 2 060,5 mil. Kč. Novela ZVZ se v případě proinvestovaných finančních prostředků prostřednictvím nadlimitních a podlimitních zakázek projevila velmi negativně zejména v roce 2013, kdy došlo k výraznému poklesu v případě obou finančních limitů. Zejména nadlimitní veřejné zakázky byly zadány pouze ve výši 7 mil. Kč, meziročně došlo k poklesu o 562 mil. Kč. V případě podlimitních zakázek se jedná o pokles ve výši 431,4 mil. Kč, což je velký nepoměr vzhledem k tomu, že meziročně došlo k poklesu zadaných podlimitních zakázek pouze o 2 zakázky.

4.4.3. Analýza veřejných zakázek na úrovni obce – Brno

Tato kapitola je věnována analýze veřejných zakázek na obecní úrovni. Pro tuto úroveň bylo vybráno statutární město Brno, které patří mezi města s největším počtem zadáných VZ.

Tabulka 22 - Celkový počet a cena zadáných VZ městem Brno

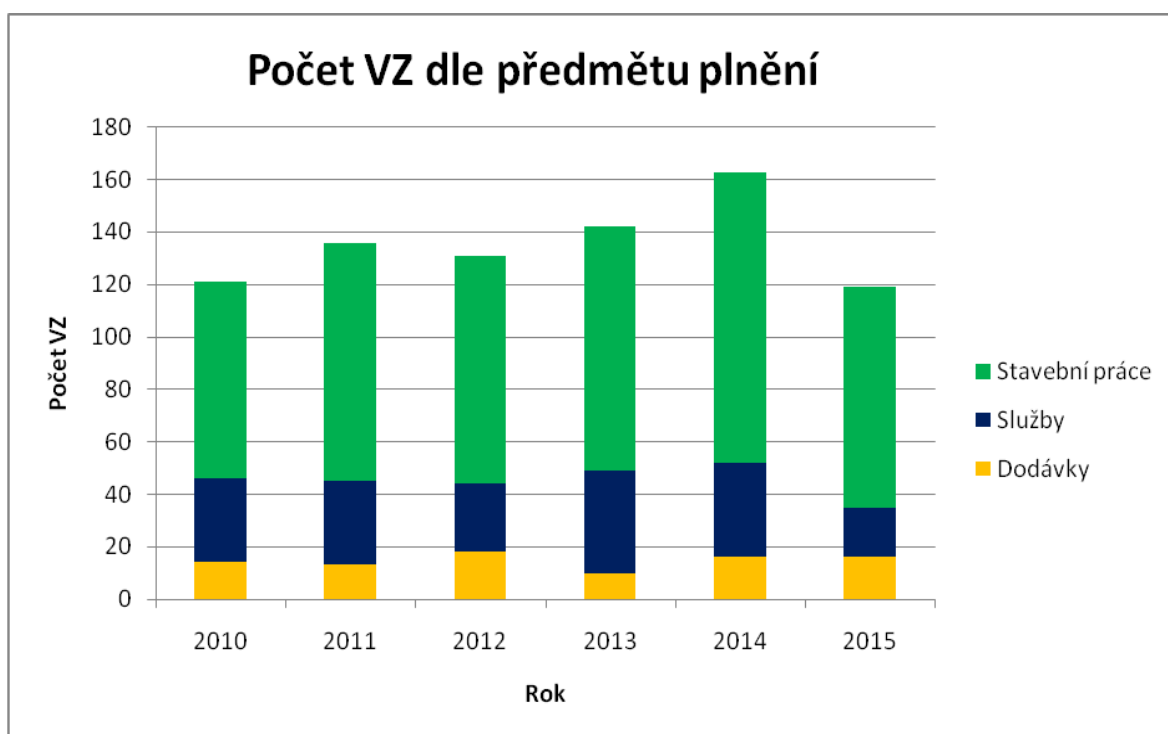

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Vývoj počtu zadáných VZ statutárním městem Brno je ve sledovaném období poměrně stabilní bez výrazných výkyvů. Počet zadáných VZ se pohybuje v intervalu 121 – 163 VZ, kdy kromě roku 2012 je vývojový trend zadáných VZ rostoucí. V roce 2012 došlo k mírnému poklesu zadáných VZ, ale naopak k nárůstu celkové ceny proinvestovaných finančních prostředků. Absolutně došlo k poklesu v počtu zadáných VZ o 5 VZ, v případě proinvestovaných finančních prostředků došlo k nárůstu o 1 344 mil. Kč. V dalším roce se projevil dopad novely ZVZ, kdy město Brno zadalo více VZ, avšak v nižších cenách. Celková cena v tomto roce byla nejnižší v celém sledovaném období, došlo k meziročnímu poklesu o 2 481 mil. Kč. V roce 2014 dochází naopak díky zvýšení finančních limitů k mírnému nárůstu jak v počtu zadáných VZ, tak především v jejich celkové částce. V roce

2014 došlo opět k navrácení finančních limitů na stejné částky, jako tomu bylo do roku 2012. S každým rokem zároveň stoupá potřeba zadaných VZ, rostoucí cena je zapříčiněna právě zvýšením finančních limitů. V roce 2015 výrazně poklesla investiční činnost v případě zakázek, v tomto roce bylo zadáno nejmenší množství v nejmenší celkové ceně v celém sledovaném období. Meziročně došlo k poklesu zadaných zakázek o 44 zakázek v celkové výši 741 mil. Kč.

Graf 20 - Počet zadaných veřejných zakázek městem Brno dle předmětu plnění

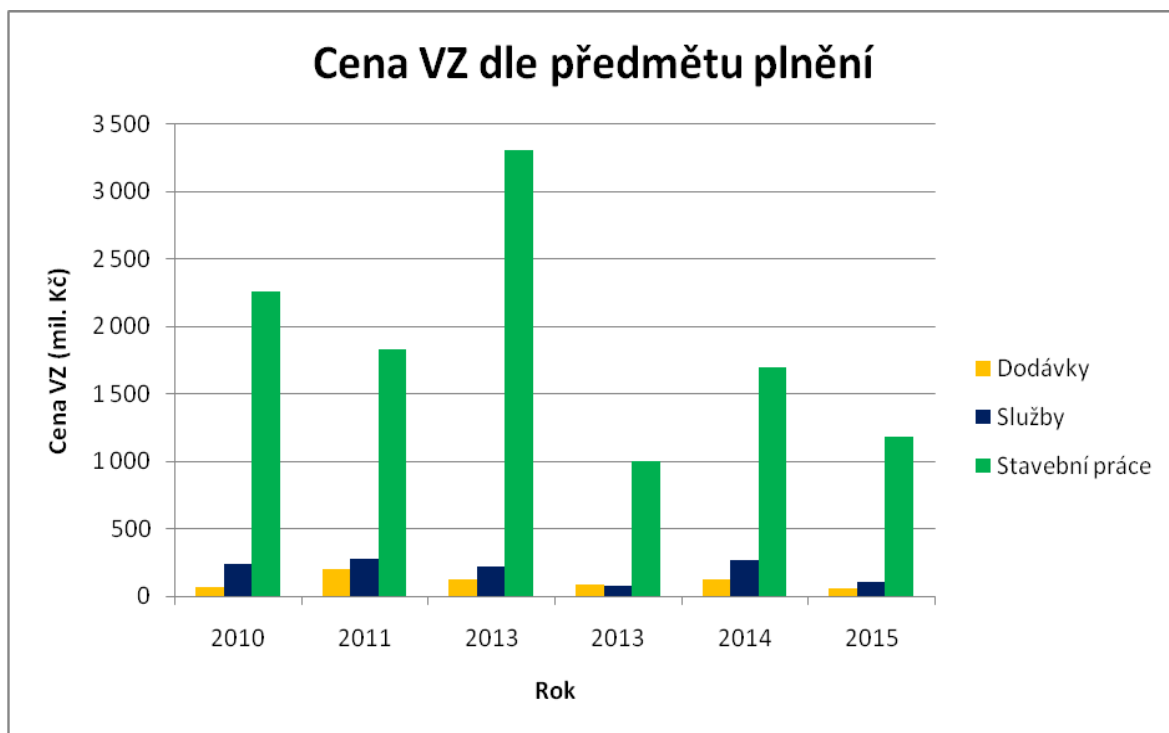

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Město Brno ve sledovaném období zadalo nejvíce VZ na stavební práce, kdy v roce 2014 bylo zadáno celkem 111 zakázek tohoto druhu. Lze říci, že vývoj VZ na stavební práce má v celém sledovaném období rostoucí trend, pouze v roce 2012 došlo k mírnému poklesu stejně jako v případě VZ na služby, VZ na dodávky v roce 2012 zaznamenaly mírný nárůst relativně o 138 %. Ve všech letech sledovaného období se počet zadaných VZ na stavební práce podílel na celkovém počtu zadaných VZ městem Brno z více než 60 %. Nejméně VZ bylo naopak zadáno na dodávky, ve sledovaném období to bylo pouze 71 VZ. V roce 2013 došlo k poměrně výraznému nárůstu počtu zadaných VZ na služby na

úkor sníženého počtu zadáných VZ na dodávky, absolutně došlo k nárůstu VZ na služby o 13 VZ, v případě VZ na dodávky došlo meziročně k absolutnímu poklesu o 8 VZ.

Graf 21 - Cena zadáných VZ městem Brno dle předmětu plnění

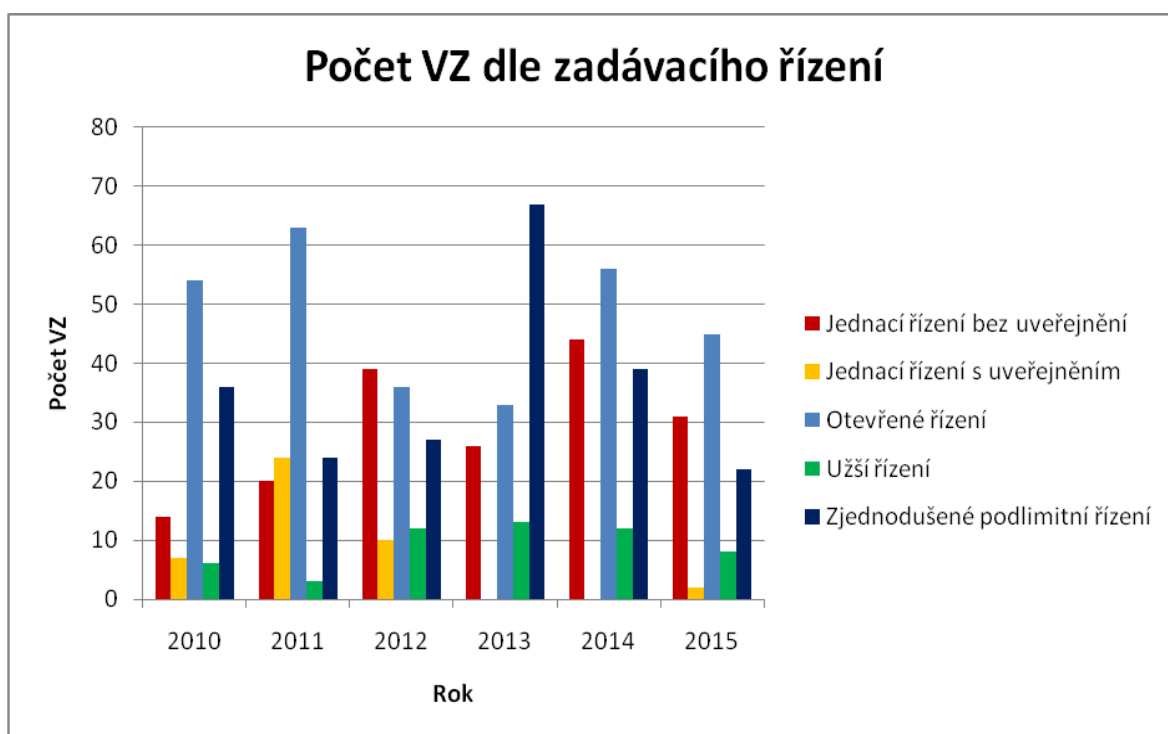

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Vzhledem k výsledkům analýzy počtu zadáných VZ je zřejmé, že nejvíce proinvestovaných finančních prostředků bude v případě VZ na stavební práce. V roce 2013 je zřejmý dopad novely ZVZ a snížení finančních limitů, kdy došlo meziročně k absolutnímu poklesu celkových proinvestovaných prostředků o 2 305 mil. Kč. V roce 2014 byly finanční limity opět navýšeny, tím dochází k růstu proinvestovaných finančních prostředků. K mírnému nárůstu došlo v roce 2014 také v případě VZ na dodávky a služby. Vývoj proinvestovaných finančních prostředků v případě VZ na stavební práce je ve sledovaném období nevyrovnaný. I přesto, že v polovině roku 2012 začala platit novela ZVZ, která snížila finanční limity o polovinu, celková výše zadáných VZ byla nejvyšší v celém sledovaném období. Dopad snížení finančních limitů je naopak výrazně vidět v roce 2013, kdy bylo finančních prostředků proinvestováno nejméně, a to ve výši 1 002 mil. Kč. Celková cena zadáných VZ na dodávky byla ve sledovaném období ve výši 598 mil. Kč, nejvíce proinvestovaných finančních prostředků v rámci těchto zakázek bylo

v roce 2011, tedy v roce, kdy platily vyšší finanční limity, které byly v polovině roku 2012 sníženy. Na veřejné zakázky na služby město Brno investovalo v letech 2010 – 2015 1 184 mil. Kč. Nejvíce finančních prostředků bylo proinvestováno stejně jako v případě VZ na dodávky v roce 2011, a to ve výši 274 mil. Kč. Před snížením finančních limitů v roce 2012 došlo ke zvýšení proinvestovaných finančních prostředků v případě VZ na stavební práce na úkor snížených finančních prostředků na služby a dodávky.

Graf 22 - Počet VZ zadaných městem Brno dle zadávacího řízení

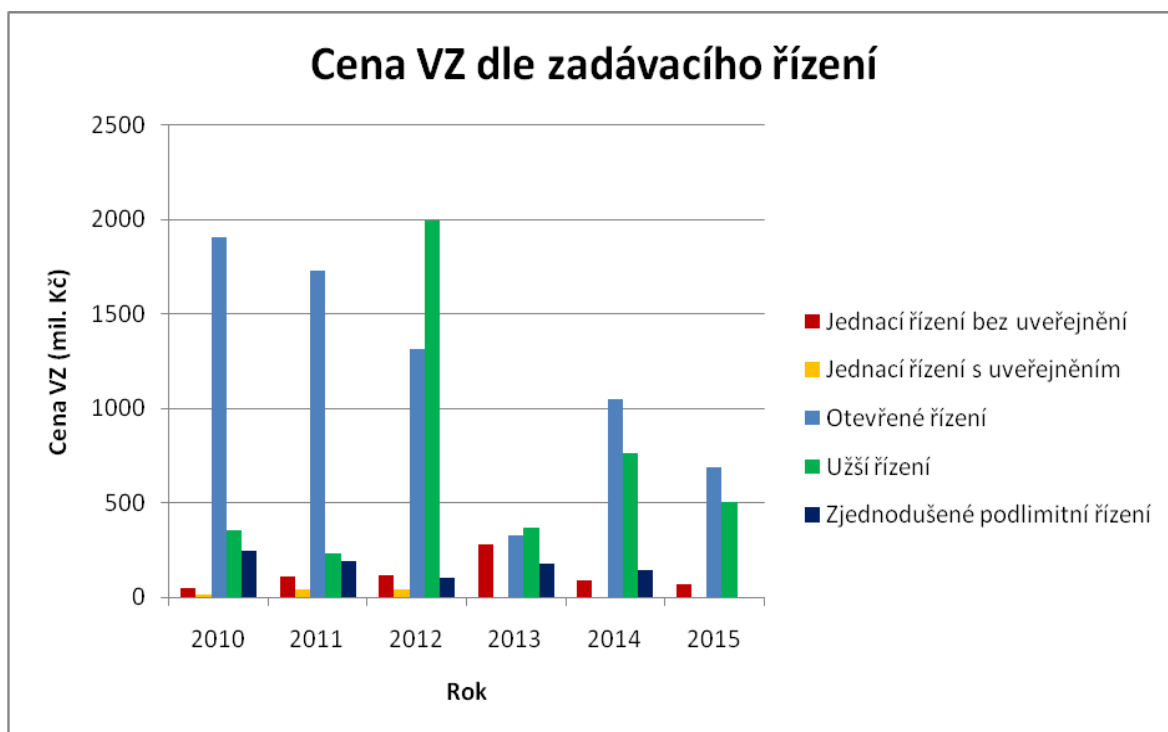

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

Do roku 2012 lze spatřovat ve využití zadávacích řízení dominanci otevřeného řízení, které je z hlediska zákona nejtransparentnější. V dalších letech však dochází ke zvýšení využití ostatních zadávacích řízení na úkor snížení využití otevřeného řízení. V roce 2012 bylo nejvíce využíváno JŘBU, a to ve 39 případech. V roce 2013 bylo nejvyužívanějším řízením ZPŘ, které patří mezi méně transparentní zadávací řízení, otevřené řízení v tomto roce bylo využito pouze ve 33 případech, což je o polovinu méně než v případě ZPŘ. V roce 2014 dominuje ve využití opět otevřené řízení, avšak oproti roku 2013 došlo k nárůstu počtu JŘBZ, relativně o 169 %, v případě ZPŘ došlo naopak k poklesu o 58 %. Ve výsledku se však tyto méně transparentní zadávací řízení podílejí na

celkovém počtu zadáných VZ z více než 50 %, v případě otevřeného řízení se jedná v roce 2014 o podíl ve výši 37 %. I přesto, že novela ZVZ z roku 2012 zrušila možnost zúžení počtu zadavatelů, které vyzve k podání nabídky v rámci užšího řízení, v případě města Brna roste v průběhu sledovaného období zájem o tento druh zadávacího řízení. Mezi roky 2010 – 2014 došlo k relativnímu nárůstu o 50 %.

Graf 23 - Cena VZ zadáných městem Brno dle zadávacího řízení

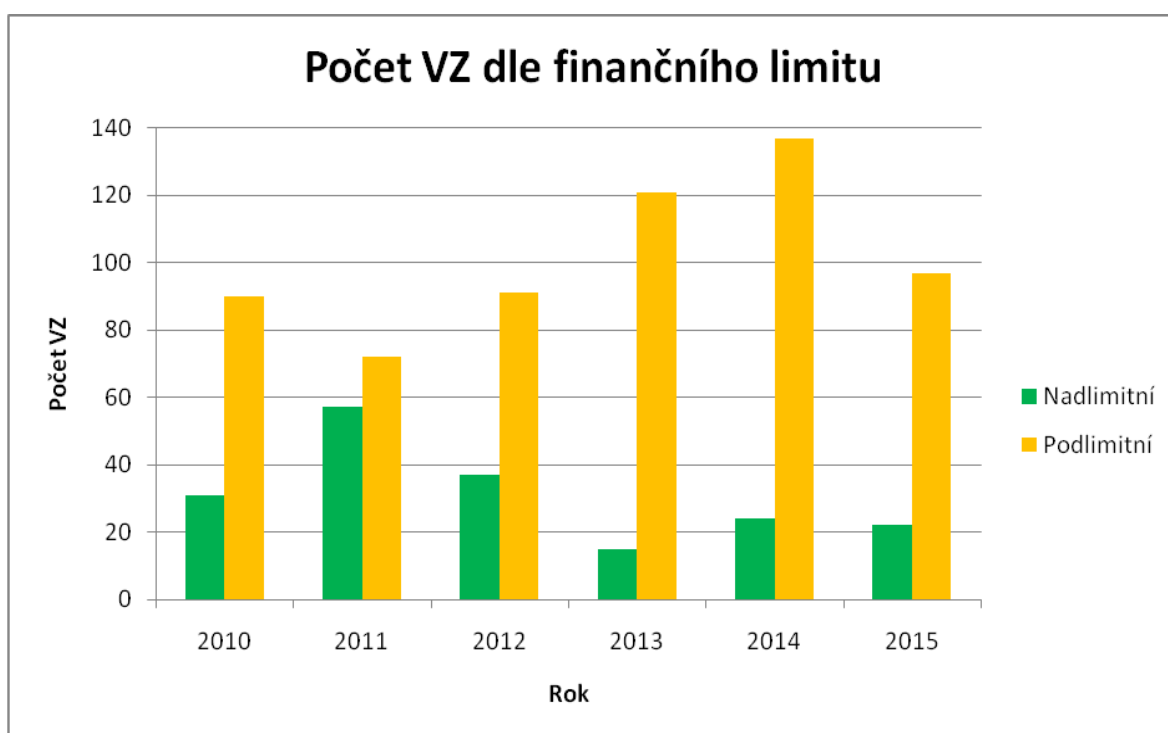

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

V letech 2010, 2011 a 2014 bylo nejvíce finančních prostředků proinvestováno prostřednictvím otevřeného řízení, které zejména v letech 2010 a 2011 výrazně dominovalo nad ostatními zadávacími řízeními. V roce 2010 připadalo v průměru na jednu VZ zadanou prostřednictvím otevřeného řízení 35,3 mil. Kč, v roce 2011 připadalo v průměru na jednu zadanou VZ 27,5 mil. Kč. V roce 2012 dominuje v celkové výši proinvestovaných finančních prostředků užší řízení. Je zřejmé, že město Brno v první polovině tohoto roku využilo možnosti vyloučit ze zadávacího řízení některé dodavatele, s novelou ZVZ tato možnost zanikla. Průměrná výše jedné zadané VZ v tomto případě je 2,7 mil. Kč. V dalších letech množství finančních prostředků vynaložených prostřednictvím otevřeného řízení klesá, meziročně došlo v roce 2013 k poklesu o 1 629

VZ. V roce 2013, kdy již celoročně platila novela ZVZ, bylo zároveň městem Brno proinvestováno nejméně finančních prostředků v rámci celého sledovaného období, výrazný pokles nastal zejména v případě otevřeného a užšího řízení. V rámci JŘBU došlo k relativnímu nárůstu o 240,1 %, v případě ZPŘ se jedná o relativní nárůst ve výši 179,2 %. V roce 2014 opět roste transparentnost zadávacích řízení, jelikož většina finančních prostředků byla vynaložena prostřednictvím otevřeného řízení, relativně se jedná o podíl ve výši 51,4 %. V roce 2015 roste výše proinvestovaných finančních prostředků v rámci všech zadávacích řízení, což je způsobeno celkovým poklesem evidovaných VZ v ISVZ.

Graf 24 - Počet zadaných VZ městem Brno dle finančního limitu

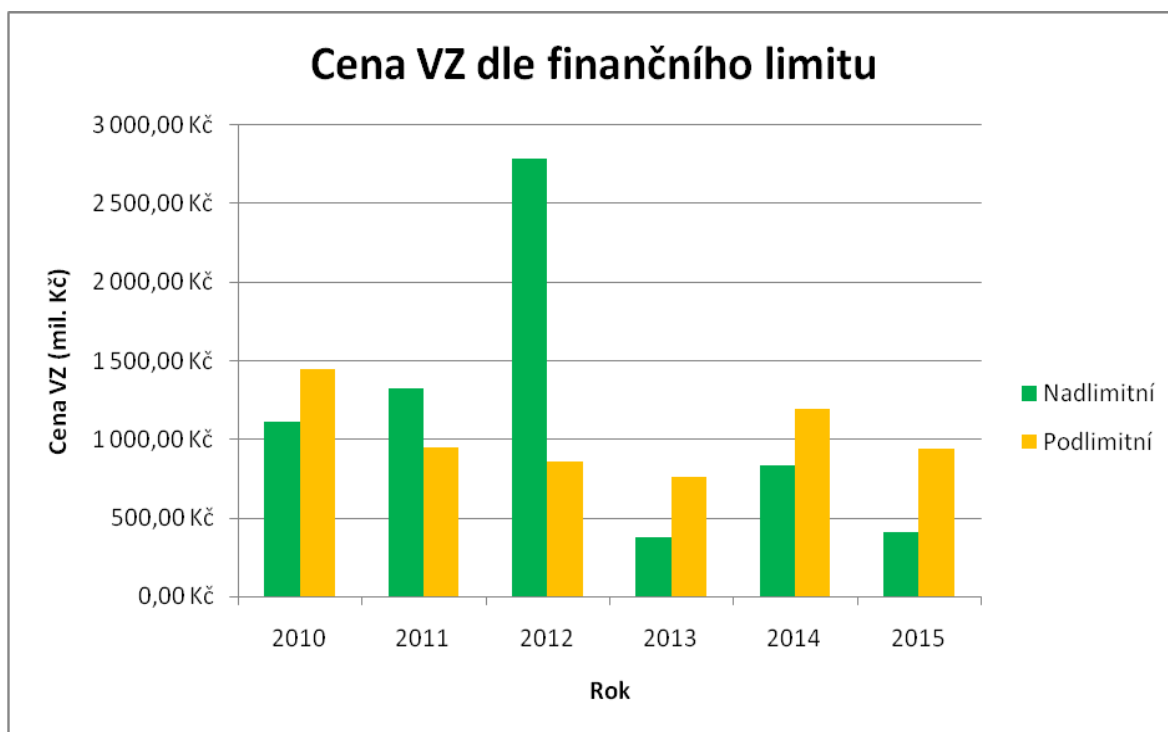
Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

V rámci sledovaného období zadalo město Brno celkem 812 veřejných zakázek, podlimitní veřejné zakázky tvořily celkem 75 % z celkového objemu. Od roku 2011 má počet podlimitních veřejných zakázek rostoucí trend. Je zřejmé, že město Brno se snaží co nejvíce veřejných zakázek zadat jako podlimitní, jelikož nadlimitní VZ mají přísnější podmínky, které je třeba splnit a legislativa v tomto případě vyžaduje nejvyšší stupeň transparentnosti. Vývoj nadlimitních VZ je nevyrovnaný, zároveň je možné říci, že ve většině let sledovaného období s výjimkou roku 2014 dochází k růstu počtu podlimitních

VZ na úkor snížení počtu zadanych nadlimitních VZ. V roce 2014 dochází jak k růstu podlimitních VZ relativně o 113,2 %, tak k mírnému nárůstu nadlimitních VZ, absolutně o 9 nadlimitních VZ.

Graf 25 - Cena zadanych VZ městem Brno dle finančního limitu

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – ISVZ, 2005 – 2013, vlastní zpracování

I přesto, že v letech 2011 a 2012 bylo zadáno více podlimitních veřejných zakázek, celková částka proinvestovaných finančních prostředků byla v těchto dvou letech vyšší v případě nadlimitních VZ. Důležitý je zejména rok 2012, kdy došlo ke snížení finančních limitů, výše finančních prostředků byla v případě nadlimitních VZ ve výši 2 788,1 mil. Kč, meziročně došlo k relativnímu nárůstu o 210,3 %. V roce 2013 došlo naopak k poklesu proinvestovaných finančních prostředků v rámci nadlimitních VZ stejně jako v případě počtu zadanych nadlimitních VZ. Snížení finančních limitů se projevilo zejména v roce 2013, kdy bylo proinvestováno nejméně finančních prostředků v rámci celého sledovaného období. V případě nadlimitních VZ došlo k absolutnímu poklesu o 2 413 mil. Kč a v případě podlimitních VZ došlo k poklesu o 96,1 mil. Kč. Změnou v roce 2014 bylo opětovně zvýšení finančních limitů, čímž došlo k nárůstu proinvestovaných finančních prostředků v případě nadlimitních i podlimitních VZ.

5. Výsledky a diskuse

Problematicke veřejných zakázek bylo v minulosti věnováno mnoho publikací. Této problematice se dlouhodobě věnuje například František Ochrana, který na toto téma napsal několik publikací obecného charakteru, které laiky do této problematiky uvedou. Pavel (2009) upozorňuje zejména na nedostatky jednotlivých zákonů a nízkou transparentnost zadávacích procesů. Poremská (2013) se naopak věnuje problematice elektronizace zadávání veřejných zakázek, stejně jako Ochrana poskytuje ve své publikaci základní informace týkající se tohoto tématu. Bergerová (2005) se ve své publikaci zabývá veřejnými zakázkami v ČR, vývojem legislativy, elektronizací veřejných zakázek a také celkovým zhodnocením trhu veřejných zakázek. Bergerová kritizovala zejména nedostatky ZVZ a nedostatky související se zadáváním veřejných zakázek.

V současné době je v procesu schvalování nový zákon o zadávání veřejných zakázek, který by měl být platný od dubna 2016. Tato novela by měla opět zvýšit transparentnost zadávacích řízení a měla by odstranit problémy na stranách zadavatelů i dodavatelů. I přesto, že cílem novely mělo být zjednodušení a snížení administrativních nákladů pro zadavatele i dodavatele, lze předpokládat, že i tato novela bude mít mnoho nedostatků (vzhledem k výši připomínek v mezirezortním připomínkovém řízení), tudíž se v budoucnu tato problematika další novelizací nevyhne. O správnosti a vhodnosti nového zákona pochybuje mnoho odborníků. Tomáš Pfeffer, zakládající partner týmu INDOC, přišel s otázkou, proč byla příprava návrhu nového zákona svěřena člověku, který je podepsán pod oběma předchozími zákony, které se dle několika tvrzení příliš neosvědčily. JUDr. Ing. Jan Vych z Advokátní kanceláře Vych & Partners, s.r.o. poukázal na základě výsledků z mezirezortního řízení, že se předkladateli pravděpodobně nepodaří naplnit cíl, kterým bylo zejména snížení administrativní zátěže a zefektivnění systému veřejného zadávání. Dle jeho slov je důvod se obávat, že nejednoznačnost a nesystematičnost nové právní úpravy bude i přes některé pozitivní novinky působit pochybení při zadávání veřejných zakázek. Zároveň se zabýval otázkou, zda by nebyla lepším řešením systémová novelizace stávající zaběhnuté právní úpravy místo přípravy nové právní úpravy dané problematiky, se kterou budou spojeny další problémy, které budou odhaleny až praktickým využitím zákona.

Pokud se zaměříme na vývoj trhu VZ v rámci celé ČR, je zřejmé, že v roce 2006, kdy vstoupil v platnost zákon o veřejných zakázkách č. 137/2006 Sb., byl zahájen boom týkající se problematiky VZ, kdy byl zároveň zadán nadprůměrný počet VZ. V průběhu sledovaného období byl ovlivněn vývoj zejména novelami ZVZ. Transparentní novela z roku 2012 zapříčinila v rámci celého trhu mírný pokles o 6 mld. Kč, zároveň však došlo k nárůstu transparentnosti, jelikož bylo v ISVZ evidováno o 46 mld. Kč více. V roce 2014 bylo dosaženo prozatím nejvyšší úrovně transparentnosti, kdy bylo v ISVZ evidováno 78 % VZ. V dalších letech lze předpokládat růst evidence veřejných zakázek v ISVZ. Z odhadu stanoveným na rok 2015 by mělo být prostřednictvím trhu VZ proinvestováno 617 mld. Kč, skutečná data však budou k dispozici až v květnu 2016. V ISVZ byly evidovány VZ v celkové hodnotě 319 mld. Kč, pokud by tak byl naplněn odhad v rámci celého trhu VZ, došlo by k výraznému poklesu transparentnosti, jelikož by bylo v ISVZ evidováno pouze necelých 52 % VZ, které podléhají kontrole a jsou transparentní.

Cílem všech novel ZVZ je zvýšení transparentnosti zadávání a realizace veřejných zakázek. I přesto, že podmínky stanovené zákonem o veřejných zakázkách se zdají být přesné a striktní, z výsledků kontroly ÚOHS vyplývá, že stále více subjektů se snaží nalézt cestu, jak tento zákon obejít. Do budoucna lze očekávat další zpřísnění těchto podmínek ovlivňující celý proces týkající se VZ.

Problematice IT zakázek je potřeba věnovat pozornost zejména z důvodu vysokého objemu proinvestovaných finančních prostředků a také z důvodu, který vyplynul z analýzy výsledků činnosti ÚOHS. V rámci analýzy bylo zjištěno, že ÚOHS zaznamenalo nejvíce pochybení právě v oblasti IT, dále v oblasti stavebnictví a dopravy. Ve všech případech se jedná o veřejné zakázky ve vysoké hodnotě. Problémem IT zakázek je také fakt, že většina veřejných zakázek je zadávána méně transparentními zadávacími řízeními, a tím dochází k zadání veřejných zakázek stále stejným dodavatelům. Tím dochází k „diskriminaci“ některých IT dodavatelů, kteří za takto nastavených podmínek nemají šanci v zadávacích řízeních uspět.

Obecně lze mezi nejčastější chyby zadavatelů zařadit neoprávněné zrušení zadávacího řízení, nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek, nepřiměřené nastavení kvalifikačních požadavků, nesprávné posouzení a hodnocení nabídek a zadávání veřejných zakázek mimo režim zákona o veřejných zakázkách. Problémem však kromě účelného

obcházení ZVZ může být také fakt, že podmínky jsou velmi často obměňovány, což zejména pro menší subjekty, které nemají dostatečné personální zabezpečení, může být složité.

V rámci analýzy elektronických tržišť byl zjištěn rostoucí trend využívání elektronických tržišť co do počtu i do výše proinvestovaných finančních prostředků. Lze tedy říci, že novela zákona, která určila povinnost užívání e-tržišť subjektům stanoveným zákonem, měla pozitivní vliv, jelikož dochází k růstu transparentnosti. Z analýzy elektronických tržišť dále vyplynulo, že ve většině případů byla veřejná zakázka ukončena uzavřením jednorázové smlouvy. Uzavření rámcových smluv, které jsou v mnoha případech limitující a je vhodné je použít pouze v určitých případech, není příliš využíváno. V roce 2016 lze očekávat ještě mírný nárůst evidovaných VZ na elektronickém tržišti, avšak od roku 2017 by mohlo dojít k výraznému poklesu, jelikož do konce roku 2017, respektive 2018, musí být činnost elektronických tržišť ukončena. I v tomto případě bude možnost obdržet výjimku z povinného užívání NEN, což by mohlo způsobit problémy. Tyto výjimky však budou známy až v průběhu roku 2016.

Dle analýzy zadávání veřejných zakázek na jednotlivých úrovních státní a veřejné správy lze říci, že počet a typ zakázky a výše proinvestovaných finančních prostředků závisí na tom, na jaké úrovni se jednotlivé subjekty nacházejí. Nejvíce zakázek zadalo ve sledovaném období Ministerstvo obrany co do počtu i do finančního objemu. Ministerstvo obrany dominuje mezi zadavateli také v případě využití elektronických tržišť. Celkem zadalo Ministerstvo obrany v letech 2010 – 2015 875 zakázek v celkové výši 20 166,4 mil. Kč. Na druhém místě se „překvapivě“ umístilo statutární město Brno s 812 zakázkami v celkové výši 13 120,2 mil. Kč. Středočeský kraj zadal ve sledovaném období „pouze“ 432 veřejných zakázek v celkové výši 6 038,6 mil. Kč. Důvodem rozdílu ve výši proinvestovaných finančních prostředků mezi Ministerstvem obrany a městem Brnem je to, že Ministerstvo obrany zadalo více než 50 % nadlimitních zakázek, v případě města Brna se jednalo „pouze“ o 186 nadlimitních zakázek z celkového počtu 812 zakázek. Z hlediska transparentnosti, tedy ve využívání otevřeného řízení, dominuje zejména statutární město Brno, které prostřednictvím tohoto řízení zadalo celkem 287 zakázek v celkové hodnotě 7 015,9 mil. Kč. I přesto, že Ministerstvo obrany zadalo co do počtu v otevřeném řízení více zakázek, konkrétně 404 zakázek, výše proinvestovaných finančních prostředků prostřednictvím tohoto řízení byla 5 683,5 mil. Kč. To znamená, že

v průměru na jednu zakázku připadalo méně finančních prostředků než v případě města Brna. Nejvyšší objem finančních prostředků byl proinvestován v rámci celého sledovaného období u zvolených subjektů v rámci jednacního řízení bez uveřejnění Ministerstvem obrany, které zadalo celkem 198 zakázek prostřednictvím tohoto řízení v celkové výši 7 375,6 mil. Kč. V případě Ministerstva obrany se nejedná o výrazně znepokojující údaj, jelikož lze předpokládat, že veřejné zakázky byly zadány v oblasti obrany či bezpečnosti, kdy je povoleno jednacím řízením bez uveřejnění využít.

6. Závěr

Smyslem institutu veřejných zakázek je dodržení pravidel 3E, tedy zásady hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti. Zároveň by měly všechny novely zákona o zadávání veřejných zakázek vést ke zvýšení transparentnosti zadávání veřejných zakázek. Předpokládané změny, které měly jednotlivé novely přinést, však k těmto hodnotám nepřispívají. Toto konstatování lze podložit zejména pravidelnými chybami a problémy při zadávání i přidělení veřejných zakázek a souvisejícím tématem korupce.

Z výsledků praktické části je zřejmé, že zejména novela Zákona o veřejných zakázkách č. 55/2012 Sb., měla na vývoj veřejných zakázek v České republice významný vliv. Největší změnou, kterou přinesla novela, bylo zejména snížení finančních limitů veřejných zakázek malého rozsahu, které nejsou evidovány v Informačním systému veřejných zakázek a jsou tak nejméně transparentní. V důsledku této změny došlo k výrazné změně v poměru zadaných VZ v ISVZ a v jejich celkové hodnotě. Došlo tedy ke zvýšení transparentnosti, avšak k poklesu vynaložených finančních prostředků. Ne vždy se novela ZVZ z roku 2012 projeví ihned v daném roce. Ve všech sledovaných případech je však zjevný dopad v roce následujícím, kdy dochází k výraznému poklesu proinvestovaných finančních prostředků i přesto, že počet zadaných VZ vzrostl, ve většině případů je v roce následujícím dokonce počet zadaných VZ nejvyšší. Z hlediska transparentnosti je však i tento ukazatel pozitivní, neboť stále roste počet evidovaných zadaných VZ.

Zejména novela ZVZ v roce 2012 měla výrazný dopad na všechny úrovně veřejné a státní správy. Snížení finančních limitů se projevilo zejména v počtu zadaných VZ a výši proinvestovaných finančních prostředků. To samé platí v případě zvýšení finančních limitů v roce 2014, kdy ve většině případů došlo zejména k navýšení celkové částky proinvestovaných finančních prostředků.

S rostoucím počtem zadaných VZ roste také počet stížností a zpochybnění, které musí řešit ÚOHS, s tím také souvisí rostoucí výše uložených pokut. Na tyto výsledky lze nahlížet z dvojího pohledu, buď že roste kontrola ÚOHS, které tak zadává více pokut, nebo že z důvodu častých novel a změn podmínek roste počet pochybení, kterých se zadavatelé

dopouštějí. Je zřejmé, že mnoho pokusů obejít zákon je záměrných, je však potřeba vzít v úvahu i časté změny v zákoně.

Z výsledků práce je zřejmé, že problematika IT zakázek je velice rozsáhlá. Je potřeba zajistit kompatibilitu systému či technického řešení, zároveň je nutné vypořádat práva duševního vlastnictví. Výrazným nedostatkem zadávacích řízení je přihlášení pouze jediného dodavatele do vyhlášeného tendru. Dodávané produkty jsou často koncipovány tak, aby možnost dalšího rozvoje byla možná pouze ze strany stejného dodavatele. Tím dochází k diskriminaci malých IT dodavatelů, kteří tak nemají šanci mezi velkou konkurencí uspět. Díky vzniku pracovní komise v listopadu 2014 by mělo dojít k odstranění všech problémů týkajících se zadávání IT zakázek, snížení diskriminace malých IT dodavatelů a zvýšení transparentnosti. Pouze čas však ukáže, do jaké míry budou představy související se vznikem komise naplněny.

Na základě studia dostupných informací a zpracování jednotlivých analýz si myslím, že by pro trh veřejných zakázek a jeho zvýšení transparentnosti bylo nejlepší, aby byly sníženy finanční limity na 1 – 2 mil. Kč s možností využití pouze otevřeného řízení samozřejmě s výjimkou pro zakázky zadávané v oblasti bezpečnosti či tajných informací. Měla by být nastavena jasná a srozumitelná pravidla, aby byla snížena co nejvíce administrativní náročnost a aby bylo zabráněno v co největší míře korupci a diskriminaci dodavatelů.

7. Zdroje

Literární zdroje

BERGEROVÁ, E. Veřejné zakázky v České republice. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. 150 s. ISBN 80-86861-84-4

BICHLER, M. Future of E-Markets : Multidimensional Market Mechanisms. Cambridge University Press, 2001. ISBN 0 521 00383 0 paperback

GRAELLS, A.S. Public Procurement and the EU Competition Rules. Hart Publishing, 2012. ISBN: 978-1849460668

JURČÍK, R. Veřejné zakázky a koncese 2. Doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. 1 024 stran. ISBN: 978-80-7400-443-8

KAMENÍK, M, PLHOŇ, T. ŠANC, F. MORE THAN PUBLIC PROCUREMENT ACT: economy, transparency and accountability in public purchases. Oživení, o.s., 2012. ISBN: 978-80-904829-4-4

KARLÍČEK, M. Základy marketingu. Praha: GradaPublishing, 2013. 256 stran. ISBN: 978-80-247-4208-3

KNÉBL, O. NĚMEC, J. The International Comparative Legal Guide to: Public Procurement 2010. London: Global Legal Group, 2010.

KNIGHT, L. HARLAND, CH. TELGEN, J. THAI, K. Public Procurement: International Cases and Commentary. Abingdon: Routledge, 2007. ISBN: 978-0-415-39405-5

KRENK, M. Zadávání veřejných zakázek: doktorská disertační práce. Praha: Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, 2008. 237 s. ISBN: 978-80-87023-06-8

MAREK, K. PELC, V. Veřejné zakázky – Zákon o veřejných zakázkách s vysvětlivkami. Praha: Linde Praha, a.s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2005. 317 stran. ISBN: 80-7201-531-1

NEMEC, J. OCHRANA, F. PAVEL, J. ŠAGÁT, V. Kontrola ve veřejné správě. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 160 stran. ISBN: 978-80-7357-558-8

OCHRANA, F. Veřejné výdajové programy, veřejné projekty a zakázky – Jejich tvorba, hodnocení a kontrola. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 220 stran. ISBN: 978-80-7357-644-8

OCHRANA, F. Veřejné zakázky – Metody a metodika efektivního hodnocení a výběru. Praha: Ekopress, s.r.o., 2004. 173 stran. ISBN: 80-86119-79-3

OCHRANA, F. Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek – Ekonomická analýza. Praha: Ekopress, s.r.o., 2008. 153 stran. ISBN: 978-80-86929-46-0

PANÁČEK, T. Dynamický nákupní systém - Metodika zadávání v rámci DNS. Ministerstvo vnitra České republiky, 2012. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/kivs-metodika-k-dns-120726-pdf.aspx

PAVEL, J. Veřejné zakázky a efektivnost. Praha: Ekopress, 2013. 123 stran. ISBN: 978-80-87865-04-4

PAVEL, J. Veřejné zakázky v České republice. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2009. 105 stran. ISBN: 80-86729-47-8

POREMSKÁ, M. Elektronické zadávání veřejných zakázek. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 192 stran. ISBN: 978-80-7357-760-5

POREMSKÁ, M. Veřejné zakázky: právní minimum při jejich zadávání. Olomouc: Anag, 2014. 143 s. ISBN: 978-80-7263-908-3

RAUS, D. Zadávání veřejných zakázek. Judikatura s komentářem. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 421 stran. ISBN: 978-80-7357-658-5

SARAFÍN, P. DVOŘÁK, D. Zadávání veřejných zakázek ve stavebnictví. Praha: ABF – nakladatelství ARCH, 2009. 256 stran. ISBN: 978-80-86905-51-8

TOMEK, G. - VÁVROVÁ, V. Integrované řízení výroby – Od operativního řízení výroby k dodavatelskému řetězci. Praha: GradaPublishing, 2014. 368 stran. ISBN: 978-80-247-4486-5

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Internetové zdroje

Mgr. Marek Doleček. Veřejné zakázky. CzechTrade. [online]. 1. 1. 2014 [cit. 2015-04-21].

Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/verejne-zakazky-ppbi-51137.html#!&chapter=3>

Public Procurement. European Commission. [online]. 2015 [cit. 2015-10-07]. Dostupné

z: http://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/index_en.htm

Změny ve finančních limitech pro účely zákona o veřejných zakázkách a koncesního zákona na základě nařízení vlády č. 456/2013 Sb., kterým se novelizují nařízení vlády č. 77/2008 Sb. a nařízení vlády č. 78/2008 Sb.. MMR ČR. [online]. 2012 [cit. 2015-10-10].

Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Aktuality/Zmeny-ve-financnich-limitech-pro-ucely-zakona-o-ve>

Rules & procedures. European Union. [online]. 10/2015 [cit. 2015-10-06]. Dostupné z:

http://europa.eu/youreurope/business/public-tenders/rules-procedures/index_en.htm

ELEKTRONICKÉ TRŽIŠTĚ VEŘEJNÉ SPRÁVY. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [online]. 2015 [cit. 2015-10-08]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Informacni-systemy-a-elektronicke-vzdelavani/NIPEZ-El-trziste-verejne-spravy>

NIPEZ/EL. TRŽIŠTĚ VEŘEJNÉ SPRÁVY. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [online].

2015 [cit. 2015-10-08]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Verejne-investovani/Verejne-zakazky-a-PPP/NIPEZ-El-trziste-verejne-spravy>

ZMĚNY ZÁKONA O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH K 01.01.2014. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [online]. 1.1.2014 [cit. 2015-10-08]. Dostupné

z: <http://www.mmr.cz/cs/Verejne-investovani/Verejne-zakazky-a-PPP/Novela-ZVZ-2013/Zmeny-zakona-o-verejnych-zakazkach-k-01-01-2014>

Členění veřejných zakázek podle předpokládané hodnoty. ČNB. [online]. 2003 – 2015 [cit. 2015-10-08]. Dostupné

z: https://www.cnb.cz/cs/dulezite/verejne_zakazky/cleneni_zakazek_podle_hodnoty/index.html

Metodika dodržování principů účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti při hospodaření s veřejnými prostředky. Vláda České republiky. [online]. 2013 – 2015 [cit. 2015-10-01].

Dostupné z: <http://www.korupce.cz/assets/protikorupcni-strategie-vlady/na-leta-2013-2014/metodika-dodrzovani-principu-3E—navrh.pdf>

Zákon o veřejných zakázkách uspoří až 90 miliard ročně. Asociace poskytovatelů a uživatelů elektronických nástrojů pro výběrová řízení a elektronické aukce. [online]. 2010 [cit. 2015-10-01]. Dostupné z: <http://www.korupce.cz/assets/protikorupcni-strategie-vlady/na-leta-2013-2014/metodika-dodrzovani-principu-3E—navrh.pdf>

Robert Pergl. Než se vypíše veřejná zakázka na ICT /1. Profi Press s.r.o.. [online]. 3.5.2013 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/nez-se-vypise-verejna-zakazka-na-ict-1/>

Lucie Nováková. Stát lépe dohlédne na zakázky v oblasti ICT. Ministerstvo vnitra České republiky. [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/stat-lepe-dohledne-na-zakazky-v-oblasti-ict.aspx>

Rada vlády pro informační společnost. Ministerstvo vnitra České republiky. [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/stat-lepe-dohledne-na-zakazky-v-oblasti-ict.aspx>

Zprávy o fungování elektronických tržišť veřejné správy. MMR. [online]. 2012 [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Informacni-systemy-a-elektronicke-vzdelavani/NIPEZ-El-trziste-verejne-spravy/Materialy-ke-stazeni>

Výroční zprávy o stavu veřejných zakázek. MMR ČR. [online]. 2012 [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Vyrocnizpravy-a-souhrnne-udaje-o-verejnych-zakazk/Vyrocnizpravy-o-stavu-verejnych-zakazek>

Výroční zprávy. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online]. 2012 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/vyrocnizpravy.html>

Informační systém o veřejných zakázkách. MMR ČR. [online]. 2005 – 2013 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.isvz.cz/ISVZ/Podpora/ISVZ.aspx>

Věstník veřejných zakázek. NESS Czech s.r.o.. [online]. 2012 [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/>

eGovernment v roce 2011 – 5 miliard zadáno v tendrech s jediným uchazečem. eGov.cz 2014. [online]. 16.9.2014 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z:

<http://www.egov.cz/clanky/egovernment-v-roce-2011-5-miliard-zadano-v-tendrech-s-jediny-uchazecem>

Novela zákona o veřejných zakázkách snížila počet zakázek a zvýšila administrativu. eGov.cz 2014. [online]. 16.9.2014 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://www.egov.cz/clanky/novela-zakona-o-verejnych-zakazkach-snizila-pocet-zakazek-a-zvysila-administrativu>

I přes vládní škrty došlo v roce 2013 k nárůstu objemu ICT zakázek. eGov.cz 2014. [online]. 16.9.2014 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://www.egov.cz/clanky/i-pres-vladni-skrty-doslo-v-roce-2013-k-narustu-objemu-ict-zakazek>

V oblasti ICT byly v roce 2012 zadány zakázky v celkové hodnotě 16,5 miliardy. eGov.cz 2014. [online]. 16.9.2014 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://www.egov.cz/clanky/v-oblasti-ict-byly-v-roce-2012-zadany-zakazky-v-celkove-hodnote-165-miliardy>

NKÚ: Ministerstva zadávají 62 % ICT zakázek bez soutěže. eGov.cz 2014. [online]. 16.9.2014 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://www.egov.cz/clanky/nku-ministerstva-zadavaji-62-ict-zakazek-bez-souteze>

Státu (nejen) v IT zakázkách zbytečně mizí miliardy, řešení NKÚ zatím nenašlo. eGov.cz 2014. [online]. 18.2.2015 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://www.egov.cz/clanky/statu-nejen-v-it-zakazkach-zbytecne-mizi-miliardy-reseni-nku-zatim-nenaslo>

Stát chce lépe dohlížet na efektivní zadávání zakázek v oblasti ICT. eGov.cz 2014. [online]. 29.12.2014 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://www.egov.cz/clanky/stat-chce-lepe-dohlizet-na-efektivni-zadavani-zakazek-v-oblasti-ict>

Jan Sedlák. Proč jsou státní IT zakázky taková tragédie. Mladá fronta, a.s.. [online]. 14.4.2014 [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://e-svet.e15.cz/it-byznys/proc-jsou-statni-it-zakazky-takova-tragedie-1077314>

Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ). MMR. [online]. 2015 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/getmedia/b94a9a17-83fa-44ec-90fa-362cdc29f69b/Nipez-manazerske-shrnuti-boxy>

NIPEZ efektivní cesta pro transparentní zadávání veřejných zakázek. MMR. [online]. 2012 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: http://www.portal-vz.cz/getmedia/d8fae1a8-6c77-4269-adec-2db79eaa776b/NIPEZ_letak_2_zadavatele_final

Vláda schválila strategii na další léta v oblasti elektronizaci veřejných zakázek a elektronických tržišť. Ministerstvo pro místní rozvoj. [online]. 2012 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2016/Vlada-schvalila-strategii-na-dalsi-leta-v-oblasti-elektronizaci-verejn>

Často kladené dotazy – nový zákon o zadávání veřejných zakázek. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [online]. 2012 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: [http://www.mmr.cz/cs/Verejne-investovani/Verejne-zakazky-a-PPP/Casto-kladene-dotazy-Novy-zakon-o-zadavani-verejnych-zakazek-\(1\).aspx#CatName](http://www.mmr.cz/cs/Verejne-investovani/Verejne-zakazky-a-PPP/Casto-kladene-dotazy-Novy-zakon-o-zadavani-verejnych-zakazek-(1).aspx#CatName)

Poslanci posunuli zákon o zadávání veřejných zakázek opět kupředu. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [online]. 27.1.2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2016/Poslanci-posunuli-zakon-o-zadavani-verejnych-zakazek-opet-kupredu>

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek prošel prvním čtením. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [online]. 26.1.2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2015/Novy-zakon-o-zadavani-verejnych-zakazek-prosel-prvnim-ctenim>

Od dubna platí nový zákon o veřejných zakázkách. European Business Enterprise, a.s. [online]. 30.3.2012 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: http://www.statnisprava.cz/rstsp/clanky.nsf/i/od_dubna_plati_novy_zakon_o_verejnych_zakazkach_12033010_01441978

Jan Vych. Nový zákon o veřejných zakázkách – myšlenka dobrá, provedení zatím o dost horší. EPRAVO.CZ. [online]. 23.9.2015 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/novy-zakon-o-zadavani-verejnych-zakazek-myslenka-dobra-provedeni-zatim-o-dost-horsi-98904.html>

Klíčový zákon této vlády, nový zákon o zadávání veřejných zakázek, prošel úspěšně třetím čtením. MMR. [online]. 9.3.2016 [cit. 2016-03-16]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2016/Novy-zakon-o-zadavani-verejnych-zakazek-prosel-tretim-ctenim>

8. Přílohy

Příloha 1 – Seznam použitých obrázků v textu

Obrázek 1 - Postup zadavatele při volně jednacího řízení s uveřejněním a při jednání o nabídkách.....	35
Obrázek 2 - Postup zadavatele při volbě jednacího řízení bez uveřejnění a při jednání o nabídkách.....	36
Obrázek 3 - Postup zadavatele při zjednodušením podlimitním řízení	39
Obrázek 4 - Elektronické tržiště veřejné správy	51
Obrázek 5 - Technické řešení NIPEZ	53

Příloha 2 – Seznam použitých tabulek v textu

Tabulka 1 - Fáze veřejné zakázky.....	17
Tabulka 2 - Vývoj legislativní úpravy VZ.....	24
Tabulka 3 - Klasifikace veřejných zakázek podle předmětu plnění	28
Tabulka 4 - Finanční limity pro veřejné zakázky na dodávky, služby a stavební práce	29
Tabulka 5 - Klasifikace dílčích kritérií	43
Tabulka 6 - Klasifikace kontrol ve vztahu k veřejným zakázkám.....	45
Tabulka 7 - Druh kontrol vykonávané NKÚ ve vztahu k veřejným zakázkám.....	47
Tabulka 8 - Podíl objemu finančních prostředků VZ evidovaných IS VZ na celkovém trhu veřejných zakázek.....	57
Tabulka 9 - Vývoj velikosti trhu veřejných zakázek v České republice.....	58
Tabulka 10 - Vývoj veřejných zakázek dle finančního limitu.....	63
Tabulka 11 - Vývoj veřejných zakázek dle druhu zadávacího řízení	65
Tabulka 12 - Výsledky činnosti ÚOHS v oblasti kontroly veřejných zakázek	68
Tabulka 13 - Celkový přehled zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015.....	71

Tabulka 14 - Přehled zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle druhu zadávacího řízení	72
Tabulka 15 - Přehled zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle limitu.....	73
Tabulka 16 - Přehled zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle dílčí kategorie	76
Tabulka 17 - Zadané zakázky e-tržistiště dle druhu	77
Tabulka 18 - Zadané zakázky dle základního hodnotícího kritéria	78
Tabulka 19 - Zadané zakázky dle výsledku zadávacího řízení.....	79
Tabulka 20 - Největší zadavatelé dle počtu zadaných zakázek	80
Tabulka 21 - ÚOSS dle počtu zadaných zakázek a celkové smluvní ceny	81
Tabulka 22 - Celkový počet a cena zadaných VZ městem Brno	97
Příloha 3 - Seznam použitých grafů v textu	
Graf 1 - Zadané veřejné zakázky evidované v ISVZ.....	59
Graf 2 - Procentuální podíl zadaných VZ dle předmětu.....	61
Graf 3 - Počet zadaných VZ dle předmětu	62
Graf 4 - Počet a výše uložených pokut ÚOHS	69
Graf 5 - Vývoj zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle druhu zakázky.....	75
Graf 6 - Celkový počet a cena zadaných VZ Ministerstvem obrany	83
Graf 7 - Počet zadaných veřejných zakázek Ministerstvem obrany dle předmětu plnění ...	84
Graf 8 - Cena zadaných VZ Ministerstvem obrany dle předmětu plnění.....	85
Graf 9 - Počet VZ zadaných Ministerstvem obrany dle zadávacího řízení	86
Graf 10 - Cena zadaných VZ Ministerstvem obrany dle zadávacího řízení	87
Graf 11 - Počet zadaných VZ Ministerstvem obrany dle finančního limitu.....	88
Graf 12 - Cena zadaných VZ Ministerstvem obrany dle finančního limitu	89
Graf 13 - Celkový počet a cena zadaných VZ Středočeským krajem	90

Graf 14 - Počet zadaných veřejných zakázek Středočeským krajem dle předmětu plnění .	91
Graf 15 - Cena zadaných VZ Středočeským krajem dle předmětu plnění	92
Graf 16 - Počet VZ zadaných Středočeským krajem dle zadávacího řízení.....	93
Graf 17 - Počet VZ zadaných Středočeským krajem dle zadávacího řízení.....	94
Graf 18 - Počet zadaných VZ Středočeským krajem dle finančního limitu	95
Graf 19 - Cena zadaných VZ Středočeským krajem dle finančního limitu	96
Graf 20 - Počet zadaných veřejných zakázek městem Brno dle předmětu plnění.....	98
Graf 21 - Cena zadaných VZ městem Brno dle předmětu plnění.....	99
Graf 22 - Počet VZ zadaných městem Brno dle zadávacího řízení	100
Graf 23 - Cena VZ zadaných městem Brno dle zadávacího řízení.....	101
Graf 24 - Počet zadaných VZ městem Brno dle finančního limitu.....	102
Graf 25 - Cena zadaných VZ městem Brno dle finančního limitu	103

Příloha 4 – Seznam komodit, které budou pořizovány a obměňovány prostřednictvím elektronického tržiště

Kód	Název
01	Paliva a elektrická energie
03	Kancelářská technika a zařízení
04	Spotřební materiál pro kancelářskou techniku a média pro ukládání dat
06	Počítače a stroje na zpracování dat
08	Mobilní telefony a příslušenství
09	Telekomunikační zařízení a infrastruktura
10	Audiovizuální a fotografická technika
11	Kancelářské potřeby
12	Tiskařské výrobky
14	Čistící prostředky a jiné drogistické zboží
15	Nábytek
16	Zařízení a vybavení interiéru
38	Elektroinstalační materiál
39	Demolice, zemní práce, krajinné úpravy a zahradnické služby
42	Pronájem dopravních prostředků
45	Opravy a údržba kancel. strojů, os. počítačů a telekomunikačních zařízení
46	Opravy a údržba motorových vozidel a příslušenství k nim
48	Opravy a údržba technických stavebních zařízení
50	Přepravní a jiné logistické služby
52	Telekomunikační a internetové služby
59	Poradenství a služby pro informační technologie
69	Pomocné a ostatní kancelářské služby
74	Vzdělávání a školení
75	Bezpečnostní služby
76	Úklidové a čistící služby

Příloha 5 - Zadané veřejné zakázky evidované v ISVZ

Rok	Počet	Cena (v mld. Kč)
2006	8993	303,3
2007	7280	218,6
2008	8155	307,3
2009	9748	297,8
2010	8922	268,6
2011	8627	229,0
2012	10662	264,9
2013	16330	250,5
2014	14988	376,1
2015	15134	265,2

Příloha 6 – Vývoj zadaných VZ v ISVZ dle předmětu

Druh VZ		Dodávky		Služby		Stavební práce	
Rok		Hodnota	Počet	Hodnota	Počet	Hodnota	Počet
2006	v mld. Kč	88,43	2148	54,10	1655	160,76	5146
	%	29,16	24,00	17,84	18,49	53,01	57,50
2007	v mld. Kč	46,06	1969	70,08	2495	102,11	2772
	%	21,07	27,21	32,06	34,48	46,71	38,31
2008	v mld. Kč	48,83	1833	76,80	2699	181,40	3561
	%	15,89	22,48	25,00	33,10	59,04	43,67
2009	v mld. Kč	53,08	2252	94,76	3192	149,17	4243
	%	17,83	23,10	31,82	32,75	50,10	43,53
2010	v mld. Kč	56,87	2100	73,78	2976	137,91	3805
	%	21,17	23,54	27,47	33,36	51,34	42,65
2011	v mld. Kč	93,59	2217	38,65	2979	96,76	3431
	%	40,87	25,70	16,88	34,53	42,25	39,77
2012	v mld. Kč	94,57	3350	62,76	3001	107,62	4311
	%	35,69	31,42	23,69	28,15	40,62	40,43
2013	v mld. Kč	102,55	6003	46,91	4086	101,06	6241
	%	40,93	36,76	18,73	25,02	40,34	38,22
2014	v mld. Kč	166,92	5489	80,93	3232	128,27	6267
	%	44,38	36,62	21,52	21,56	34,10	41,81

Příloha 7 - Vývoj veřejných zakázek dle druhu zadávacího řízení

Druh zadávacího řízení		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Otevřené řízení	Cena (mld. Kč)	201,6	133,5	196,8	170,9	125,0	141,9	136,6	129,6	241,9
	Počet	4190	2616	3047	3597	3192	3709	3961	4956	6591
Užší řízení	Cena (mld. Kč)	29,6	13,9	19,1	20,8	24,9	29,0	45,1	23,9	20,1
	Počet	1177	266	253	326	340	415	453	340	429
JŘSU	Cena (mld. Kč)	8,1	43,3	56,6	59,6	54,2	11,6	37,2	32,2	60,0
	Počet	632	2435	3105	3645	2848	305	376	380	356
JŘBU	Cena (mld. Kč)	63,6	26,1	31,6	43,4	37,3	29,3	32,3	40,4	33,6
	Počet	2910	1746	1497	1870	2013	1940	2486	3311	3003
Soutěžní dialog	Cena (mld. Kč)	0,0	0,1	0,5	0,3	1,4	2,7	0,2	0,2	0,4
	Počet	0	4	6	5	5	5	4	4	5
Neuvedeno	Cena (mld. Kč)	0,4	1,7	3,4	2,8	1,5	0,4	0,1	5,1	5,6
	Počet	84	213	248	306	302	25	29	263	206
ZPŘ	Cena (mld. Kč)	0,0	0,0	0,0	0,0	24,3	14,2	13,6	19,2	14,6
	Počet	0	0	0	0	222	2228	3353	7076	4398
CELKEM	Cena (mld. Kč)	303,3	218,6	308,0	297,8	268,6	229,0	265,0	250,5	376,1
	Počet	8993	7280	8156	9749	8922	8627	10662	16330	14988

Příloha 8 - Vývoj veřejných zakázek dle finančního limitu

Druh limitu VZ		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nadlimitní	Cena (v mld. Kč)	228,5	166,4	235,9	217,9	206,1	177,1	212	180,3	290,8
	Počet	2324	2197	2544	2908	2893	3265	3393	3626	4353
Podlimitní	Cena (v mld. Kč)	74,6	52,0	70,7	78,7	61,1	48,9	48,9	59,4	82,3
	Počet	6632	5052	5562	6722	5760	5054	6737	11524	10396
Neuvedeno	Cena (v mld. Kč)	0,1	0,2	0,7	1,2	1,5	2,9	3,9	10,8	3,1
	Počet	37	31	49	118	269	308	532	1180	239
Celkem	Cena (v mld. Kč)	303,3	218,6	307,3	297,8	268,6	229,0	264,9	250,5	376,1
	Počet	8993	7280	8155	9748	8922	8627	10662	16330	14988

Příloha 9 - Výsledky činnosti ÚOHS v oblasti kontroly veřejných zakázek

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obdržených podnětů a návrhů	566	506	459	677	864	1038	1227	1241	1622	1605
Zahájená správní řízení	293	321	245	309	425	530	650	668	981	893
Vydaná prvostupňová rozhodnutí	303	386	391	285	511	710	1049	959	1063	1170
Počet uložených pokut	77	83	66	69	60	89	119	119	273	311
Pokuty, které nabýly právní moci (mil. Kč)	3,50	10,80	3,00	4,00	11,20	28,80	39,50	58,80	72,40	129,91

Příloha 10 - Vývoj zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle limitu

Limit	Podlimitní		Nadlimitní	
	Počet zadaných ICT VZ	Výsledná cena v Kč bez DPH	Počet zadaných ICT VZ	Výsledná cena v Kč bez DPH
2008	134	409 683 487	155	5 191 827 008
2009	434	1 311 024 401	464	23 240 621 889
2010	483	1 294 814 464	426	14 373 997 776
2011	409	879 309 298	462	11 749 803 681
2012	569	1 213 219 134	625	16 771 193 910
2013	955	1 761 866 383	693	17 527 667 650
2014	761	1 506 391 255	617	17 557 294 199
2015	756	1 528 429 341	980	14 346 967 675

Příloha 11 - Vývoj zadanych IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle druhu zadávacího řízení

Druh ZŘ		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zjednodušené podlimitní řízení	Počet zadanych ICT VZ	49	173	217	169	282	555	390	407
	Výsledná cena v mil. Kč bez DPH	181,8	677,1	647,7	1 396,5	543,4	903,1	752,7	911,7
Užší řízení	Počet zadanych ICT VZ	0	2	1	3	9	9	7	14
	Výsledná cena v mil. Kč bez DPH	0,0	879,1	0,0	49,3	226,6	59,3	207,5	152,3
Soutěžní dialog	Počet zadanych ICT VZ	2	1	1	2	1	1	2	1
	Výsledná cena v mil. Kč bez DPH	264,9	1,7	1,3	32,9	4,9	90,3	278,9	201,2
Otevřené řízení	Počet zadanych ICT VZ	80	196	208	293	457	535	586	962
	Výsledná cena v mil. Kč bez DPH	2 787,9	6 470,9	7 409,0	5 656,1	10 146,9	6 778,7	13 858,5	9 634,5
Jednací řízení s uveřejněním	Počet zadanych ICT VZ	16	55	33	19	20	24	26	22
	Výsledná cena v mil. Kč bez DPH	282,5	1 759,9	1 287,8	870,9	343,3	396,4	770,8	758,2
Jednací řízení bez uveřejnění	Počet zadanych ICT VZ	145	483	428	376	454	569	351	300
	Výsledná cena v mil. Kč bez DPH	2 641,2	14 811,9	6 143,3	4 969,8	6 685,5	10 674,3	3 844,7	3 972,9

Příloha 12 - Vývoj zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle druhu zakázky

Druh VZ	Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dodávky	Počet zadaných IT zakázek	148	350	318	348	507	890	820	936
	Výsledná cena v mld. Kč bez DPH	2,67	5,54	4,96	4,25	6,64	5,14	11,77	7,66
Služby	Počet zadaných IT zakázek	143	559	598	534	742	848	573	794
	Výsledná cena v mld. Kč bez DPH	2,98	19,10	10,29	8,98	11,49	14,43	7,45	8,20

Příloha 13 - Přehled zadaných IT zakázek v letech 2008 - 2015 dle dílčí kategorie

Kategorie	Balíky programů a informační systémy		Hardware a PC doplňky		Telekomunikační zařízení		Počítačové služby		Telekomunikační služby		Ostatní - blíže nespecifikované ICT komodity	
	Počet	Cena v mil. Kč bez DPH	Počet	Cena v mil. Kč bez DPH	Počet	Cena v mil. Kč bez DPH	Počet	Cena v mil. Kč bez DPH	Počet	Cena v mil. Kč bez DPH	Počet	Cena v mil. Kč bez DPH
2008	31	1080,0	52	704,7	21	292,6	160	2318,6	22	1142,5	6	142,9
2009	106	4045,8	116	2238,2	64	1286,6	514	9935,9	68	6054,5	46	1091,1
2010	78	1327,6	134	1472,0	62	2316,5	528	7932,1	64	424,7	52	2216,5
2011	102	3285,9	109	1369,3	56	1528,3	479	5266,1	62	1126,9	81	916,1
2012	163	1810,6	214	2712,9	87	2868,6	562	7968,5	108	1655,6	117	1148,7
2013	263	3382,6	432	2495,9	147	1450,7	639	6570,4	154	1523,5	111	4190,2
2014	205	1277,0	443	2817,9	132	3468,5	426	9736,7	92	1558,4	108	1358,9
2015	198	277,0	486	2753,9	127	2105,6	417	5659,7	309	797,4	199	1781,7

Příloha 14 - Celkový počet a cena zadaných VZ Ministerstvem obrany

Rok	Počet	Cena v mil. Kč
2010	120	3 584,00
2011	132	2 558,60
2012	121	2 841,50
2013	130	1 626,00
2014	170	3 735,30
2015	202	5 821,00

Příloha 15 – Vývoj VZ zadaných Ministerstvem obrany dle předmětu plnění

Rok	Dodávky		Služby		Stavební práce	
	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč
2010	42	534	46	2 589	32	461
2011	62	565	49	907	21	1 087
2012	51	841	62	1 799	8	201
2013	56	662	66	900	8	64
2014	94	1 464	51	1 764	25	507
2015	99	2 534	79	2 956	24	331

Příloha 16 - Vývoj VZ zadaných MO dle zadávacího řízení

Rok	Jednací řízení bez uveřejnění		Jednací řízení s uveřejněním		Otevřené řízení		Užší řízení		Zjednodušené podlimitní řízení	
	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč
2010	33	2765,4	2	14	43	379,8	7	220	29	167,3
2011	24	431,9	3	26,7	71	965,2	8	949	17	115
2012	31	1117,3	0	0	54	892,9	16	726,9	16	40,5
2013	49	683,1	1	8,4	40	514,9	17	350,9	20	43
2014	31	1059,6	1	43,4	93	1191,4	27	1322,1	16	55,6
2015	30	1318,3	3	18,1	103	1739,3	33	1643,3	31	108,9

Příloha 17 - Vývoj zadaných VZ MO dle finančního limitu

Rok	Nadlimitní		Podlimitní	
	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč
2010	57	3 049,60	61	531,60
2011	80	2 082,30	51	460,70
2012	79	2 552,80	41	280,70
2013	70	1 356,00	54	254,60
2014	103	3 267,80	66	466,20
2015	127	5 331,80	75	489,20

Příloha 18 - Celkový počet a cena zadanych VZ Středočeským krajem

Rok	Počet	Cena v mil. Kč
2010	53	506,50
2011	66	1 796,50
2012	56	1 244,70
2013	51	503,70
2014	99	1 175,00
2015	107	812,20

Příloha 19 - Vývoj zadanych veřejných zakázek Středočeským krajem dle předmětu plnění

Rok	Dodávky		Služby		Stavební práce	
	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč
2010	8	41	32	140	13	326
2011	6	43	30	687	30	1 066
2012	9	63	26	151	21	1 031
2013	5	12	13	22	33	470
2014	7	26	42	204	50	945
2015	18	303	21	99	68	410

Příloha 20 - Vývoj VZ zadanych Středočeským krajem dle zadávacího řízení

Rok	Jednací řízení bez uveřejnění		Jednací řízení s uveřejněním		Otevřené řízení		Užší řízení		Zjednodušené podlimitní řízení	
	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč
2010	20	18,4	2	6,8	8	182,3	4	164,9	17	122,3
2011	3	43,4	0	0	34	713,3	16	938,1	12	98,5
2012	1	4	0	0	35	454,2	13	761,5	7	25,1
2013	9	9,2	1	4,7	25	455	0	0	15	34
2014	30	66,8	7	10,8	50	1067,3	0	0	12	30,1
2015	62	255,5	3	11,3	29	499,4	0	0	13	46,1

Příloha 21 – Vývoj zadaných VZ Středočeským krajem dle finančního limitu

Rok	Nadlimitní		Podlimitní	
	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč
2010	10	131,70	43	374,80
2011	29	953,40	37	843,10
2012	23	569,00	32	671,70
2013	1	7,00	30	240,30
2014	15	399,40	74	671,90
2015	16	384,50	91	427,70

Příloha 22 - Celkový počet a cena zadaných VZ městem Brno

Rok	Počet	Cena v mil. Kč
2010	121	2 566,70
2011	136	2 306,40
2012	131	3 650,00
2013	142	1 169,90
2014	163	2 084,00
2015	119	1 343,00

Příloha 23 - Vývoj zadaných veřejných zakázek městem Brno dle předmětu plnění

Rok	Dodávky		Služby		Stavební práce	
	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč
2010	14	71	32	238	75	2 258
2011	13	198	32	274	91	1 835
2012	18	120	26	223	87	3 307
2013	10	88	39	80	93	1 002
2014	16	121	36	267	111	1 693
2015	16	61	19	102	84	1 180

Příloha 24 - Počet VZ zadáných městem Brno dle zadávacího řízení

Rok	Jednací řízení bez uveřejnění		Jednací řízení s uveřejněním		Otevřené řízení		Užší řízení		Zjednodušené podlimitní řízení	
	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč
2010	14	45,6	7	13,8	54	1905,9	6	355,3	36	246,1
2011	20	105,7	24	41,3	63	1731	3	232,6	24	193
2012	39	117,7	10	38,4	36	1313,2	12	1997,2	27	100,7
2013	26	282,6	0	0	33	329,5	13	368,2	67	180,5
2014	44	89,8	0	0	56	1051,5	12	764	39	140,6
2015	31	68,2	2	0,8	45	684,8	8	504,7	22	79,9

Příloha 25 - Počet zadáných VZ městem Brno dle finančního limitu

Rok	Nadlimitní		Podlimitní	
	Počet	Cena v mil. Kč	Počet	Cena v mil. Kč
2010	31	1 115,80	90	1 450,90
2011	57	1 325,80	72	951,20
2012	37	2 788,10	91	857,90
2013	15	375,10	121	761,80
2014	24	834,70	137	1 195,00
2015	22	405,90	97	937,30